

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
DEVELOPING PUBLIC GREEN SPACES TO SERVE THE ELDERLY IN BANGKOK

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPING PUBLIC GREEN SPACES TO SERVE THE ELDERLY IN BANGKOK

SUWASIN PROMPAN

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of MASTER OF ARTS

(M.A. (Social Management))

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ

สุวศิน พรหมพันธ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติยา คันทโชติ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ประสงค์
ทัน)

ที่ปรึกษาร่วม

กรรมการ

(ดร.ประภาภรณ์ ใจนศิริรัตน์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ บุญ
โยปัฐมภ์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	สุวศิน พรหมพันธ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤติยา คันธโชติ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร. ประภาภรณ์ โรจนศิริรัตน์

ในอดีตการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้คำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและประโยชน์การใช้งานที่ดีมีให้บริการอยู่แล้ว แต่ต้องมีการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมและความมั่นคงกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมเมืองให้มีความยั่งยืนด้วยเช่นกัน งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อประโยชน์ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ (1) เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของผู้สูงอายุ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญชาวไทยที่เข้ามาใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่สวนลุมพินี เขตปทุมวัน ผู้วิจัยพบว่าผู้สูงอายุชอบพื้นที่สีเขียวสาธารณะในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม งานวิจัยนี้นำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความทันสมัยที่สอดคล้องกับธรรมชาติให้ได้มากที่สุด เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกนอกประสงค์ ตลอดจนการใช้พื้นที่ว่างและพื้นที่รกร้างซึ่งสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ที่สามารถตอบสนองได้อย่างแท้จริงแก่ผู้ใช้บริการและผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ ตรงกันข้ามกับการพัฒนาที่ผ่านมาเป็นการสำรวจความต้องการใช้งาน การอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ และการปรับปรุงพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้เหมาะสมกับทุกคนและผู้สูงอายุแบบทั่วไป โดยงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการออกแบบและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และอาจนำไปใช้ประโยชน์ต่อทุกคนในสังคม โดยผู้วิจัยใช้ห้าหัวข้อในการอภิปรายผลลัพธ์ ได้แก่ (1) ความสนใจใช้งานและประโยชน์ของกิจกรรม (2) ความปลอดภัย (3) ข้อจำกัดการใช้งาน (4) ข้อเสนอแนะ และ (5) การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ, พื้นที่สีเขียวสาธารณะ, การพัฒนา, การบริการสาธารณะ, สังคมเมือง

Title	DEVELOPING PUBLIC GREEN SPACES TO SERVE THE ELDERLY IN BANGKOK
Author	SUWASIN PROMPAN
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Krittiya Kantachote
Co Advisor	Dr. Prapaporn Rojsiriruch

Historically, public green space services have taken into account the facilities and benefits that are already available, but there must be development in order to prepare for and secure the quality of life for the elderly in urban society, and to be sustainable. This research examines the need for and development of public green spaces for the elderly in Bangkok. This research has the following two objectives: (1) to study the demand for public green space services for the elderly who use the facilities in Lumpini Park, Pathumwan District, Bangkok; and (2) to study the development of public green spaces in urban areas in accordance with service needs of the elderly. A sample of semi-structured interviews were conducted with elderly Thai people who used public green spaces at Lumpini Park, Pathumwan District. The researcher discovered that the elderly enjoyed public green spaces in an appropriate environment. This research aimed to provide development guidelines; modernity that complements nature as much as possible, such as multi-purpose facilities, as well as utilizing empty spaces and abandoned areas, which can be improved on to be most beneficial and truly respond to users, the elderly in particular. In contrast with past development, it is a survey of usage requirements, facilities for the elderly and the improvement of green spaces for the public in general, and the elderly in particular. This research illustrated that the design and provision of facilities appropriate for the elderly may be used by and benefit everyone in society. The researcher used five themes for the discussion of the results: (1) the attraction and benefit of activities; (2) safety; (3) limitations; (4) recommendations; and (5) the development and application of technology.

Keyword : Elderly people; Public green spaces; Development; Public service; Urban society

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤติยา คันธโชติ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือดูแล พร้อมข้อเสนอแนะในการศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยละเอียดทุกขั้นตอนตลอดมา จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมงานวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อยและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ ที่อนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษางานวิจัยชั่วคราว และได้ให้คำชี้แนะแนวทางสำหรับการทำงานวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาสาสมัครผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือสำหรับเข้าร่วมการวิจัยและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้วิจัยและสนับสนุนในการทำวิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ บุญโยปัทภุมภ์ ที่ปรึกษารุ่นหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อยและสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่า ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนประสพการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานวิจัยครั้งต่อไป กราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สนับสนุนสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยทุกคน และมีตรแท้ทุกท่าน ผู้ซึ่งคอยสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ทั้งหมดนี้ถือเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อผู้วิจัยที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้ทุกประการ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่า งานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางด้านการจัดการทางสังคมผู้สูงอายุ รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้สูงอายุในสังคมเมืองให้มีความยั่งยืนได้ต่อไป

สุวศิน พรหมพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ขอบเขตด้านเนื้อหา	5
ขอบเขตด้านเวลา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	10
1. แนวคิดว่าด้วยผู้สูงอายุ (Concept of The Elderly)	10
1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ.....	10
1.1.1 การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุสามารถการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 3 มิติ ดังนี้	
.....	11

1.1.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physiological Changes)	11
1.1.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ (Psychological Changes).....	12
1.1.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Changes).....	13
1.1.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในไทย	14
2. แนวคิดว่าด้วยพื้นที่สีเขียว (Concept of Green Area)	15
3. แนวคิดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Concept)	19
4. กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว	22
กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร.....	23
5. แนวคิดว่าด้วยการบริการสาธารณะ (Concept of Public Service).....	24
การจัดบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.....	26
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
งานวิจัยในประเทศ.....	28
งานวิจัยต่างประเทศ.....	30
พื้นที่หลังทางทฤษฎี.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
1. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	39
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	42
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 ผลดำเนินการวิจัย	46
1. ความต้องการใช้งานและกิจกรรม.....	47
1.1 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์)	48

1.2 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย	52
2. ความปลอดภัย	54
2.1 ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19	56
2.2 ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5.....	60
3 ข้อจำกัดการใช้งาน	62
4 ข้อเสนอแนะ	64
4.1 การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี	64
4.2 การออกแบบพื้นที่ให้น่าใช้งานและการอำนวยความสะดวกที่ดี.....	66
5 การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี	67
5.1 การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ.....	67
5.2 การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ	73
6. พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินีกับการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม.....	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
1. สรุปผลการวิจัย.....	79
2. อภิปรายผลการวิจัย	80
3. ข้อเสนอแนะ	83
1. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งถัดไป	83
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	83
การวิจัยช่วยในการจัดการทางสังคม.....	84
1. มีสุขภาพดี	84
2. มีสิ่งแวดล้อมสีเขียวที่ดี	85
3. สร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดี.....	85
บรรณานุกรม	87

ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	100
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล.....	107
ภาคผนวก ค ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	109
ภาคผนวก ง รูปภาพประกอบ.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร	40
ตาราง 2 ผลการดำเนินการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน.....	47

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพประกอบ 2 ข้อมูลสถิติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2565	14
ภาพประกอบ 3 พื้นที่สีเขียว (Green Space)	16
ภาพประกอบ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	20
ภาพประกอบ 5 ภาพประกอบ 5 การพัฒนาที่ยั่งยืน	21
ภาพประกอบ 6 ใบรับรองโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	106
ภาพประกอบ 7 ข้อมูลสถิติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2565	113
ภาพประกอบ 8 พื้นที่สีเขียว (Green Space)	113
ภาพประกอบ 9 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	114
ภาพประกอบ 10 การพัฒนาที่ยั่งยืน	114
ภาพประกอบ 11 สวนลุมพินี (Lumpini Park Thailand)	115
ภาพประกอบ 12 สวนลุมพินี (Lumpini Park Thailand)	115
ภาพประกอบ 13 ประตูทางเข้า-ออก	116
ภาพประกอบ 14 ประตูทางเข้า-ออก	116
ภาพประกอบ 15 สะพานลอยอเนกประสงค์เชื่อมต่อนสวนสาธารณะ	117
ภาพประกอบ 16 พุฒบาททางเดินข้างนอกสวนสาธารณะ	117
ภาพประกอบ 17 จุดคัดกรองทางเข้า-ออก	118
ภาพประกอบ 18 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร	118
ภาพประกอบ 19 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร	119
ภาพประกอบ 20 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร	119
ภาพประกอบ 21 พื้นที่สีเขียว	120

ภาพประกอบ 22 พื้นที่สีเขียวและลานกิจกรรม.....	120
ภาพประกอบ 23 ลานกิจกรรม.....	121
ภาพประกอบ 24 ลานกิจกรรม.....	121
ภาพประกอบ 25 อุปกรณ์ออกกำลังกาย.....	122
ภาพประกอบ 26 อุปกรณ์ออกกำลังกาย.....	122
ภาพประกอบ 27 พุฒบาททางเดิน.....	123
ภาพประกอบ 28 ทางวิ่งและเลนจักรยาน.....	123
ภาพประกอบ 29 ทางเดินรับแรงกระแทก.....	124
ภาพประกอบ 30 ทางเดินรับแรงกระแทก.....	124
ภาพประกอบ 31 ทางเดินและระดับสะพาน.....	125
ภาพประกอบ 32 สะพานไม้เชื่อมต่อกับพื้นที่สีเขียว.....	125
ภาพประกอบ 33 ม้านั่งพักผ่อนระหว่างทาง.....	126
ภาพประกอบ 34 ที่นั่งเดี่ยวระหว่างทางเดิน.....	126
ภาพประกอบ 35 ที่นั่งเดี่ยวที่มีที่พิงหลัง.....	127
ภาพประกอบ 36 ที่นั่งเดี่ยวสำหรับนั่งสนทนา.....	127
ภาพประกอบ 37 ที่นั่งและม้านั่งกลุ่มสำหรับทำกิจกรรม.....	128
ภาพประกอบ 38 ที่พักผ่อนในร่มสำหรับกลุ่มและชมรม.....	128
ภาพประกอบ 39 ศาลาพักผ่อน.....	129
ภาพประกอบ 40 ศาลาพักผ่อน.....	129
ภาพประกอบ 41 ห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร.....	130
ภาพประกอบ 42 ห้องน้ำระหว่างทางออกกำลังกาย.....	130
ภาพประกอบ 43 ข้อมูลพรรณไม้.....	131
ภาพประกอบ 44 ต้นไม้ไม่มีข้อมูล.....	131

ภาพประกอบ 45 สระน้ำภายในสวน.....	132
ภาพประกอบ 46 โรงอาหาร	132
ภาพประกอบ 47 สถานที่จอดรถในสวน.....	133
ภาพประกอบ 48 สถานที่จอดรถสำหรับคนพิการ.....	133
ภาพประกอบ 49 โรงยิมออกกำลังกายสำหรับสมาชิก	134
ภาพประกอบ 50 สระว่ายน้ำสำหรับสมาชิก	134
ภาพประกอบ 51 ที่นั่งสำหรับบุคคลพิเศษ.....	135
ภาพประกอบ 52 เครื่องกรองฝุ่นละออง P.M 2.5.....	135
ภาพประกอบ 53 ถังขยะระหว่างทางเดิน	136
ภาพประกอบ 54 พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	136
ภาพประกอบ 55 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	137
ภาพประกอบ 56 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	137
ภาพประกอบ 57 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	138
ภาพประกอบ 58 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	138
ภาพประกอบ 59 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	139
ภาพประกอบ 60 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต	139
ภาพประกอบ 61 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน	140
ภาพประกอบ 62 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน	140
ภาพประกอบ 63 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน	141
ภาพประกอบ 64 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน	141
ภาพประกอบ 65 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน	142
ภาพประกอบ 66 ประชาสัมพันธ์หนังสือในสวน.....	142
ภาพประกอบ 67 ประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานครกลางแปลง.....	143

ภาพประกอบ 68 ประชาสัมพันธ์หนังสือในสวน.....	143
ภาพประกอบ 69 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน.....	144
ภาพประกอบ 70 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน.....	144

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์การอนามัยโลก (WHO) (World Health Organization, 2021) ประมาณการไว้ว่าจำนวนตัวเลขของผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3% ต่อปี จะมีจำนวนสูงขึ้นไปถึงประมาณ 1.4 พันล้านคน และจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 2 พันล้านคนภายในปี พ.ศ. 2593 ขณะเดียวกันในทวีปเอเชียจะมีจำนวนตัวเลขของประชากรสูงอายุมากที่สุดในโลก ซึ่งสัดส่วนและจำนวนของผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสำหรับทวีปเอเชียประมาณการไว้ว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรสูงอายุมากที่สุดในโลก และถือเป็นประเทศแรกในโลกที่ก้าวเข้าสู่ “สังคมสูงวัย” อย่างเต็มรูปแบบ (Enssle F & Kabisch. N, 2020) ประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 มีผู้สูงอายุ 12.1 ล้านคน คิดเป็น 18.3% ของประชากรทั้งประเทศ มีประชาชนจำนวน 66,165,261 คน ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2565 (Department of Elderly Persons, 2022) และในอีก 9 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด หรือ “Super-Aged Society” ด้วยการมีประชากรสูงอายุประมาณ 28% ของประเทศ คำถามสำคัญคือต้องเตรียมประเทศไทยให้พร้อมสำหรับสังคมสูงวัยอย่างไรในระยะยาว (Population and Housing Census, 2010)

จากตัวเลขผู้สูงอายุในประเทศไทยรวมถึงในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสวนทางกับพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองที่มีความจำกัดและลดน้อยลง และจากสภาพสังคมเมืองที่มีความหนาแน่นของจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทั้งที่มีการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยเพื่อประกอบอาชีพและประชากรแฝงอื่นๆ เช่น ที่เป็นคนต่างชาติเข้ามาอยู่อาศัย มาท่องเที่ยว มาเรียน และมาทำงานในเขตเมือง เป็นต้น ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองมีความจำกัดและสะดวกสบายลดน้อยลง (Isranews Thailand, 2565) ที่สำคัญสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะในการพักผ่อน ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ก็ได้รับผลกระทบตามไปด้วยจากสภาพปัญหาดังกล่าว การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมเมืองจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการให้บริการสาธารณะและอำนวยความสะดวกได้อย่างทั่วถึง ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้กับกลุ่มผู้สูงอายุได้ออกมาใช้ชีวิตข้างนอกที่อยู่อาศัยและทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (สุรรัตน์ จำปาเงิน, 2559) เพื่อให้ผู้สูงอายุในสังคมเมืองไม่

รู้สึกเบื่อหน่ายจากการที่เกษียณอายุ พร้อมก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัวแบบมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคมเมืองได้ต่อไป

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและสนองความต้องการของผู้สูงอายุในเมือง (กรุงเทพมหานคร) เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถทำได้โดยการให้บริการสาธารณะและเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสม ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของผู้สูงอายุได้มาใช้เวลา นอกที่อยู่อาศัยและร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นมากยิ่งขึ้น (สินีนาด ศุภรัตน์เมธี, 2562) เพื่อไม่ให้ผู้สูงอายุเองรู้สึกเบื่อหน่ายกับการเกษียณอายุ และทำให้พวกเขามีความพร้อมที่จะเข้าร่วมสังคม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงวัยเกษียณอายุของตน โดยที่เป้าหมายที่: 11 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) อธิบายว่า การทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน (Make Cities and Human Settlements Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ที่เกี่ยวข้องของจำนวนหนึ่ง รวมทั้งเมืองและชุมชน เช่น มาตรา 11.6 ส่งเสริมการพัฒนาและการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสำหรับคนกลุ่มต่างๆ เป็นต้น (United Nation, 2022)

ปัจจุบันพื้นที่ในเขตเมืองที่พัฒนาแล้วได้จัดให้มีพื้นที่สาธารณะตามการพัฒนาอย่างยั่งยืนในหลากหลายรูปแบบและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการบางส่วนรวมถึงผู้สูงอายุ (ปุ่นยง รุธิโก, 2556) โดยปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะถึง 37 แห่ง กระจายอยู่ใน 23 เขต ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดสรรพื้นที่สีเขียวสาธารณะส่วนกลางสำหรับออกกำลังกายและพื้นที่กิจกรรมต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น สวนหลวง ร.9 เขตประเวศ สวนวชิรเบญจทัศ เขตจตุจักร สวนจตุจักร เขตจตุจักร สวนลุมพินี เขตปทุมวัน สวนเสรีไทย เขตบึงกุ่ม สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เขตจตุจักร สวนเบญจกิติ เขตคลองเตย และสวน 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เขตลาดกระบัง เป็นต้น เพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนทั่วไปรวมทั้งผู้สูงอายุ สามารถทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ได้ง่ายใกล้ขีดธรรมชาติในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น และประโยชน์ของสวนสาธารณะนั้นยังมีอีกมากมาย รอให้ผู้ใช้งานทุกคนได้เข้ามาสัมผัสกับความเพลิดเพลินภายในสถานที่นั้นๆ ด้วยเช่นกัน (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565b) สำหรับสวนสาธารณะหลักที่พร้อมให้บริการในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนผู้ให้บริการเป็นลำดับต้นๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น สวนหลวง ร.9 เขตประเวศ มีผู้ใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 4,096 และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 7,359 คน สวนจตุจักร เขตจตุจักร มีผู้ใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 2,145 คน และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 3,452 สวนวชิรเบญจทัศ เขตจตุจักร มี

ผู้ใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 9,900 คน และวันหยุด/นักชัตตกต์ประมาณ 12,000 คน และสวน ลุมพินี เขตปทุมวัน มีผู้ใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 5,467 คน และวันหยุด/นักชัตตกต์ประมาณ 6,099 คน เป็นต้น จากข้อมูลสรุปจำนวนผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ล่าสุดประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2564) และในปัจจุบันการเข้าใช้งานในสวนลุมพินีประมาณอยู่ที่ 10,000 คน/วัน และมากถึง 15,000 คน/วัน (Realist Solution Co., 2565) ซึ่งสวนสาธารณะเป็นที่นิยมและดึงดูดความสนใจผู้สูงอายุให้เข้ามา ใช้บริการจำนวนมากและเป็นประจำเมื่อเทียบกับสวนสาธารณะหลักอื่นๆ ทั่วไปในเขต กรุงเทพมหานครด้วยกัน คือ สวนลุมพินี เขตปทุมวัน เนื่องจากเป็นที่ตั้งของศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์และออกกำลังกาย (สลิลามหันต์เชิดชูวงศ์, 2563) และเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น รำไทเก๊ก เดินเล่นผ่อนคลาย วิ่ง เต้นแอโรบิค และกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ ที่มีกลุ่มผู้สูงอายุเข้ามาใช้บริการและรวมกลุ่มกันเป็น จำนวนมากในทุกๆ วัน เป็นต้น (Thamonwan Kuaha, 2562)

สวนลุมพินี (Lumpini Park Thailand) เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร (Bangkok Public Park) ที่มีพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ประมาณ 360 ไร่ พื้นที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การ เดินทางสะดวกสบาย เป็นจุดพักผ่อนหย่อนใจของทั้งชาวกรุงเทพฯ และนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่มาเยือนได้อย่างสะดวกสบาย มีลักษณะเป็น "สวนอเนกประสงค์" ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ รวมกันได้หลายอย่าง ทั้งกิจกรรมนันทนาการหลากหลายที่จัดเตรียมไว้บริการประชาชน ร่วมรื่นด้วย ต้นไม้ขนาดใหญ่มีอยู่ทั่วสวน งดงามด้วยสวนไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายชนิด อีกทั้งมีสระน้ำ กว้างใหญ่ เป็นต้น (สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม, 2550) ปัจจุบันสวนลุมพินียังคง เป็นสวนสาธารณะยอดนิยมที่มีผู้คนไปพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุเข้ามาทำกิจกรรม ธรรมดาๆ อย่างเป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็นออกกำลังกายต่างๆ รำมวยจีน ฟังดนตรี เรียนลีลาศ อ่าน หนังสือที่ห้องสมุด รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น และที่สำคัญในปัจจุบันสวนลุมพินียังเป็น สถานที่ที่มีจำนวนผู้สูงอายุในเขตเมืองเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากที่สุด เมื่อเทียบกับ สวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวสาธารณะอื่นๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความน่าสนใจ เช่นเดียวกัน ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์ พักผ่อนออกกำลังกาย ทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ร่วมกัน และฝึกอาชีพของผู้สูงอายุ เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), 2565) และในปี พ.ศ. 2568 สวนลุมพินีจะฉลองครบรอบ 100 ปี ซึ่งเตรียม ปรับโฉมใหม่เพื่อออกแบบสำหรับผู้ใช้งานทุกคนมีแนวคิดออกแบบเพื่อทุกคน ตั้งแต่คนแก่ คนพิการ

รวมถึงคนไร้บ้าน ซึ่งจะรองรับการเข้าใช้งานของคนกลุ่มนี้พร้อมกันได้ถึง 300 - 400 คน (Realist Solution Co., 2565)

จากหลักการและเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้ในปัจจุบัน พร้อมทั้งระบุถึงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว จากการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศเบื้องต้นรวมถึงผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เพื่อสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในส่วนของ การดูแลและอำนวยความสะดวกประจำสวนสาธารณะหลักที่มีผู้เข้ามาใช้บริการมากกว่า 1,000 คน ต่อวัน รวมถึงการสำรวจและสอบถามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยถึงจำนวนผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะหลักขนาดใหญ่ในแต่ละวันและตลอดทั้งวัน เช่น สวนหลวง ร.9 เขตประเวศ มีจำนวนผู้สูงอายุใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 150-200 คน และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 300 คน สวนจตุจักร เขตจตุจักร มีจำนวนผู้สูงอายุใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 200 คน และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 150-200 คน สวนวชิรเบญจทัศ เขตจตุจักร มีจำนวนผู้สูงอายุใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 400-450 คน และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 400-600 คน และสวน ลุมพินี เขตปทุมวัน มีจำนวนผู้สูงอายุใช้งานในวันธรรมดาประมาณ 500 คน และวันหยุด/นักขัตฤกษ์ประมาณ 500-700 คน ในปัจจุบัน เป็นต้น¹ โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมา เปรียบเทียบสถิติการเข้าใช้งาน จึงได้เลือกตัวอย่างของสวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้เท่านั้น คือ สวนลุมพินี เขตปทุมวัน เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ วัน มากกว่าสวนสาธารณะอื่นๆ ทั่วไปใน เขตกรุงเทพมหานครด้วยกัน ซึ่งจะไม่สามารถนำไปเหมารวมกับงานวิจัยเชิงคุณภาพโครงการอื่นๆ ได้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการใช้งานและความ จำเป็นในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ สำหรับการให้ประโยชน์และเสนอแนวทางการพัฒนา พื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเมือง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารจัดการจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในเมือง ให้เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไป จึงกำหนดคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ของงานวิจัยต่อไปนี้

¹ ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์เจ้าพนักงานปฏิบัติการทั่วไป ประจำสวนหลวง ร.9, พนักงานสถานที่ บ 2 ประจำสวนจตุจักร สังกัดสวน สวนสาธารณะ 1, เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน ประจำสวนวชิรเบญจทัศ สังกัดสวนสวนสาธารณะ 1 และพนักงานทั่วไป บ 1 ประจำ สวนลุมพินี สังกัดสวนสวนสาธารณะ เมื่อเดือนมกราคม และตุลาคม พ.ศ. 2565 พร้อมสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำทั้ง 4 สวนสาธารณะ เมื่อเดือนมกราคม และตุลาคม พ.ศ. 2565

คำถามการวิจัย

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมเมืองได้หรือไม่ และมีส่วนช่วยในการจัดการและพัฒนาสังคมเมืองให้ยั่งยืนได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของผู้สูงอายุ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะกับการได้ใช้บริการของผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะของสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 30 คน ซึ่งได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการใช้งานและความจำเป็นในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ และสรุปผลงานวิจัยผ่านแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการทางสังคมผู้สูงอายุและพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้มีความยั่งยืน และสามารถเป็นต้นแบบพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้กับโครงการสาธารณะอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้บริการได้ต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดที่ว่าด้วยผู้สูงอายุ แนวคิดที่ว่าด้วยพื้นที่สีเขียว แนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว แนวคิดที่ว่าด้วยการบริการสาธารณะ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาค้นคว้าเพื่อออกแบบงานวิจัย โดยมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหลายหัวข้อ เช่น เป้าหมายที่ 3: รับรองการมี

สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนทุกช่วงอายุ เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 13: ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วน เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น และเป้าหมายที่ 15: ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน เป็นต้น (United Nations, 2022a) เพื่อให้ผู้สูงอายุมีพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองสำหรับการดำเนินกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่ดีได้อย่างสุขภาพและสบายใจ

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน 2564 ถึง สิงหาคม 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ (The Elderly) หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป และในช่วงวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้าน ทั้งทางด้านสภาพร่างกายและอวัยวะต่างๆ ที่เริ่มอ่อนแอลง และทำงานเชิงซ้ำลง ร่างกายมีความเสื่อมโทรมตามอายุขัย ทำให้เจ็บป่วยได้ง่ายหากได้รับเชื้อโรคต่างๆ เข้าสู่ร่างกาย ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสมอง ที่หลงลืมได้ง่าย ความทรงจำไม่ค่อยดี แต่สำหรับเหตุผลและความสุขุมรอบคอบอาจยังคงที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทางด้านอารมณ์ ที่ผู้สูงอายุบางคนอาจมีอารมณ์ที่ไม่คงที่ อ่อนไหวง่ายตามสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่อาศัย และทางด้านสังคม ที่บทบาททางสังคมอาจจะลดน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุต้องแยกตัวและออกห่างจากสังคมไป ดังนั้นผู้สูงอายุจึงเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะเป็นช่วงวัยบั้นปลายของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้านมากที่สุด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

การพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายและตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานที่ควรจะได้รับของคนทั้งในยุคปัจจุบันและยุคต่อไป ได้อย่างราบรื่นและมีความยั่งยืน ซึ่งเป็นหลักสำคัญสำหรับการจัดการองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์และคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ ไปพร้อมกับการที่ยังคงรักษาความสามารถของระบบนิเวศที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริงไว้เพื่อให้สามารถพึ่งพาทรัพยากรต่างๆ ได้ร่วมกัน รวมทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมก็ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม มนุษย์ และสิ่งแวดล้อม (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2549)

สังคมเมือง (Urban Society) หมายถึง บริเวณที่มีกลุ่มคนจำนวนมากเข้ามาตั้งถิ่นฐานและอาศัยอยู่ร่วมกัน มีการประกอบกิจกรรมต่างๆ อยู่เป็นประจำ เป็นศูนย์กลางของความเจริญ

ต่างๆ ทั้งรูปแบบการศึกษาที่ดี เศรษฐกิจที่ดี การคมนาคมมีความสะดวกสบาย ประชาชนสามารถเลือกประกอบอาชีพได้หลากหลาย ความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆ ของคนในสังคมเมืองเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข โดยส่วนมากมักจะติดต่อกันด้วยตำแหน่งหน้าที่การงาน ความสัมพันธ์ของคนในสังคมเมืองมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ มีความสะดวกสบายในด้านต่างๆ มีระบบการสื่อสารที่รวดเร็ว และเป็นพื้นที่รวมของผู้คนที่มีความแตกต่างทางพื้นเพและขนบธรรมเนียมมาอยู่อาศัยใกล้เคียงกัน โดยมักอยู่ในเขตเมืองหรือเทศบาลเมืองต่างๆ เป็นต้น (ดุจฤดี คงสุวรรณ, 2565)

พื้นที่สีเขียว (Green Space) หมายถึง พื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนบุคคลที่มีต้นไม้จำนวนมากและสามารถมองเห็นได้ง่าย ทั้งพื้นที่ในเขตเมืองและพื้นที่นอกเขตเมือง โดยที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้งานและใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวก อาจจะเป็นพื้นที่ที่อยู่กลางแจ้งต่างๆ และพื้นที่กึ่งกลางแจ้งที่มีขอบเขตของพื้นดินทั้งหมดหรือบางส่วนมีการปกคลุมไปด้วยพืชพรรณนานาชนิดทั้งที่อยู่บนพื้นดินที่น้ำสามารถซึมผ่านได้และมีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ทั้งบนบกและในน้ำ หรืออาจจะมีสิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมอยู่ด้วยเช่นกัน ทั้งในพื้นที่สีเขียวที่อยู่ในส่วนของเขตเมืองและอยู่นอกเขตเมือง หรือพื้นที่สาธารณะอื่นๆ เช่น พื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ปล่อยกรร้างว่างเปล่ายังไม่มีมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สามารถใช้งานอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงพื้นที่สีเขียวที่ถูกรบกวนจากสภาพธรรมชาติในตัวตามกาลเวลาที่ยังรอการพัฒนาให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างผสมผสานกัน เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565b)

พื้นที่สีเขียวยั่งยืน (Sustainable Green Space) หมายถึง พื้นที่เป็นธรรมชาติโดยกำเนิด หรือพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หรือมีการกำหนดขึ้นในเขตเมืองหรือชุมชนต่างๆ ที่ปกคลุมไปด้วยด้วยพืชพรรณนานาชนิดที่เป็นเป็นองค์ประกอบหลักสำหรับการใช้ประโยชน์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบนิเวศในภาพรวมที่อุดมสมบูรณ์ ที่ทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปได้อย่างสะดวกและมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ซึ่งแน่นอนว่าพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืนนอกจากจะช่วยสร้างระบบนิเวศและการพึ่งพาอาศัยร่วมกันได้อย่างราบรื่นแล้ว ยังทำให้สภาพแวดล้อม ทัศนียภาพ และบรรยากาศโดยรวมให้รู้สึกถึงความผ่อนคลายด้วยเช่นกัน ทำให้การทำงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของระบบนิเวศ เช่น ต้นไม้จะช่วยผลิตอากาศที่ดีให้กับสังคมเมืองสำหรับการดักสารพิษและของเสียต่างๆ รวมทั้งป้องกันมลพิษทางเสียงที่ดีได้อีกด้วย ทั้งนี้ประชาชนก็ต้องช่วยกันสร้างและดูแลบำรุงรักษาให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสำหรับรองรับการใช้งานในปัจจุบันและในอนาคต (Praornpit Katchwattana, 2022)

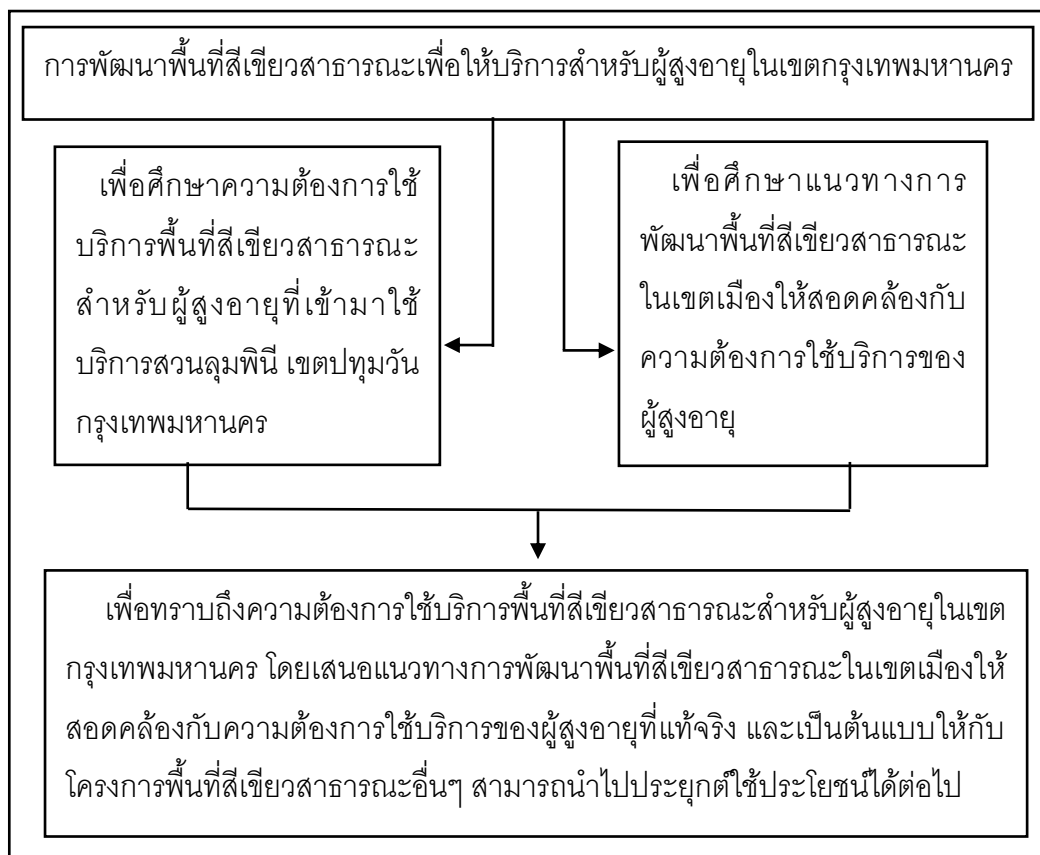
พื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการสาธารณะ (Public Green Space) หมายถึง พื้นที่ที่หน่วยงานของรัฐ ฝ่ายปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จัดสรรและให้บริการสำหรับทุกคนให้สามารถเข้าไปใช้สอยและประโยชน์ได้ทุกเพศทุกวัย ได้แก่ สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะละแวกบ้าน สวนหย่อม สวนสัตว์ สวนลานกีฬา กลางแจ้ง สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น เพื่อสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ การประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน การออกกำลังกาย และเสริมสร้างทัศนียภาพที่สวยงามให้กับสังคมเมืองและพื้นที่นอกเมือง โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาให้พร้อมใช้งานและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อดึงดูดให้ผู้ใช้งานได้เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้อย่างเป็นประจำ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565a)

กฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environmental Law) หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักการเพื่ออนุรักษ์รักษาทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการปกป้องและเยียวยาจากการกระทำของฝีมือมนุษย์ เนื่องจากความต้องการพื้นฐาน รวมถึงความต้องการครอบครองและใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่เป็นธรรมกับทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการสร้างหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ดังกล่าวอย่างยั่งยืนตามหลักสากล (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย, 2565) ยกตัวอย่างเช่น พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพรบ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2550 เป็นต้น อาจกำหนดคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจำกัดเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรม/กิจการบางประเภทของมนุษย์ เช่น การควบคุมและกำหนดปริมาณของภาวะมลพิษที่จะอนุญาตให้มีได้อย่างเหมาะสม หรือกำหนดและออกระเบียบควบคุมให้ต้องมีการวางแผน ปฏิบัติ และการตรวจสอบกิจการในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เป็นต้น (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565a)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของผู้สูงอายุที่แท้จริง และเป็นต้นแบบให้กับโครงการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดที่ว่าด้วยผู้สูงอายุ (Concept of The Elderly)
2. แนวคิดที่ว่าด้วยพื้นที่สีเขียว (Concept of Green Area)
3. แนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Concepts)
4. กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว
5. แนวคิดที่ว่าด้วยการบริการสาธารณะ (Concept of Public Service)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการและการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยนำผลการวิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อหาข้อค้นพบเกี่ยวกับความต้องการใช้งานและความจำเป็นในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งสรุปผลงานวิจัยผ่านแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องสำหรับหัวข้อเรื่องที่ทำการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยแนวคิดที่ว่าด้วยผู้สูงอายุ แนวคิดที่ว่าด้วยพื้นที่สีเขียว แนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว แนวคิดที่ว่าด้วยการบริการสาธารณะ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสรุปสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่ว่าด้วยผู้สูงอายุ (Concept of The Elderly)

1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่ก้าวเข้าสู่การเกษียณอายุและพร้อมพักผ่อนอย่างเตรียมรูปแบบถึงแม้ว่าบางคนจะยังคงสามารถทำงานได้อยู่ก็ตาม ในช่วงอายุนี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงของทั้งอวัยวะภายนอกและอวัยวะภายใน ทางด้านจิตใจจิตใจ ที่มีความรู้สึก อารมณ์และการรับรู้ได้ถึง

สถานการณ์ในปัจจุบัน และทางสังคมที่บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุอาจจะลดน้อยลง รวมถึงการพบปะสังสรรค์ต่างๆ ก็อาจจะลดน้อยลงด้วยเช่นกัน จึงเป็นวัยที่คนส่วนมากกลัว ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงความโดดเดี่ยวและเกิดภาวะซึมเศร้าที่ตามมา ดังนั้นการได้เข้าใจและการใส่ใจรายละเอียดต่างๆ จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีการปรับตัวเข้ากับวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขในช่วงบั้นปลายได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ใกล้ชิดหรือบุคคลที่ใกล้ชิดมีส่วนสำคัญมากในการช่วยให้ท่านปรับตัวได้อย่างมีความสุขอายุขัยเฉลี่ยของประชากรมนุษย์ในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565) จากการที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันสะท้อนถึงวิวัฒนาการด้านการแพทย์ที่ทันสมัยมากขึ้น ประกอบกับการใส่ใจดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ แต่การจะทำให้ผู้สูงอายุที่ร่างกายอ่อนแอสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขในวัยบั้นปลายของชีวิตและในสังคมสูงวัยนั้น “นวัตกรรม” จึงเป็นอีกตัวช่วยในการดูแลสุขภาพและร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนไหว ซึ่งในอนาคตอาจจะเป็นทางเลือกหลักที่สังคมสูงวัยจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), 2562) แต่อย่างไรก็ตามมนุษย์ทุกคนไม่มีทางจะเอาชนะกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความชราภาพสำหรับร่างกายของตนได้ โดยเริ่มตั้งแต่บุคคลเข้าสู่วัยผู้ใหญ่และมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และทางสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้สูงอายุเองมีสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจ และด้านสังคมแตกต่างไปจากวัยหนุ่มสาว (วิไลวรรณ ทองเจริญ, 2565)

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุสามารถการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

1.1.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physiological Changes)

การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏเด่นและมีผลกระทบกับชีวิตของผู้สูงอายุมากที่สุด ความแตกต่างจะขึ้นอยู่กับบุคคล ดังนี้ อวัยวะภายนอก (ผมบาง เปลี่ยนเป็นสีเทาหรือสีขาว เคลื่อนไหวร่างกายได้ช้าลง ผิวของผู้สูงอายุจะบาง แห้ง เหี่ยวย่น เป็นต้น) การมองเห็นไม่เหมือนเดิม การได้ยินเสียงลดลง การพูด (การเปล่งเสียงของผู้สูงอายุจะไม่มีพลัง) กระดูกและกล้ามเนื้อ (กระดูกผุอ่อนทำให้หักได้ง่าย) การรับกลิ่นบกพร่อง ระบบต่างๆ เสื่อมถอยลง เช่น ระบบประสาทเซลล์ ระบบทางเดินอาหาร ระบบการไหลเวียนโลหิต ทำงานได้ลดลง จึงเกิดโรคได้ง่าย (ภาณุวัฒน์ ว่องตระกูลเรือง, 2565) การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ระบบภายในมีดังนี้ ระบบประสาท ระบบทางเดินหายใจ ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบทางเดินอาหาร ระบบต่อมไร้ท่อ เป็นต้น (ประเสริฐ อัสสันตชัย, 2564) โดยปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุเองที่เกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางร่างกายของผู้สูงอายุ

อาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากอายุที่เพิ่มมากขึ้นและอวัยวะต่างๆ ก็มีการทำงานที่เสื่อมถอยลง แต่ในความเป็นจริงนั้นปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุไม่ได้เกิดจากอายุที่มากขึ้นเพียงอย่างเดียว หากมีการใส่ใจและดูแลร่างกายให้ดีมาตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุก็ช่วยลดปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอาจเกิดจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ผ่านมาที่ไม่ค่อยระมัดระวัง และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมที่อยู่รอบตัวผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565a)

1.1.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ (Psychological Changes)

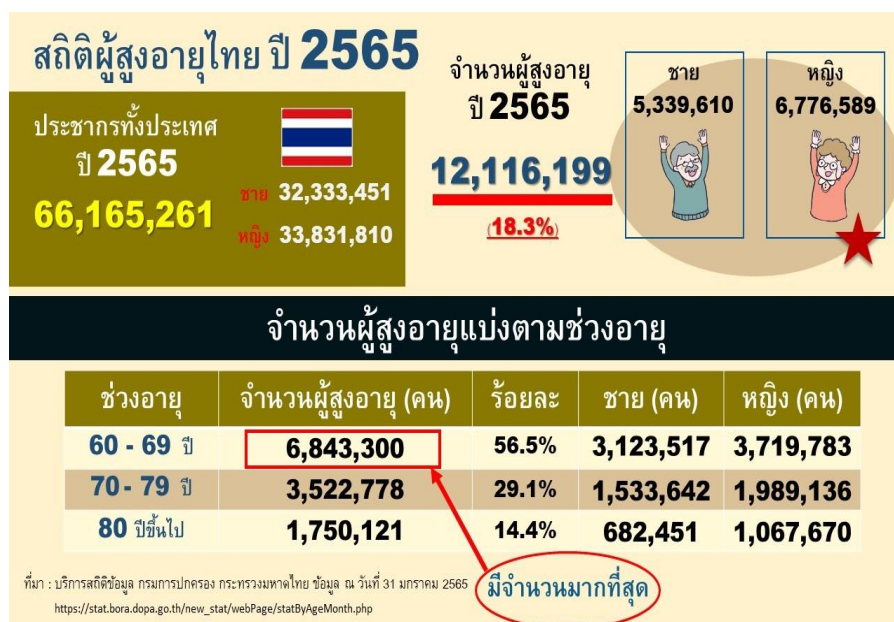
นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายแล้ว ด้านความรู้สึก การรับรู้ จิตใจ อารมณ์ ก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน โดยที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาวะทางอารมณ์ ภาวะทางความคิด ภาวะด้านความจำ ภาวะทางพฤติกรรม เป็นต้น (ภาณุวัฒน์ ว่องตระกูลเรือง, 2565) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่พบได้บ่อย ได้แก่ ยึดติดกับความคิดของ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ชอบอยู่คนเดียว เก็บตัวไม่เข้าสังคม มกมุ่น อาลัยอาวรณ์คิดถึงเรื่องในอดีต ไม่ยอมรับความสามารถของตนเอง กลัวไม่เป็นที่ยอมรับ เป็นต้น (MARKETING, 2019) การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ส่วนใหญ่เป็นสาเหตุที่เกิดจากการสภาพร่างกายที่อ่อนแอและเสื่อมถอยลง ผู้สูงอายุบางคนก็พบเจอกับความสูญเสียที่ไม่คาดคิดจากบุคคลใกล้ชิดหรือใกล้ชิดในช่วงนี้ และอีกบางส่วนเกิดจากสถานภาพและบทบาทหน้าที่ทางสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงถูกตัดลดทอนลงเพราะความสูงอายุ หรือการเกษียณอายุ สำหรับการเปลี่ยนแปลงในด้านนี้ผู้สูงอายุมักมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของตนเองไปตามความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่เกิดมาจากการรับรู้และเข้าใจในเรื่องของอายุที่เพิ่มมากขึ้นและการเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งผู้สูงอายุจะชอบเข้าใจและรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการในสังคมอีกต่อวัยหรือของผู้ที่มีอายุที่อ่อนวัยกว่า และรู้สึกว่าตนเองอ่อนไหวง่าย รู้สึกไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย (Goldman HH, 1998) ซึ่งปัญหาด้านจิตใจของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะรู้สึกเหงา อ้างว้าง ว่าเหว่ และมีความวิตกกังวลกลัวถูกทอดทิ้ง ไม่เป็นที่สนใจจากคนรอบข้าง ไม่ได้รับการดูแลความอบอุ่นจากลูกหลานและสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบางครั้งทำให้ผู้สูงอายุเองอาจเกิดภาวะซึมเศร้า ซึ้น้อยใจ แยกตัวออกห่างจากคนในครอบครัว โหม่งง่าย และบางครั้งก็เอาแต่ใจตัวเองบ้างหากไม่มีการตอบสนองต่อการเรียกร้องความสนใจ เนื่องจากสถานะที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นเสาหลักของครอบครัว ทำงานมีรายได้มีสถานะเป็นผู้นำของครอบครัวให้คนอื่นพึ่งพิงได้ แต่หลังจากที่สถานะในปัจจุบันลดลงจากสภาพของผู้สูงอายุเองทำให้ผู้สูงอายุเองต้องกลับมาเป็นผู้ที่ต้องรับความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัวแทน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565a)

1.1.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Changes)

ภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมในปัจจุบันของผู้สูงอายุจะความลดน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุถูกมองข้ามไปจากสังคม คนส่วนใหญ่อาจเข้าใจว่า ผู้สูงอายุมีสภาพไม่แข็งแรง และมีความสามารถลดน้อยลงจึงไม่ให้ความสำคัญ และสูญเสียบทบาทจากการเคยเป็นผู้นำครอบครัว แต่ต้องกลายเป็นเพียงผู้อาศัยในสมาชิกของครอบครัวเท่านั้น (สิริพงศ์ กุลสุขรังสรรค์ และคณะ, 2564) โดยผู้สูงอายุเป็นวัยของการเกษียณที่ไม่จำเป็นต้องทำงานแล้ว อาจทำให้รู้สึกไม่ได้รับการนับถือ ไม่มีคนเคารพเหมือนที่ผ่านมา ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง รวมทั้งภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมที่มีความลดน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุต้องตัดตัวออกห่างจากสังคม แต่ผู้สูงอายุจะมีเวลามากขึ้น ทั้งการทำกิจกรรมที่ชอบ การท่องเที่ยว และเข้าวัดทำบุญ เป็นต้น แต่จะมีข้อจำกัดในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ไม่ค่อยสนใจผู้อื่นมากนัก แต่จะสนใจตนเองมากขึ้น (ภาณุวัฒน์ ว่องตระกูลเรือง, 2565) ปัญหาทางด้านสังคมของผู้สูงอายุ เมื่อเปลี่ยนสถานะบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างเต็มตัว ภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมจะลดน้อยลง เนื่องจากเป็นวัยที่ถือว่าไม่มีข้อจำกัดทางร่างกาย ทำงานได้ช้าลง และถือเป็นวัยที่ต้องเกษียณอายุตามระบบการทำงานเพื่อหยุดพักในช่วงบั้นปลายของชีวิต รวมไปถึงเรื่องความเคารพ นับหน้าถือตา การยกย่องและนับถือที่ผู้สูงอายุเคยได้รับการปฏิบัติที่ดีเมื่อตอนที่ยังทำงานอยู่ก็จะมีเปลี่ยนแปลงไปตามวัฏจักรของสังคม เพราะเมื่อออกจากงานมาแล้วไม่มีหน้าที่และภาระผูกพันแล้ว สิ่งที่เคยได้มีเคยได้รับก็ห่างหายไปด้วยเช่นกัน ทั้งอำนาจหน้าที่ ชื่อเสียงทางสังคม ความนับหน้าถือตา การยกย่องเชิดชูที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกเหมือนว่าตนเองไม่มีความสำคัญในสังคมอีกต่อไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565a)

จากการที่ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลายด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบเสื่อมถอยในด้านร่างกายจะมีความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ประสิทธิภาพการทำงานจะลดลงนำไปสู่การเจ็บป่วยด้านจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพและการรับรู้จนเกิดความรู้สึกใจน้อย ห้วนใจ ไม่มั่นคง ส่งผลกระทบในด้านสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้านภาระหน้าที่และบทบาท ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกโดดเดี่ยวเกิดภาวะซึมเศร้าที่ตามมา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านการดำเนินชีวิตและเกิดความต้องการในด้านความมั่นคงของชีวิตที่แตกต่างกันไปจนอาจส่งผลกระทบต่อสังคมได้

1.1.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในไทย

ภาพประกอบ 2 ข้อมูลสถิติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2565

ที่มา: (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565b)

รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหลังจากเมื่อสามปีก่อนในปี พ.ศ. 2562 นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงวัยอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยประชากรผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2565 นั้นมีมากถึง 12,116,199 คน คิดเป็น 18.3% ของประชากรทั้งหมด (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2565) และในอีก 9 ปีข้างหน้า หรือปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด หรือ "Super-Aged Society" ด้วยประชากรสูงอายุประมาณ 28% ของประเทศ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีตัวเลขผู้สูงอายุที่ติดอันดับต้นๆ ของโลก และจะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต คำถามสำคัญคือต้องเตรียมประเทศไทยให้พร้อมสำหรับสังคมสูงอายุอย่างไรในระยะยาว (Population and Housing Census, 2010)

กล่าวโดยสรุปว่า สังคมที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งทางร่างกาย ทางสมอง ทางอารมณ์ และทางสังคม สังคมสูงวัยมันไม่ใช่แค่สังคมที่มีคนแก่มากขึ้นเท่านั้น แต่การที่มีคนสูงอายุในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องย่อมส่งผลอะไรบางอย่างต่อสังคม เศรษฐกิจ และการใช้ชีวิตของในอนาคต การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่าง

มีคุณภาพ คงไม่ใช่มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของคนทุกช่วงวัยที่ต้องเตรียมความพร้อม ต้องตระหนักและสร้างหลักประกันให้กับตนเองทั้งด้านสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง การเงินที่มั่นคง การดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ

2. แนวคิดว่าด้วยพื้นที่สีเขียว (Concept of Green Area)

พื้นที่สีเขียวการให้ความหมาย รวมถึงการจำแนกประเภทของพื้นที่สีเขียวมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น พื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวเพื่อการให้บริการ พื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม พื้นที่สีเขียวบริเวณรอบข้างเส้นทางสัญจร และพื้นที่สีเขียวเพื่อการสร้างเศรษฐกิจของชุมชน เป็นต้น ขึ้นอยู่กับสภาพความต้องการและรูปแบบลักษณะที่เป็นเฉพาะของพื้นที่นั้นๆ พื้นที่สีเขียวอาจจะหมายถึง พื้นที่ภายนอกทั่วไปที่มีต้นไม้ขนาดเล็กและใหญ่จำนวนมากที่เป็นคนร่วมธรรมชาติที่ทำหน้าที่กรองแสงแดด เครื่องกรองอากาศที่ทำหน้าที่ฟอกก๊าซพิษให้ลดจำนวนลงในสังคมเมือง (Bonsignore R.E, 2003) พื้นที่ที่มีสภาพกึ่งธรรมชาติที่สามารถเป็นถิ่นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นเขตป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำรวมถึงพื้นที่โดยรอบชายหาดของทะเล พื้นที่ริมน้ำ พื้นที่ที่เป็นริ้วยาวตามแนวเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ และแนวสาธารณูปการหรือพื้นที่อื่นๆ (Jim C. Y. & Chen S. W, 2003) หรืออาจเป็นพื้นที่ว่างในเขตเมือง ที่เป็นที่ดินทิ้งร้าง หรือ ที่ดินว่างเปล่าทั้งของภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้พื้นที่สีเขียวอาจหมายถึงพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามธรรมชาติ หรือมนุษย์ได้มีการเพาะปลูกพืชในบริเวณอาคารหรือบริเวณพื้นที่ที่วางแผนไว้ (Wu. R, 1999) พื้นที่สีเขียวอาจเป็นสถานที่ที่มีสัตว์ชนิดต่างๆ นกแมลงที่น่าสนใจอาศัยอยู่ เด็กๆ สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสังคมของสัตว์ต่างๆ และพื้นที่สีเขียวหมายถึงพื้นที่เว้นว่างหรือพื้นที่โล่งนอกเหนือพื้นที่ปลูกสร้างของเมือง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สีเขียวในลักษณะอื่น เช่น สวนสาธารณะ ป่าไม้มือเมือง สนามกีฬา ที่ลุ่ม ซึ่งปราศจากการพัฒนาและที่ว่างเป็นต้น (อนิสรา อ่อนบุญญะ, 2549) ดังนั้น ความท้าทายสำคัญด้านผังเมืองของเมืองใหญ่ทุกเมืองทั่วโลกคือจะทำอย่างไรจึงจะพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งต้องมีอะไรมากกว่าแค่ปลูกต้นไม้ ปลูกหญ้า ซึ่งเป็นที่น่ายินดีไว้ในตอนนี้มีภาคเอกชนเข้ามาสร้างพื้นที่สีเขียวรูปแบบใหม่ที่ทำให้ความสวยงาม ต้นไม้ และสร้างแนวคิดอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปพร้อมกัน

ภาพประกอบ 3 พื้นที่สีเขียว (Green Space)

ที่มา: (SALIKA Knowledge sharing space, 2022)

นอกจากนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2548 ก) อธิบายว่า พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ที่อยู่บริเวณกลางแจ้งและพื้นที่กึ่งกลางแจ้งที่มีสภาพขอบเขตของที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งปกคลุมไปด้วยพรรณพืชต่างๆ นานาชนิดตามธรรมชาติ หรือที่ถูกออกแบบให้สามารถปลูกบนพื้นดินดินที่สามารถซึมน้ำได้ โดยพื้นที่ดินเหล่านั้นอาจจะมีสิ่งก่อสร้างหรือปลูกสร้างที่มีลักษณะของพื้นผิวที่แข็งและไม่สามารถให้น้ำซึมผ่านไปได้รวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ และพื้นที่สีเขียวนี้ยังหมายความรวมถึงพื้นที่สีเขียวที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและตามบริเวณต่างๆ นอกเขตเมือง อาจจะเป็นพื้นที่สาธารณะทั่วไปหรือของหน่วยงานเอกชนที่ผู้คนทั่วไปหรือสาธารณชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบด้วย พื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อประกอบกิจกรรมนันทนาการและความสวยงามที่ดีทางสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ พื้นที่ใช้สอยทั่วไปเพื่ออรรถประโยชน์ต่างๆ เช่น พื้นที่สีเขียวทางด้านเกษตรกรรมและพื้นที่สีเขียวทางด้านสาธารณูปการ

พื้นที่ที่เป็นแนวกันชนและป้องกัน พื้นที่สีเขียวในหน่วยงานและสถาบันต่างๆ พื้นที่ตามแหล่งธรรมชาติและเป็นรูปแบบกิจกรรมชาติที่สามารถเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตด้วยเช่นกัน ได้แก่ พื้นที่ตามเขตกป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำต่างๆ พื้นที่ที่เป็นริ้วยาวที่มาจากธรรมชาติหรือมนุษย์จัดทำขึ้น โดยรอบตามแนวเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ และแนวสาธารณูปการต่างๆ (กนกรัตน์ ชุ่มวิเชียร, 2563) หรือพื้นที่ประเภทอื่นๆ เช่น พื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่ปล่อยให้รกร้าง พื้นที่สีเขียวที่ถูกครอบงวนจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและพื้นที่สีเขียวที่มีการออกแบบให้สามารถใช้ประโยชน์ได้แบบผสมผสานกัน โดยทั่วไปพื้นที่สีเขียวอาจได้รับการรับรองให้มีความหมายเฉพาะ เช่น พื้นที่สีเขียวซึ่งได้มีการกำหนดเขตการใช้ที่ดินผ่านทางรูปแบบของกฎหมาย เพื่อการอนุรักษ์ในส่วนของพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรมต่างๆ บนพื้นดินให้เกิดความเหมาะสมสำหรับใช้งานและการเพาะปลูก เนื่องจากคุณภาพของที่ดินใช้สอย และสภาพแวดล้อมต่างๆ (ดิน พืช อากาศ) เป็นต้น (อนิศรา อ่อนบุญญะ, 2549)

การจำแนกประเภทของพื้นที่สีเขียว

พื้นที่สีเขียวสามารถแบ่งหรือจำแนกได้หลายรูปแบบ การจำแนกขึ้นอยู่กับการใช้บทบาทและหน้าที่ของพื้นที่สีเขียวต่างๆ รวมถึงขนาดของพื้นที่และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีมาตรฐานกำหนดสำหรับการจำแนกพื้นที่สีเขียวในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนาการจำแนกประเภทของพื้นที่สีเขียวในปี ค.ศ. 1961 แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ พื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวตามถนนที่อยู่ริมทางสัญจร พื้นที่สีเขียวที่มีลักษณะภูมิประเทศเฉพาะแห่ง และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู และในปี ค.ศ. 1973 จำแนกประเภทพื้นที่สีเขียวเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวที่เป็นสนามกีฬาต่างๆ ต้นไม้ต่างๆ ตามริมถนน พื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นในเขตชานเมือง และพื้นที่สีเขียวที่เป็นแนวรั้วป้องกันต่างๆ จากนั้นในปี ค.ศ. 1981 ได้มีการแบ่งประเภทของพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นเป็น 6 ประเภท ได้แก่ พื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวที่อยู่รอบบริเวณพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่สีเขียวที่มีอยู่และที่ตั้งอยู่ใกล้พื้นที่สีเขียวริมเส้นทางจราจร ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่เป็นพื้นที่สีเขียว และพื้นที่สีเขียวที่ให้ผลประโยชน์จากการออกแบบให้เป็นแนวรั้วป้องกัน (ปุ่นยงช รุทธิโก, 2556)

สำหรับประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2562) ได้จัดทำคู่มือสำหรับการพัฒนาพื้นที่สีเขียว โดยแบ่งประเภทของพื้นที่สีเขียวออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1) พื้นที่สีเขียวเพื่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ และความสวยงามทางด้านภูมิทัศน์ ได้แก่ พื้นที่สีเขียวเพื่อกิจกรรมนันทนาการ พื้นที่สีเขียวเพื่อสภาพแวดล้อมและ

ภูมิทัศน์ที่สวยงาม และพื้นที่สีเขียวที่เป็นส่วนของบุคคล 2) พื้นที่สีเขียวเสริมสร้างการใช้งานและ
 อรรถประโยชน์ ได้แก่ พื้นที่สีเขียวเพื่อเสริมสร้างการผลิตในรูปแบบต่างๆ พื้นที่สีเขียวโดยรอบ
 บริเวณการใช้ประโยชน์ด้านสาธารณูปการ และพื้นที่ในเขตบริเวณของสถาบันและในเขต
 โบราณสถานต่างๆ เป็นต้น 3) พื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์และการฟื้นฟู ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นบริเวณ
 ชุ่มน้ำและพื้นที่เขตป่าต่างๆ ตามธรรมชาติ 4) พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วทาง ได้แก่ ฝั่งแม่น้ำและลำ
 คลอง ริ้วแนวทางเดินโดยรอบและเขตทางเท้า-ริมเกาะกลางถนนในเขตเมือง เป็นต้น 5) พื้นที่สี
 เขียวอื่นๆ ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นพื้นดินว่างเปล่า (ไม่มีการพัฒนา) พื้นที่รกร้างไม่มีการใช้สอยย่าน
 การค้า และพื้นที่รกร้างโดยรอบย่านอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นต้น 6) พื้นที่สีเขียวที่มีลักษณะพิเศษ
 ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติต่างๆ ที่มีชีวิตอยู่อาศัยและแหล่งเรียนรู้ที่มีพรรณพืชตามธรรมชาติที่เป็น
 ประโยชน์ของพื้นที่สีเขียว เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 , 2562) พื้นที่สีเขียวมีประโยชน์มากมายนับประการสามารถจำแนกประโยชน์ของพื้นที่สีเขียวได้ 3
 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าสภาพแวดล้อมและอุณหภูมิพื้นผิวโดยรอบในเขต
 เมืองบริเวณที่มีต้นไม้ปกคลุมจะมีความเย็นที่ต่ำกว่าบริเวณที่ไม่มีต้นไม้ปกคลุมอยู่ถึง 2.7 องศา
 เซลเซียส ดังนั้นการที่มีพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองมากเท่าไรก็จะทำให้บรรยากาศและภูมิทัศน์
 โดยทั่วไปดูสวยงาม ร่มรื่น และช่วยลดความแข็งกระด้างของสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งก่อสร้างจำนวน
 มาก (Honjo T. & Takakura. T, 2000) นอกจากนี้ พื้นที่สีเขียวยังมีประโยชน์มากมายทั้งช่วยลด
 การพังทลายของดิน ลดความเร็วของลมลดมลภาวะทางเสียงช่วยบรรเทาปัญหาภาวะโลกร้อน ที่
 ก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นประโยชน์สำหรับแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งแวดล้อม
 ต่างๆ และสัตว์นานาชนิด จึงเป็นดัชนีชี้วัดระบบนิเวศและความยั่งยืนของนิเวศวิทยาของชุมชน
 สำหรับประโยชน์ของพื้นที่สีเขียวทางด้านเศรษฐกิจพบว่าพื้นที่สีเขียวช่วยในการเพิ่มมูลค่าของ
 ที่ดินที่อยู่ในพื้นที่สำคัญๆ และสิ่งก่อสร้างโดยรอบของที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างจากฝีมือของมนุษย์ที่มี
 ออกแบบและการจัดสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามด้วยการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมซึ่งจะทำให้เพิ่มมูลค่าของ
 ที่ดินให้สูงขึ้น (Bolitzer B. & Netusil N. R, 2000)

ส่วนประโยชน์ด้านสังคมพบว่า พื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการ
 เช่น สวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวสาธารณะจะเป็นสถานที่ดึงดูดและเชื่อมโยงให้ผู้อยู่อาศัย
 ตามหลากหลายพื้นที่ได้เข้ามาสัมผัสกับบรรยากาศธรรมชาติได้อย่างใกล้ชิด ใช้งานเป็นสถานที่
 สำหรับออกกำลังกาย พบปะสังสรรค์และพูดคุยกัน ช่วยเพิ่มประโยชน์และคุณค่าทางด้านอารมณ์
 และสุนทรียภาพที่ดี ช่วยเพิ่มความเป็นธรรมชาติที่สวยงามให้แก่สังคมเมือง และยังช่วยให้สังคม
 เมืองมีความยั่งยืนจากการมีสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ เนื่องจากเป็นการทำให้พื้นที่โดยรอบของ

ชุมชนได้รับประโยชน์โดยตรงจากการมีภูมิทัศน์แวดล้อมที่สวยงามแล้วยังส่งผลประโยชน์ต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้อยู่อาศัยโดยรอบด้วยเช่นกัน ทำให้สังคมเมืองเป็นเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามและน่าอยู่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน (Chiesura, A, 2004)

การกำหนดประเภทและขนาดของพื้นที่สีเขียว เป็นการกำหนดขนาดของพื้นที่ต่อจำนวนประชากรที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ในศตวรรษที่ 20 ผู้เชี่ยวชาญในเยอรมนี ญี่ปุ่น และประเทศอื่นๆ ได้ กำหนดคุณภาพและค่ามาตรฐานสำหรับพื้นที่สีเขียวที่มีคุณภาพสูงอยู่ที่ 40 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน หรือพื้นที่ป่าในเขตที่เป็นชานเมืองให้มีขนาดอยู่ที่ 140 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างคาร์บอนไดออกไซด์และออกซิเจน ระบบนิเวศให้มีความสมดุลซึ่งกันละกัน และให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มสำหรับการที่จะใช้ค่ามาตรฐานสำหรับการรองรับพื้นที่สีเขียวอยู่ที่ 20 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน (Sukopp. et al, 1995) อย่างไรก็ตามองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดและแนะนำขนาดพื้นที่ขั้นต่ำของพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และได้มีการกำหนดสำหรับการปฏิบัติและเผยแพร่เอกสารขององค์การอาหารและเกษตรสหประชาชาติ (FAO) ของพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองอยู่ที่ 9 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน (Kuchelmeister G, 1998) ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดของพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืนต่อประชากรในเขตเมืองให้มีความสมดุลและเหมาะสม และเป็นเป้าหมายที่สำคัญสำหรับการส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศในสังคมเมืองให้ยั่งยืน

3. แนวคิดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Concept)

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทิศทางของการพัฒนาประเทศต่างๆ ทั่วโลกมุ่งเน้นไปในทางด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและทางด้านอุตสาหกรรมเป็นหลัก ทำให้เศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการเจริญเติบโตในทุกๆ ด้านอย่างรวดเร็ว และการใช้ทรัพยากรส่วนใหญ่เพื่อการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นหลัก ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติมีจำกัดมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันจากการบริโภคที่ไร้ขีดจำกัดของมนุษย์ และส่งผลกระทบต่อต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น อุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย และผลกระทบอื่นๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน (บานชื่น นักการเขียน, 2016) การพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดสำหรับการพัฒนาพัฒนาประเทศเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากนับตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาด้านสภาพแวดล้อมมากมายในปัจจุบัน (เกษร เกษมชื่นยศ, 2563) วิฤตการณ์และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้แต่ละประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้หันมาตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่

ในปัจจุบัน จากรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ทำให้ในปัจจุบัน ได้หันมาให้ความสนใจกับรูปแบบใหม่ๆ สำหรับการพัฒนาที่ช่วยให้สามารถลดผลกระทบต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาอย่างรู้รูปแบบในอดีตจึงเป็นที่มาของ “แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) ซึ่งเป็นกำหนดที่เป็นมาตรฐานสากลจากคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือ คณะกรรมาธิการบรันท์แลนด์ (Brundtland Commission) โดยที่รายงานของคณะกรรมการบรันท์แลนด์ (Brundtland Report) ที่เสนอต่อสหประชาชาติใน พ.ศ. 2530 เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายต่อมาในชื่อ “อนาคตของเรา” (Our Common Future) ต่อจากนั้นองค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องให้ทั่วโลกคำนึงถึงผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อสิ่งแวดล้อม (UNESCO, 2014)

ภาพประกอบ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: (United Nation, 2022)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ และคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development: WCED) หรือที่เรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “คณะกรรมการบรันท์แลนด์” อธิบายว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการดำเนินการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเป้าหมายต่างๆ ให้สนองความต้องการของทุกคนในยุคปัจจุบัน โดยจะต้องไม่ทำให้เป็นการลดทอนความสามารถของคนรุ่นต่อมาในอนาคตที่จะเป็นประโยชน์และตอบสนองความต้องการของพวกเขา” (WCED

S. W. S, 1987) ทั้งนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องเป็นประโยชน์ที่ทำให้ประชาชนในประเทศของตนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีระบบสังคมที่มีระบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือและพึ่งพาจากภายนอกประเทศ มีภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม และคุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดีที่ทำให้ประชาชนในเขตพื้นที่ของตนรู้จักการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างรู้คุณค่ามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้จักคุณค่าของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปัจจุบันเพื่อเป็นพื้นฐานในการผลิตสินค้าต่างๆ ที่นำไปสู่การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน (Brundtland. G. H, 1985) นอกจากนี้ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ยังเสนอและได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าควรดำรงอยู่และตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ที่ยึดถือและให้คุณค่าคุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้วยกัน (UNESCO, 2014) สำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) ในอีก 15 ปีข้างหน้าที่จะใช้เป็นแนวทางและทิศทางของการพัฒนาของประชาคมโลก ตั้งแต่เดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2558 ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2573 โดยเป็นการครอบคลุมระยะเวลาถึง 15 ปี ซึ่งประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย (Goals) และ 169 เป้าประสงค์ (Targets)

ภาพประกอบ 5 ภาพประกอบ 5 การพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556)

ประเทศไทยได้นำหลักการและแนวความคิดพัฒนาที่ยั่งยืนมาปรับใช้สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) โดยรัฐบาลได้มุ่งเน้นสำหรับการพัฒนาประชาชนในประเทศเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเน้นรูปแบบการพัฒนาแบบองค์รวม เช่นเดียวกับการดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมและให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับคนรุ่นต่อไปให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พัฒนาสังคมเมืองและชุมชนให้น่าอยู่อาศัย มีความสุขและปลอดภัย ที่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทยทั้งประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) โดยใช้เศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นจนกระทั่งได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ที่มุ่งปรับกลไกและกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การเพิ่มประสิทธิภาพ การบังคับใช้ และปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบันที่ได้นำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เป็นปรัชญาแนวทางในการบริหารประเทศ ที่ยึดหลักทางสายกลางมุ่งสำหรับการพัฒนาให้มีความสมดุลระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และมิติทางสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและมีคุณภาพ (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) และการพัฒนาที่ยั่งยืนกับประเทศไทยนั้น รวมถึงอาจารย์ชวล บุญนาค อธิบายเพิ่มเติมว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มีความคล้ายคลึงกัน แต่มีความสำคัญที่ทำให้เข้าใจถึงบริบทที่แตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่าง SDGs กับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวโดยสรุป SDGs คือ “เป้าหมาย” ของการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่วนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ วิธีคิดที่จะช่วยให้ “กระบวนการ” ขับเคลื่อน SDGs เป็นไปอย่างยั่งยืน โดยการขับเคลื่อน SDGs สำหรับประเทศไทยตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ใหม่สำหรับการร่วมมือกันรดน้ำจากทุกภาค ด้วยการระดมปัญญาและกำลังอย่างโปร่งใส เพื่อจุดหมายเดียวคือความเจริญงอกงามของสังคมที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง (ชวล บุญนาค, 2564)

4. กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 57(2) บัญญัติว่า "หน่วยงานภาครัฐต้องอนุรักษ์ ปกป้องคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และใช้งานหรือจัดให้บริการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ถูกต้องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล

และมีความยั่งยืน โดยต้องขอความร่วมมือให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมช่วยเหลือและดำเนินการให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวด้วยที่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้" ดังนั้น หากมองในแง่การบัญญัติกฎหมาย กฎหมายสิ่งแวดล้อมคือกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการปกป้อง เยียวยา และสร้างหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมดดังกล่าวอย่างยั่งยืน (กฎหมายรัฐธรรมนูญ, 2560) รวมถึงกฎหมายปกครองถือเป็นกฎหมายซึ่งจัดอยู่ในสาขาของกฎหมายมหาชน ซึ่งเป็นการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ของตน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ศูนย์พัฒนาและสถานที่เรียนรู้ต่างๆ รวมถึงสวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวสาธารณะด้วยเช่นกัน ที่จะต้องมีกฎหมายสำหรับจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเหมาะสม (พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, 2539)

กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ โดยประเทศไทยได้ออกกฎหมายหลายฉบับเพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย, 2565) โดยมีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานคุณภาพอากาศ เสียง พลังงาน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร และ 4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเกี่ยวกับเศษวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น 1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 2) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 3) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และ 4) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เป็นต้น (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565a)

เครื่องมือทางกฎหมาย ประเทศไทยได้กำหนดให้การจัดการพื้นที่สีเขียวอยู่ในแผนนโยบาย และกฎหมายทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ดังจะแสดงดังต่อไปนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การพัฒนาพื้นที่สีเขียวถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาระดับประเทศ คือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 เป็นแผนพัฒนาฉบับแรกที่ระบุแนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างชัดเจน (ปริญญช รุทธิโก, 2556) คือมีการกำหนดนโยบายให้มีพื้นที่สีเขียว พื้นที่โล่ง และสวนสาธารณะตามสัดส่วนกับจำนวนคนเพื่อ

การพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) นอกจากนี้การจัดการพื้นที่สีเขียวยังปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่มียุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยหนึ่งในเป้าหมายคือ การบำรุงรักษาและการฟื้นฟูของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเพิ่มจำนวนของพื้นที่ป่าไม้ เป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้เป็นแนวทางการพัฒนาในระดับประเทศเพิ่มเติมจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อตอบรับกับแผนพัฒนาฯ ที่ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ โดยในยุทธศาสตร์ระยะยาวนี้ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์หลัก โดยยุทธศาสตร์ข้อที่ 3 คือ เพิ่มพื้นที่ป่านอกเขตพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายจำนวน 8.68 ล้านไร่ โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวชุมชนทั้งในเมืองและในพื้นที่ชนบท (กรมป่าไม้, 2560) โดยกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียว คือ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ กำหนดเป้าหมายสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน แสวงหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และเอกชน รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์การปกครองท้องถิ่น ผังนโยบาย และผังเมืองระดับต่างๆ กรมโยธาธิการและผังเมือง สังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดรูปแบบการวางผังเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินตามความสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ไว้ 3 ระดับ (นิพนธ์ วิเชียรน้อย, 2552) ได้แก่ 1) ผังนโยบาย หมายถึง ผังประเทศ ผังภาค และผังอนุภาค ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะยาว 50 ปี (พ.ศ. 2549 - 2600) และระยะกลาง 10 - 15 ปี โดยในผังระดับภาคมีการกำหนดการพัฒนาพื้นที่สีเขียว ในรูปแบบต่างๆ ทั้งพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่ากันชน พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ส่งเสริมและวิจัยเกษตรกรรม 2) ผังเมือง หมายถึง ผังเมืองรวมจังหวัด ผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองเฉพาะ ผังเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ผังเสนอแนะ คือ ผังชุมชน ที่เป็นผังเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนที่ยังไม่มีผังเมืองรวม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาพื้นที่ ผังชุมชนจึงมีความคล้ายคลึงกับผังเมืองรวมที่มีการแบ่งประโยชน์การใช้ที่ดินแบบต่างๆ รวมทั้งที่ดินประเภทที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทและการเกษตรกรรม รวมทั้งที่ดินประเภทของเขตอนุรักษ์ป่าไม้ เป็นต้น (ศศิมา เจริญกิจ, 2561)

5. แนวคิดว่าด้วยการบริการสาธารณะ (Concept of Public Service)

บริการสาธารณะ หมายถึง การบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชน สังคม และปัจเจกชนที่ต้องได้รับจากสิทธิและสวัสดิการต่างๆ จากทางภาครัฐหรือเอกชนความ

ประสงค์ที่จะจะช่วยเหลือภาครัฐ แบ่งปันความสามารถ และอำนวยความสะดวกที่ดีที่สุดให้กับสังคม ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดให้บริการสาธารณะในด้านพื้นที่ส่วนกลางใช้สอยร่วมกัน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้บริการในพื้นที่สาธารณะ การจัดกิจกรรมสันตนาการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยสำหรับชีวิตและทรัพย์สิน ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในสังคมเมืองและชนบท เป็นต้น (หน่วยงานภาครัฐอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้หน่วยงานของเอกชนผู้มีความสามารถเป็นผู้ดำเนินการและอำนวยความสะดวกแทนได้ แต่หน่วยงานภาครัฐยังคงต้องตรวจสอบและกำกับดูแลเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด) และการให้บริการสาธารณะจะต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนด้วยเช่นกัน (Jean Rivero, 1996)

บริการสาธารณะเป็นหน้าที่และกิจกรรมของหน่วยงานทางปกครองที่จะต้องออกแบบวางแผน และจัดทำขึ้นเพื่อให้บริการและประโยชน์ต่อสาธารณะในรูปแบบต่างๆ โดยอาจจะเป็นลักษณะของนโยบายหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลมหาชน ได้แก่ ภาครัฐส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้อำนวยความสะดวกและดำเนินกิจกรรม บริการสาธารณะยังหมายความว่าความถึงข้อตกลงหรือกรณีที่รัฐมอบหมายหน้าที่และกิจกรรมบางประเภทที่ตนเองรับผิดชอบให้หน่วยงานเอกชนเป็นผู้จัดทำและดำเนินการด้วย โดยต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นไปตามนโยบายที่เป็นประโยชน์ทางด้านสาธารณและตอบสนองความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชนในปัจจุบัน (มานพ พรหมชนะ, 2565) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการบริการทางด้านสาธารณะทุกประเภทถูกจัดว่าเป็นการให้บริการสาธารณะทางด้านปกครองทั้งสิ้น และต่อมาเมื่อกิจกรรมสาธารณะเหล่านั้นมีจำนวนมากขึ้นและมีรูปแบบวิธีการสำหรับการจัดทำที่แตกต่างกันออกไปจึงทำให้เกิดกิจกรรมประเภทใหม่ๆ ของบริการสาธารณะขึ้นมาอีก

ประยูร กาญจนดุล (2549) อธิบายว่า แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการให้บริการสาธารณะไว้ดังต่อไปนี้ การบริการสาธารณะถูกจัดว่าเป็นกิจกรรมที่อยู่ในการปกครอง อำนาจการ หรือในการบริหารจัดการและควบคุมของภาครัฐเพื่อให้บริการสาธารณะ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและส่วนรวมสำหรับการจัดระเบียบสังคมและพัฒนาสังคมให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยมีวิธีให้บริการและดำเนินการเกี่ยวกับบริการสาธารณะที่มีความยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของพื้นที่และผู้ที่ได้รับประโยชน์ตามความจำเป็นและกาลสมัยในปัจจุบัน บริการสาธารณะจะต้องออกแบบ จัดทำ และดำเนินการอย่างเป็นประจำและโดยสม่ำเสมอที่มีประสิทธิภาพไม่มีการหยุดชะงักสำหรับการ

ให้บริการ ถ้าบริการสาธารณะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องหยุดพักลงให้บริการด้วยประการใดๆ ก็ตาม ประชาชนทั่วไปหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้บริการย่อมได้รับผลกระทบ ความเดือดร้อน หรือได้รับความเสียหายต่างๆ ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบสามารถดำเนินการฟ้องร้องต่อทางภาครัฐได้ รวมถึงหน่วยงานเอกชนก็มีสิทธิ์ที่จะได้รับการบริการสาธารณะและประโยชน์ที่เท่าเทียมด้วยเช่นกัน

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2543) อธิบายว่า การบริการสาธารณะ มีองค์ประกอบด้วยกันอยู่ 2 ประการ คือ 1) นโยบายและกิจกรรมที่ถือว่าเป็นการให้บริการสาธารณะต่างๆ ทั้งจากทางภาครัฐ หน่วยงานปกครอง และเอกชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันสำหรับการจัดทำอำนวยความสะดวก และให้บริการที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ใช้บริการ และ 2) เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริงตามแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกสบายและตามความต้องการในปัจจุบัน รวมถึงเป็นการดำเนินหน้าที่และกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยเช่นกัน

การจัดบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะได้กำหนดแบบแผนและขั้นตอนของรูปแบบการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยได้มีออกแบบและการกำหนดอำนาจหน้าที่สำหรับการจัดให้บริการสาธารณะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ให้มีอำนาจและหน้าที่ได้อย่างอิสระในการจัดทำและให้บริการสาธารณะที่เป็นไปตามแบบแผน นโยบาย และวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมายจากการปกครองของส่วนกลาง และได้มีการกำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับการจัดสรรเงินช่วยเหลือ อุดหนุน และเงินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีและอากรของประเทศ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกและการดำเนินการด้านบริการสาธารณะเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542) ซึ่งภารกิจหลักที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ได้รับมอบหมายจากการถ่ายโอนอำนาจจากภาครัฐในการดูแลประชาชนอย่างทั่วถึง แบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน การก่อสร้างทางระบายน้ำ การให้บริการระบบไฟฟ้าสาธารณะ และการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การจัดให้บริการด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับการเรียนรู้ การบริการสาธารณะสุขมูลฐานสำหรับป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและโรคภัยไข้เจ็บที่อยู่ใกล้ชุมชน การจัดการศึกษาท้องถิ่น

สำหรับพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม และการบริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในเขตพื้นที่ท้องถิ่นที่เป็นสถานที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน และความต้องการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน 3) ด้านการจัดระเบียบภายในชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยให้มีความปลอดภัย เช่น การป้องกันอุบัติเหตุทางถนนเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตจากภัยอันตรายต่างๆ และ 4) ด้านอื่นๆ ที่ให้บริการสาธารณะตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงด้านส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ท้องถิ่นมีความสวยงามและเหมาะสมต่อการใช้สอยให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยเช่นกัน (สันต์ชัย รัตนะขวัญ, 2560)

สรุป การบริการสาธารณะ หมายถึง การวางแผน ออกแบบ และจัดให้บริการในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนส่วนรวม หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ภาครัฐหรือหน่วยงานทางปกครองได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านสาธารณะเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานในปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้นโยบาย หน้าที่ และกิจการที่ดำรงอยู่ประสบผลสำเร็จ (อรทัย ก๊กผล, 2552) รวมถึงการบริการสาธารณะทางด้านปกครองต่างๆ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่จะต้องดำเนินการ จัดทำและจัดให้บริการเพื่อความพึงพอใจและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ดูแลของตน ดังนั้น หน่วยงานทางปกครองจึงไม่สามารถปิดหน้าที่และความรับผิดชอบ โยนย้ายหรือมอบอำนาจหน้าที่การให้บริการสาธารณะประเภทนี้ให้องค์กรอื่นๆ ที่มีความสามารถเช่นเดียวกันหรือฝ่ายเอกชนเข้ามาดำเนินการแทนได้ เช่น การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ (ไฟฟ้า ประปา ถนน แหล่งน้ำ สวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวสาธารณะ เป็นต้น) ซึ่งเป็นช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนและการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่นของตนที่รับผิดชอบ (มานพพรหมชนะ, 2565) และส่งผลดีกับการพัฒนาประเทศชาติในภาพรวมจากการที่หน่วยงานทางปกครองเข้ามาดูแลพื้นที่ในเขตท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อความสะดวกในการจัดให้บริการสาธารณะอย่างทั่วถึง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ คือ การออกแบบและจัดบริการสาธารณะในส่วนกลางที่ขยายอำนาจหน้าที่ไปมีส่วนร่วมภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนของประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับการให้บริการ โดยยึดหลักความเสมอภาค ความต่อเนื่อง และมีความโปร่งใสในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ (นราธิป ศรีราม, 2557)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ทศพร อนันตพิพัฒน์ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ : การศึกษาสวนรมณีนาถ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความประสงค์ใช้งานสวนสาธารณะในระดับชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุนั้นมีความต้องการใช้งานพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายที่มากกว่ามีความตั้งใจเข้ามาใช้บริการเพื่อนั่งเล่นพักผ่อน จึงส่งผลให้พื้นที่ภายในสวนสาธารณะเกิดความไม่พอเพียงสำหรับการใช้งานในภาพรวม ทั้งรูปแบบการจัดจัดสรรอำนวยความสะดวกและการวางตำแหน่งของอุปกรณ์การใช้งานที่ไม่มีการกระจายตัว จึงทำให้เกิดความหนาแน่นเกินไปเพราะมีผู้เข้ามาใช้บริการจำนวนมาก ดังนั้นสวนสาธารณะจึงควรจัดระเบียบและจัดสรรให้มีขอบเขตพื้นที่ให้เพียงพอเฉพาะสำหรับ 1 กิจกรรมต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายสำหรับการใช้งาน กิจกรรมสันตนาการที่มีความเหมาะสม ฟังพื่อใจ และเป็นความต้องการของผู้สูงอายุที่แท้จริงสำหรับการใช้งานสวนสาธารณะระดับชุมชน

ลัดดาวัลย์ คบพิมาย (2557) ศึกษาเกี่ยวกับ การออกแบบที่นั่งภายในสวนสาธารณะภายใต้หลักการออกแบบเพื่อมวลชล ผลการวิจัยพบว่า หลักการออกแบบเพื่อมวลชนเป็นแนวคิดในการออกแบบที่คำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่าสมประโยชน์ครอบคลุมสำหรับทุกคน ที่นั่งภายในสวนสาธารณะจำเป็นต้องใช้หลักการ ออกแบบนี้เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทุกคนสามารถใช้งานได้อย่างเท่าเทียม จึงออกแบบที่นั่งภายในสวนสาธารณะที่เหมาะสมกับทุกคน มีความเรียบง่าย และให้ตอบสนองต่อพฤติกรรมและกิจกรรมต่างๆ ของผู้ใช้ได้ในทุกรูปแบบ ซึ่งการวิจัยนี้มีแนวความคิดข้อมูลพื้นฐานประกอบไปด้วย กิจกรรมที่ทำภายในสวนสาธารณะ พฤติกรรมของผู้ใช้ สรีระของผู้ใช้ รูปแบบที่นั่งสาธารณะ และความคงทนของวัสดุ

จิราพัชร ทับทอง (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ ศูนย์กีฬาสำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุหรือวัยบั้นปลายของชีวิตในปัจจุบันนั้น หมายถึงการก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตหลากหลายด้านของกลุ่มบุคคลพิเศษ เช่น ด้านสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และสภาพทางสังคมเป็นอย่างมาก ข้อควรระวังและคำนึงสำหรับการออกกำลังกายและเลือกชนิดกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ ต้องคำนึงถึงสภาพร่างกาย โรคประจำตัว น้ำหนักตัว และอายุ การเลือกเล่นประเภทของกีฬาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงช่วงอายุต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์และโทษของการเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นผู้สูงอายุแต่ละบุคคลควรเลือกชนิดกีฬาที่เหมาะสมสำหรับตนเองมากที่สุด เพราะการออกกำลังกายที่สม่ำเสมอและเป็นประจำจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่ป่วยง่าย อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการหลั่งสารเคมีในสมองทำให้รู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขมากขึ้น

เบญจพร แก้วอุไทย และคณะ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาการใช้งานพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะสะพานหิน ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจภายในเขตพื้นที่สวนสาธารณะยังคงมีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับการออกแบบและวางผังบริเวณที่มีพื้นที่ใช้งานที่ไม่สมดุลกันเท่าที่ควร ทำให้บางพื้นที่ที่เป็นที่นิยมและมีผู้ใช้งานจำนวนมากเนื่องจากสามารถใช้งานได้สะดวกมากกว่า แต่ในขณะที่เดียวกันบางพื้นที่มีการใช้งานน้อยซึ่งทำให้สูญเสียประโยชน์ของพื้นที่ไปโดยสิ้นเชิง ปัญหาใหญ่และปัญหาหลักของการเข้าใช้งานสวนสาธารณะคือการขาดห้องน้ำสาธารณะที่เพียงพอ และที่ให้บริการจอดรถจักรยานยนต์ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรให้บริการเพิ่มเติมเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับสวนสาธารณะ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อทุกคน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ที่ชาร์ตแบตเตอรี่ สัญญาณอินเทอร์เน็ต สิ่งอำนวยความสะดวกในการดึงดูดความสนใจให้มาใช้ พื้นที่ภายในสวนที่สามารถสร้างกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ เครื่องเล่นเด็ก ลานกิจกรรม เส้นทางพิเศษสำหรับจักรยาน ที่จอดรถจักรยานเพิ่มเติม โต๊ะและที่นั่ง และศาลา เป็นต้น

ณัฐธิดา จงรักษ์ และ นัฏฐิกา นวพันธ์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ว่างสาธารณะกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา สวนสาธารณะในพื้นที่เมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุมีความคล้ายคลึงกันกับบุคคลทั่วไปในวัยอื่นๆ อาจมีความแตกต่างกันในเรื่องของกิจกรรมและระยะเวลาที่เกิดขึ้นตามสภาพทางร่างกายของผู้สูงอายุ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุนั้นอาจเป็นเพียงปฏิสัมพันธ์กลุ่มเล็กๆ ที่มีจำนวนคนไม่มาก และส่วนมากจะเป็นบุคคลที่รู้จักกันมาก่อนไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือคนในครอบครัว สิ่งที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นได้ และเป็นสิ่งที่บุตรหลานควรให้ความสำคัญและจัดเตรียมให้ นั่นคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการใช้ชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ สภาพแวดล้อมที่ดีในที่นี้ นอกจากจะเป็นการจัดสถานที่แล้ว การใส่ใจเรื่องการกิน และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ถือเป็นสภาพแวดล้อมที่ดีด้วย เช่น มีพื้นที่สันทนาการที่เหมาะสม ปรับปรุงพื้นที่ให้ผู้สูงวัยใช้ชีวิตได้สะดวก จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ปรับภูมิทัศน์ชุมชน และเพิ่มพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ศุภวรรณ ทองแท้ และ ดำเกิง อัครสุนทรางกูร (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า การหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุโดยการจัดการสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้แนวคิดการจัดภูมิทัศน์แวดล้อมสาธารณะที่ดีให้สำหรับทุกคนเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย โดยการประยุกต์ใช้ในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมให้

เหมาะสม ทั้งรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายที่มีความเหมาะสม ได้แก่ การจัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอ การจัดให้มีมุมพักผ่อนหย่อนใจตามถนน ทางเชื่อมต่อ และรอบทางเดินต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการจัดให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในชุมชน ที่ดีเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สูงอายุได้ออกมาใช้ชีวิตข้างนอกที่อยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น พบปะสังสรรค์ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ร่วมกัน และทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนบ้านมากขึ้น เป็นต้น

ภัทริตา พงศ์ธนา (2565) ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่สาธารณะชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญเป็นอย่างมากกับกลุ่มผู้สูงอายุในปัจจุบัน เนื่องจากผู้สูงอายุมีข้อจำกัดหลากหลายด้านและความสามารถในการควบคุมดูแลสภาพแวดล้อมของตนที่ลดน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดและความสามารถสำหรับการทนต่อความเครียดและความกดดันต่างๆ ในปัจจุบัน และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม ด้วยเหตุผลนี้ การจัดการสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ให้มีความเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นอย่างมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Shen. Y.; Sun. F.; & Che. Y (2017) ศึกษาเกี่ยวกับ พื้นที่สีเขียวสาธารณะ และสวัสดิภาพของมนุษย์: การทำแผนที่ความไม่เท่าเทียมเชิงพื้นที่และสถานะที่ไม่ตรงกันของพื้นที่สีเขียวสาธารณะในใจกลางเมืองเซี่ยงไฮ้ ผลการวิจัยพบว่า มีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสถานะทางสังคมและสถานะองค์ประกอบในครัวเรือน ตำบลที่มีสถานะทางสังคมสูงกว่า หรือสัดส่วนของครัวเรือนที่ประกอบด้วยเด็กและผู้ที่แต่งงานแล้วในสัดส่วนที่มากกว่ามีแนวโน้มที่จะเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้ดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม ตำบลที่มีประชากรสูงอายุหรือว่างงานในสัดส่วนที่มากขึ้น กลับพบว่ามี การเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่แย่งอย่างไม่น่าคิดในระดับหนึ่ง การเข้าถึงที่ลดลงนี้ถือได้ว่าเป็นความไม่ยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความไม่ตรงกันระหว่างการจัดหาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ การเยี่ยมชมของผู้อยู่อาศัย และความต้องการของกลุ่มเสี่ยงทางสังคมจะแตกต่างกันไปในพื้นที่ ซึ่งบ่งชี้ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการขาดแคลนทรัพยากร อุปสงค์และอุปทานที่ไม่ตรงกัน การใช้เงินมากเกินไป และความแออัด การค้นพบนี้สามารถนำเสนอข้อมูลเชิงลึกแก่นักวางผังเมืองและผู้กำหนดนโยบายในการปรับทรัพยากรพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้เหมาะสม และการจัดหาพื้นที่สีเขียว

สาธารณะที่ใกล้เคียงอย่างเท่าเทียมกันแก่ผู้อยู่อาศัยในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ว่างงาน

Wen C.; Albert C.; & Von Haaren C (2018) **ศึกษาเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุในพื้นที่ สีเขียว: สำรวจความต้องการและความชอบเกี่ยวกับการพักผ่อนตามธรรมชาติ** ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมสันทนาการของผู้สูงอายุในสวนสาธารณะในเมืองเป็นหลักในบริบทที่แตกต่างกัน ผู้สูงอายุดูเหมือนจะมีความชอบร่วมกัน: ลักษณะภูมิทัศน์ที่เป็นธรรมชาติ สวยงาม เข้าใจได้ และหลากหลาย ด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงได้และได้รับการดูแลอย่างดี นอกจากนี้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับธรรมชาติอาจส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญของความชอบ เราแนะนำให้ผู้ปฏิบัติงานวางแผนภูมิทัศน์พิจารณาทั้งหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และสภาพท้องถิ่นที่อาจส่งผลกระทบต่อความชอบของผู้สูงอายุ และสำรวจระดับตัวเล็งการออกแบบที่อาจตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้ จำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อสำรวจความแตกต่างในความชอบระหว่างชาวเมืองและในชนบท เพื่อหาจำนวนความชอบและเพื่อเพิ่มความเข้าใจในความสัมพันธ์ทางอารมณ์ของผู้สูงอายุกับธรรมชาติ

Macintyre et al (2019) **ศึกษาเกี่ยวกับ “ฉันจะไม่มาที่นี่เพราะฉันมีสวนของตัวเอง”:** การรับรู้ของผู้สูงวัยเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวในเมืองเล็กๆ ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่สีเขียวในเมืองที่มีขนาดเล็กกว่าจะถูกมองว่าแตกต่างไปจากพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ และผู้เข้าร่วมมีแนวโน้มที่จะใช้พื้นที่สีเขียวที่ใหญ่ขึ้น เช่น สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวขนาดเล็กถูกมองว่าเป็นของคนอื่น ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุไม่กล้าใช้พื้นที่เหล่านี้ ผู้สูงอายุยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการดูแลพื้นที่สีเขียวขนาดเล็กในเมืองและป้องกันไม่ให้พื้นที่ที่รกร้างเกินไป นักวางผังเมืองควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้บ่งชี้ว่าขนาดและประเภทของพื้นที่สีเขียวในเมืองอาจมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี การวิจัยเพิ่มเติมควรศึกษารายละเอียดว่าพื้นที่สีเขียวในเมืองประเภทใดที่เอื้อต่อการอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายและปรับปรุงคุณภาพชีวิตได้มากที่สุด

Leng. H.; Li. S.; Zhao. H.; Song. Y.; & Yuan. Q (2020) **ศึกษาเกี่ยวกับ การวางแผนสนับสนุนพื้นที่สีเขียวในเมืองฤดูหนาวของจีน: การเชื่อมโยงการออกกำลังกายของผู้สูงอายุและการกำหนดการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพหัวใจและหลอดเลือด** ผลการวิจัยพบว่า ประชากรสูงอายุมีอัตราการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดสูง และเป็นผู้ใช้หลักของพื้นที่สีเขียว เช่น สวนสาธารณะในเมือง การสร้างพื้นที่สีเขียวที่สนับสนุนการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมสุขภาพหัวใจและหลอดเลือด เมืองในฤดูหนาวมีสภาพอากาศหนาวเย็นอย่างรุนแรงและมีอัตราการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจสูง ในขณะที่

ผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้ที่เป็โรคหลอดเลือดหัวใจต้องเผชิญกับความท้าทายมากขึ้นเมื่อเข้าร่วมออกกำลังกายในพื้นที่สีเขียวในบริบทของเมืองฤดูหนาว ประเภทของการออกกำลังกายที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมจะเอื้อต่อสุขภาพหัวใจและหลอดเลือดของพวกเขามากกว่า และการพิจารณาปัจจัยของพื้นที่สีเขียวที่สนับสนุนการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพหัวใจในฤดูหนาวเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษ

Enssle F.; & Kabisch. N (2020) ศึกษาเกี่ยวกับ พื้นที่สีเขียวในเมืองสำหรับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ— มุมมองแบบบูรณาการของบริการระบบนิเวศในเมืองและความยุติธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมที่ใกล้ชิดใช้สวนสาธารณะในเมืองบ่อยกว่าผู้ที่อยู่โดดเดี่ยวในชีวิตประจำวัน สุขภาพที่ดีโดยการประเมินตนเองยังมีส่วนช่วยในการใช้สวนสาธารณะให้บ่อยขึ้น ทีมผู้วิจัยหรือเกี่ยวกับการค้นพบนี้ตามสามมิติของความยุติธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (การกระจาย การโต้ตอบ และขั้นตอน) จากการค้นพบของทีมผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการทำงานที่เรียกร้องให้มีมุมมองแบบบูรณาการของมิติความยุติธรรมทั้งสามนี้ ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนสนับสนุนอย่างเท่าเทียมและแยกออกไม่ได้ในการจัดหาระบบนิเวศในเมืองอย่างยุติธรรม ที่สำคัญที่สุดขอแนะนำการวางแผนเมืองเพื่อทำความเข้าใจเมืองในฐานะระบบสังคมและนิเวศวิทยาแบบบูรณาการ ซึ่งการวางแผนและการออกแบบพื้นที่สีเขียวในเมืองมุ่งเน้นไปที่การให้บริการระบบนิเวศควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายสังคมเพื่อเพิ่มความยุติธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

Rahman. K. A.; Meiyu. P.; & Shorkar. M. A. N (2020) ศึกษาเกี่ยวกับ พื้นที่สีเขียวสาธารณะและสุขภาพจิตสร้างความนับถือตนเองสำหรับผู้สูงอายุในธากา ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่สาธารณะสีเขียวทำให้เกิดความสมบูรณ์ทางนิเวศวิทยา (Ecological Soundness: ES) ความยืดหยุ่นทางสังคม การรวมสังคม สุขภาพจิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับอิทธิพลไปจนถึงระดับล่าง งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลของการบริการสังคม ความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่สีเขียว (สวนสาธารณะ) ต่อสุขภาพจิตที่สร้างความภาคภูมิใจในตนเองของผู้สูงอายุ การศึกษาสำรวจข้อค้นพบที่สำคัญหลายประการ 1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานส่งผลกระทบต่อบริการทางสังคมของสวนสาธารณะ 2) การบริการสังคมส่งผลดีต่อสุขภาพจิตที่ส่งเสริมความนับถือตนเองของประชากรสูงอายุ 3) สุขภาพจิตของประชากรสูงอายุได้รับผลกระทบจากมาตรการด้านความปลอดภัยของพื้นที่สีเขียวเช่นเดียวกัน ธากา (Dhaka) กำหนดให้สร้างสวนสาธารณะที่เหมาะสมกับวัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ

Ali M. J.; Rahaman M. & Hossain S. I (2022) ศึกษาเกี่ยวกับ พื้นที่สีเขียวในเมืองเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ: แบบจำลองการวางแผนสำหรับการใช้ชีวิตในเมืองที่มีสุขภาพดี ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเมืองถือเป็นปอดหลักของเมือง มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเป็นหลัก พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองเป็นพื้นที่ที่ยังคงมีจำนวนน้อย และมีความต้องการใช้งานในจำนวนมาก ซึ่งอาจหมายถึงพื้นที่สวนสาธารณะและอื่นๆ "พื้นที่สีเขียว" การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยดึงดูดความสนใจและความต้องการที่อยากเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก เพราะการที่ผู้สูงอายุได้มาออกกำลังกายและทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอในพื้นที่สีเขียวจะช่วยลดความเสี่ยงต่างๆ ต่อสุขภาพของโรคหัวใจและหลอดเลือด ปัญหาระบบทางเดินหายใจ ความดันโลหิตสูง อัมพาต เบาหวาน และโรคเรื้อรังอื่นๆ ได้อย่างมาก

พื้นที่หลังทางทฤษฎี

ปัจจุบันวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองจะตรวจสอบว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมและประทับใจเพียงใดเมื่อใช้บริการ ตัวอย่างวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้ศึกษาการใช้สวนสาธารณะที่มีผู้ใช้สวนสาธารณะเข้ามาใช้งานและทำกิจกรรมหลากหลายชนิด แต่ละคนและแต่ละกลุ่มมีช่วงเวลาของตอนที่มาใช้และชนิดของกิจกรรมที่สนใจมีความแตกต่างกัน รวมถึงอุปสรรคสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและความต้องการใช้งานด้านสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่มีความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการใช้งานและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของผู้สูงอายุ (ภควดี ศรีอ่อน, 2555) ตลอดจนความต้องการและความชื่นชอบส่วนตัวของผู้สูงอายุแต่ละคน สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของผู้สูงอายุในสวนสาธารณะที่เป็นธรรมชาติ สวยงาม เข้าใจได้ และมีความหลากหลายด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงได้ (Wen C.; Albert C.; & Von Haaren C, 2018)

อัญชลี จุมพฏจามีกร (2565) อธิบายว่า ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในช่วงอายุนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ทางด้านสมอง ทางด้านจิตใจ ทางด้านอารมณ์ และทางด้านสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยตามและความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ตามอายุขัย จึงเป็นวัยที่คนส่วนมากมีความกังวลใจและระมัดระวังในการดำเนินชีวิตให้มีความปลอดภัยมากที่สุด ดังนั้นการได้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าวก็จะช่วยให้ผู้สูงอายุเองสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งบุคคลใกล้ชิดมีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุปรับตัวได้อย่างมีความสุข การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ (ปฏิรูปประเทศไทย, 2559) คนส่วนใหญ่ในสังคมชอบมองว่าวัยหลังเกษียณจากการทำงาน (เช่น 60-65 ปี) ไปแล้ว คือวัยกลางของคนที่ยังสังขาร ทั้งสติปัญญา และความคิดอ่านรุ่งโรย เป็นวัยที่ใช้ชีวิตไปวันๆ เพียง

เพื่อรอวันสุดท้ายของชีวิตเท่านั้น แม้ร่างกายผู้สูงอายุจะเปลี่ยนไปในทางขาลงตามปัจจัยต่างๆ ก็ตาม แต่พวกเขายังคงมีพัฒนาการทางด้านจิตวิทยาที่ดีอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน (Margaret Chan, 2565) เราสามารถช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีและมีชีวิตยืนยาวขึ้นได้ โดยไม่คิดว่าเป็นช่วงบั้นปลายชีวิตของคนเหล่านั้น แต่ให้ถือเป็นช่วงเวลาพิเศษสำหรับคนเหล่านี้จะสามารถนำเอาประสบการณ์ชีวิตมาสร้างคุณประโยชน์และคุณค่าให้กับคนอื่นๆ ในสังคมได้เช่นกัน

ภทฐิตา พงศ์ธนา (2565) กล่าวถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้สูงอายุมีความสามารถในการควบคุมสภาวะแวดล้อมลดลง ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการทนต่อความกดดันความเครียด และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยเหตุนี้ การจัดสภาวะแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นอย่างมาก (Enssle F & Kabisch. N, 2020) ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมที่ใกล้ชิดมีการใช้งานสวนสาธารณะในเมืองบ่อยกว่าผู้ที่อยู่โดดเดี่ยวในชีวิตประจำวัน สุขภาพที่ดียังเอื้อต่อการใช้งานสวนสาธารณะบ่อยขึ้น การออกแบบพื้นที่สีเขียวในเมืองมุ่งเน้นไปที่การให้บริการระบบนิเวศควบคู่ไปกับเครือข่ายทางสังคม เพื่อเพิ่มความยุติธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และเพื่อรองรับกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้สูงอายุให้สามารถเข้าถึงพื้นที่สาธารณะต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น (กฎหมายรัฐธรรมนูญ, 2560) การอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา ปกป้องฟื้นฟู การบริหารจัดการ และใช้งานหรือจัดให้บริการที่มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) นโยบายให้มีพื้นที่สีเขียวพื้นที่โล่ง และสวนสาธารณะตามสัดส่วนกับจำนวนคนเพื่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) นอกจากนี้การจัดการพื้นที่สีเขียวยังปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาฯ ของประเทศไทย ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มียุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยหนึ่งในเป้าหมาย คือ การรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) รวมถึงกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตเมืองกรุงเทพมหานครได้นำกฎหมายหลายฉบับมาปรับใช้เพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลฟื้นฟู การบริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย, 2565) โดยมีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานคุณภาพอากาศ เสียง พลังงาน

และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะของ กรุงเทพมหานคร และ 4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเกี่ยวกับเศษวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565a) การกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่น่ามาใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขและฟื้นฟูสภาพความวิกฤตของคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนป้องกันเหตุแห่งความวิกฤตในด้านต่างๆ อันจะเกิดขึ้นในพื้นที่เหล่านี้ เพื่อให้การคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลให้การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่บนพื้นฐานที่ยั่งยืน ตลอดจนป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่มิให้เสื่อมสภาพลงไป

นักวิชาการหลายคน (เช่น Ali, Rahaman และ Hossain. 2022; Macintyre et al. 2019) เน้นย้ำว่า “พื้นที่สีเขียวเปรียบเสมือนปอดในเมือง” มีประโยชน์ต่อสุขภาพมากมายรวมทั้งสำหรับผู้สูงอายุ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอในพื้นที่สีเขียวช่วยลดความเสี่ยงด้านสุขภาพต่างๆ ได้อย่างมาก อีกทั้งยังช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและส่งเสริมความรู้สึกและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุเพราะหลายคนต้องทนทุกข์ทรมานจากการแยกตัวทางสังคม ขนาดและตำแหน่งของพื้นที่สีเขียวทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความสำคัญพอๆ กับทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ดังนั้นนักวางผังเมืองควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เนื่องจากงานวิจัยระบุว่าขนาดและประเภทของพื้นที่สีเขียวในเมืองอาจส่งผลต่อการปรับปรุงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Pranisa Boonkham, 2022) ตัวอย่างเช่น คนส่วนใหญ่หวังว่าจะมีพื้นที่สีเขียวใกล้บ้าน เป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตในกรุงเทพมหานครซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่สาธารณะดังกล่าวยังไม่เพียงพอ (Macintyre et al, 2019) สวนสาธารณะ หรือ พื้นที่สีเขียวขนาดเล็กถูกมองว่าเป็นของคนอื่น ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุไม่กล้าใช้พื้นที่เหล่านี้ ผู้สูงอายุยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการดูแลพื้นที่สีเขียวขนาดเล็กในเมืองและป้องกันไม่ให้พื้นที่สีเขียวกรำงจนเกินไป นักวางผังเมืองควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้บ่งชี้ว่าขนาดและประเภทของพื้นที่สีเขียวในเมืองอาจมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ผลงานของนักวิชาการหลายคนแสดงให้เห็นว่าพื้นที่สีเขียวสาธารณะควบคู่ไปกับการพัฒนาเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่สมดุล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุญาตให้ผู้สูงอายุในสังคมเมืองใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับกิจกรรมสันทนาการต่างๆ

การอภิปรายเรื่องการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองเป็นกระบวนการที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุโดยสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อ

การพัฒนา การรวมตัวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุกลุ่มเล็กๆ ที่มีความต้องการใกล้เคียงกัน (ณัฐธิดา จงรักษ์ และ นงนุช นวพันธ์, 2562) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2562) ได้จัดทำคู่มือการพัฒนาพื้นที่สีเขียว โดยแบ่งประเภทพื้นที่สีเขียวออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1) พื้นที่สีเขียวเพื่อกิจกรรมนันทนาการและความสวยงามทางด้านภูมิทัศน์ 2) พื้นที่สีเขียวสำหรับใช้สอยที่มีอัตราประโยชน์ 3) พื้นที่สีเขียวสำหรับการฟื้นฟูและอนุรักษ์ 4) พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วทาง 5) พื้นที่สีเขียวอื่นๆ ได้แก่ ที่ดินว่างเปล่า (ไม่มีการพัฒนา) และ 6) พื้นที่สีเขียวพิเศษ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติที่มีชีวิต เป็นแหล่งเรียนรู้พืชพรรณธรรมชาติและประโยชน์ของพื้นที่สีเขียว เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) ซึ่งประโยชน์ด้านสังคมค้นพบว่าพื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่นันทนาการ เช่น สวนสาธารณะจะเป็นสิ่งเชื่อมโยงผู้คนให้ได้สัมผัสธรรมชาติได้อย่างใกล้ชิด ใช้เป็นที่สำหรับออกกำลังกาย พบปะสังสรรค์พูดคุยกัน ช่วยเพิ่มประโยชน์ทางด้านความเพลิดเพลินและสุนทรียภาพ ช่วยเพิ่มทัศนียภาพและความเป็นธรรมชาติให้แก่เมือง และยังช่วยให้สังคมเมืองเกิดความยั่งยืนในระยะยาว เนื่องจากทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์โดยตรงที่ส่งผลต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับทุกคนซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืนอีกทางหนึ่ง (Chiesura, A, 2004) ซึ่งกิจกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนใหญ่จะต้องเหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อกิจกรรมและการเข้าสังคม (จิราพัชร ทับทอง, 2560) ผู้สูงอายุมีความต้องการที่ชัดเจนในการบริการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (Rahman. K. A.; Meiyu. P.; & Shorkar. M. A. N, 2020) การศึกษาของผู้วิจัยจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองโดยระบุการใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะอย่างเหมาะสม งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของสังคมสูงวัย นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้นและมีการใช้พื้นที่เพิ่มมากขึ้น การมีอยู่ของกลุ่มผู้สูงอายุที่ใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นประจำและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ถือได้ว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นและยั่งยืนไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งยังส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมของเมืองอีกด้วย (ปณณนุช รุธิโรโก, 2556) ซึ่งผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงความต้องการและข้อจำกัดของสิ่งอำนวยความสะดวกในปัจจุบัน ผู้วิจัยพร้อมที่จะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่สามารถทำได้ในทางที่ดีขึ้นได้ในปัจจุบัน

Ali M. J.; Rahaman M. & Hossain S. I (2022) ส่งเสริมพื้นที่สีเขียวในเมืองเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ (ภัทฐิตา พงศ์ธนา, 2565) ยังสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุอีกด้วย จากข้อมูลของรัฐบาลและนักวิจัยที่ตรวจสอบว่าผู้สูงอายุเข้าถึง

พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเมืองได้อย่างไร กิจกรรมสันทนาการต่างๆ และการพบปะสังสรรค์ร่วมกัน ทำให้ชีวิตประจำวันมีความสุข การพัฒนาที่ตอบสนองอย่างแท้จริงสามารถช่วยเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุที่มาใช้บริการพื้นที่สาธารณะได้ การศึกษานี้แตกต่างกับผลงานวิจัยในอดีตที่เป็นการสำรวจความต้องการใช้งาน การอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และการปรับปรุงแก้ไขพื้นที่สาธารณะให้มีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุแบบทั่วไป โดยมีการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นการออกแบบและให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับการใช้งานได้กับคนทุกวัยเป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจะมีการพัฒนาเป็นส่วนๆ ไปตามความเหมาะสมของพื้นที่ ซึ่งการอำนวยความสะดวกบางสิ่งในปัจจุบันก็ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาและใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะของผู้สูงอายุที่มีการอำนวยความสะดวกแบบครบวงจร ที่ตรงตามความต้องการใช้งาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม และระบบดูแลรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น พร้อมนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ทันทีตามต้องการใช้งานของผู้สูงอายุและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมือง

โดยแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุในเขตเมืองเกิดความประทับใจสำหรับการได้เข้ามาใช้บริการ ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการใช้บริการสาธารณะในปัจจุบัน และเป็นการบอกต่อให้กับผู้สูงอายุคนอื่นๆ ได้มาลองใช้บริการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต รวมไปถึงเป็นการต่อยอดสำหรับการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความยั่งยืนได้ ดังนี้ 1) มีสุขภาพดี เช่น การมีสุขภาพร่างกายที่ดี คือ สุขภาพร่างกายแข็งแรงเหมาะสมตามอายุ ไม่เจ็บป่วยง่าย การมีสุขภาพจิตที่ดี คือ การดำเนินชีวิตประจำวันที่มีความสุข ไม่มีอาการวิตกกังวลต่างๆ การมีสุขภาพทางสังคมที่ดี คือ การปฏิสัมพันธ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง สามารถพูดคุยกับผู้อื่นและคนในสังคมได้อย่างมีปกติสุข และการมีสุขภาพทางปัญญาที่ดี คือ การที่ผู้สูงอายุเองยังคงรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้ตามอายุปกติ เป็นต้น 2) มีสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ การจัดสิ่งแวดล้อมสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวความคิดปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายที่ปลอดภัย การจัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม การสร้างทางเดินที่ราบเรียบสะดวกสบาย รวมถึงการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีจะกระตุ้นให้ผู้สูงอายุออกมาพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การออกมาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันกับเพื่อนบ้านมากขึ้น เป็นต้น และ 3) สร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดี โดยที่สามารถชักชวนและโน้มน้าวใจผู้สูงอายุให้มีความสนใจและเข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้มากยิ่งขึ้น และเป็นประจำ

อย่างต่อเนื่อง รวมถึงระบบความคุ้มครองด้านสิทธิประโยชน์การออกความคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยต่างที่มีประสิทธิภาพในสถานที่นั้นๆ เช่น ทางเดิน ทางวิ่ง ทางบันจักรยาน ลานกิจกรรม อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับออกกำลังกาย ศาลา โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งพักผ่อน ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิทธิการแสดงความคิดเห็น ภูมิทัศน์และพื้นที่สีเขียว กิจกรรมสันทนาการต่างๆ รวมถึงบริการสาธารณะที่ดีมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้งานทุกคน เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน ที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะของสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน โดยศึกษาความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของผู้สูงอายุ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของผู้สูงอายุที่แท้จริง และเป็นต้นแบบให้กับโครงการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป (ชาย โพธิ์สิตา, 2562)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน (ตาราง 2) มีอายุเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 75 ปี เป็นเพศชายจำนวน 18 คน และเพศหญิงจำนวน 12 คน จากการสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำสุดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงขั้นสูงสุดในระดับชั้นปริญญาโท อาชีพก่อนการเกษียณอายุมีทั้งระบบราชการ ระบบเอกชน รวมถึงธุรกิจส่วนตัวที่กำลังทำอยู่ในจนถึงปัจจุบัน

ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,400 บาท ต่อเดือนของจำนวนผู้สูงอายุ 10 คน ที่ให้ข้อมูล โดยที่ผู้ให้ข้อมูล จำนวนที่เหลือไม่ประสงค์ให้แจ้งข้อมูลรายได้ รวมถึงข้อมูลสถานภาพในปัจจุบันที่มีทั้งรูปแบบ การสมรส อยู่คนเดียว และแยกกันอยู่ เป็นต้น

ตาราง 1 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	นามสมมุติ	เพศ	อายุ	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	สถานภาพ
1	เทา	ชาย	72	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
2	ส้ม	ชาย	68	ธุรกิจส่วนตัว	50,000	สมรส
3	สมาน	ชาย	77	ธุรกิจส่วนตัว	35,000	แยกกันอยู่
4	ประภา	หญิง	68	ธุรกิจส่วนตัว	27,000	สมรส
5	พอใจ	ชาย	82	เกษียณอายุ	-	สมรส
6	สมใจ	หญิง	71	เกษียณอายุ	-	แยกกันอยู่
7	จิตนภา	หญิง	65	ธุรกิจส่วนตัว	40,000	สมรส
8	ประเพียร	หญิง	70	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	อยู่คนเดียว
9	ศักดิ์ดา	ชาย	65	เกษียณอายุ	-	สมรส
10	ชมพู	ชาย	73	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
11	น้ำเงิน	ชาย	80	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
12	ประติษฐ์	ชาย	82	เกษียณอายุ	-	อยู่คนเดียว
13	ประสงค์	หญิง	67	ธุรกิจส่วนตัว	35,000	อยู่คนเดียว
14	สมพงษ์	ชาย	70	เกษียณอายุ	-	สมรส
15	น้ำทอง	หญิง	70	ธุรกิจส่วนตัว	20,000	สมรส
16	น้ำตาล	ชาย	83	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
17	แดง	ชาย	80	เกษียณอายุ	-	สมรส
18	เขียว	ชาย	80	เกษียณอายุ	-	สมรส
19	มินา	หญิง	62	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	อยู่คนเดียว
20	เมษา	หญิง	70	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
21	สมศักดิ์	ชาย	65	เกษียณอายุ	-	สมรส
22	ฟ้า	ชาย	81	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
23	ทอง	หญิง	78	เกษียณอายุ	-	สมรส
24	เทา	ชาย	72	ธุรกิจส่วนตัว	15,000	แยกกันอยู่
25	สะอาด	หญิง	66	ธุรกิจส่วนตัว	25,000	อยู่คนเดียว
26	แก้ว	ชาย	61	เกษียณอายุ	-	อยู่คนเดียว
27	ทองไหม	หญิง	75	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
28	สุดา	หญิง	78	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
29	เท่าเทียม	ชาย	71	ธุรกิจส่วนตัว	40,000	อยู่คนเดียว
30	ม่วง	ชาย	67	ธุรกิจส่วนตัว	17,000	สมรส

ผู้วิจัยได้สร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเคารพในความเป็นส่วนตัวของอาสาสมัครการวิจัยขณะเข้าใช้งานพื้นที่ด้วยการขออนุญาตอย่างถูกต้องสำหรับการเก็บข้อมูล และการรักษาความลับข้อมูลที่เป็นส่วนตัวที่ได้จากการเก็บข้อมูลการวิจัย ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความยินดีที่จะเข้าร่วมการเป็นอาสาสมัครงานวิจัยในครั้งนี้อย่างมีอิสระ ไม่ถูกบังคับขู่เข็ญหรือเข้าร่วมการวิจัยด้วยความเกรงใจแต่อย่างไร และในขณะให้สัมภาษณ์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามสามารถพูดคุยได้อย่างเปิดเผยเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะ ปัญหาและข้อจำกัดที่พวกเขาเผชิญในการเข้าใช้บริการในปัจจุบัน รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้ตอบสนองต่อการใช้งานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่แท้จริง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) (ชาย โพธิ์สิตา, 2562) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าวรวมทั้ง 30 คน ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เชิงพรรณนาที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย และสรุปผลงานวิจัยผ่านแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครที่แท้จริง ที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบกรณีศึกษา (Case Study) ในครั้งนี้ (Qualitative Research) โดยจะไม่สามารถนำไปเหมารวมกับงานวิจัยเชิงคุณภาพโครงการอื่นๆ ได้ (นิศา ชูโต, 2545b) เพราะเป็นการศึกษาเฉพาะเจาะจงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานครเท่านั้น ใช้แบบกรณีศึกษาข้างต้น (Case Study) วัตถุประสงค์การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) ซึ่งมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบการสัมภาษณ์ และการสังเกต เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสู่ขั้นตอนการถอดความสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในขั้นตอนต่อไป

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ 1) ประวัติข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป 2) ความต้องการและกิจกรรมการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ 3) ความประทับใจ

ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะในการพัฒนา 4) การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม 5) การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย 6) การออกแบบทางเดินและลาน 7) การออกแบบที่นั่งพักพิง 8) การสร้างภูมิทัศน์เพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัส 9) การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ และ 10) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การสัมภาษณ์ทั้งหมดมีการบันทึกเสียงและถอดความครบถ้วน การสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นภาษาไทย และใช้นามสมมติชื่อของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเพื่อเป็นการปกป้องการไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์

การกำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการออกแบบการวิจัย (Research Design) หรือการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยสรุปดังต่อไปนี้ (นิศา ชูโต, 2545a)

1. การศึกษาวิจัยโดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การดำเนินการเพื่อกำหนดกระบวนการขั้นตอนและแนวทางในการสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน รวมทั้งหมด 30 คน

4. การออกแบบการวิจัย (Research Design) หรือการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่นำไปใช้สำหรับการเก็บข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) ซึ่งได้มีการออกแบบและกำหนดให้นำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมาดำเนินการในขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลในเชิงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับประเด็นปัญหา คำถามการวิจัยวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยมีการสอบถามความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า คำแนะนำจากจากเพิ่มเติมผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษางานวิจัยในเบื้องต้น เพื่อที่จะนำแนวความคิดหรือข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษางานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญของงานวิจัยในลำดับถัดไป (นิศา ชูโต, 2545b)

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ในการเปรียบเทียบข้อค้นพบที่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ เมื่อได้ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจดบันทึก ซึ่งผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องเพียงพอและ

ความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้มาว่าจะสามารถตอบคำถามและปัญหาของการศึกษาได้อย่างครบถ้วนหรือไม่ (ชาย โพธิ์สิตา, 2562) โดยผู้วิจัยคาดว่าวิธีการตรวจสอบสามเส้าเป็นแนวทางสำหรับการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลสิ่งที่ค้นพบ โดยใช้ทั้งหมด 2 การตรวจสอบ ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยพิจารณาจากแหล่งของเวลา แหล่งสถานที่ที่ค้นคว้า และแหล่งบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าข้อมูลที่ได้มีความต่างเวลากันผลลัพธ์ที่ได้จะเหมือนกันหรือไม่ หรือถ้าข้อมูลที่ได้มาจากต่างสถานที่จะมีผลลัพธ์ที่เหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญเปลี่ยนแปลงไปจากสาเหตุต่างๆ ข้อมูลและผลลัพธ์ที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่ ซึ่งประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี (Methods Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากการค้นคว้าต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแตกต่างกันเพื่อสามารถรวบรวมข้อมูลเข้ามาอยู่ในเรื่องเดียวกันได้ เช่น ใช้วิธีการสังเกต (แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม) ควบคู่ไปกับการซักถามในแบบสัมภาษณ์ พร้อมกับค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย เป็นต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะ ได้แก่ กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้ (ชาย โพธิ์สิตา, 2562)

1. การเก็บข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ
2. ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของงานวิจัยทั้งหมด 30 คน และการสังเกต (Observation)

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews)
2. อุปกรณ์บันทึก เช่น สมุดบันทึกแบบสังเกต และโทรศัพท์มือถือที่ใช้บันทึกเสียง
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของงานวิจัยเชิงคุณภาพตามลำดับ ดังนี้
 1. คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ขออนุญาตการให้ข้อมูลจากอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลสำคัญของงานวิจัยทั้งหมด 30 คน
 2. สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสวนสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดหมายกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์
 3. ควบคุมกำหนดวันนัดหมายผู้วิจัยไปทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ณ สถานที่นัดหมายพบเจอกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สมุดบันทึกแบบสังเกต และโทรศัพท์มือถือที่ใช้สำหรับการบันทึกเสียง
 4. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยแนะนำตนเอง อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย บทบาทของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เวลาในการสัมภาษณ์ ขออนุญาตให้ลงนามเอกสารยินยอมเข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ขออนุญาตบันทึกข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ไปพร้อมกับการสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลและสิ่งที่สังเกตได้
 5. ผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นเวลา 45 – 60 นาที ต่อคน โดยใช้เกณฑ์การอิมมิตีวของข้อมูล ซึ่งถือเป็นจำนวนเวลาที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ในกรณีที่พบว่าข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายขาดตกบกพร่องหรือไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะทำการนัดสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ซึ่งใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูลในเดือน มีนาคม ถึง พฤษภาคม 2565
 6. ภายหลังจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างคร่าวๆ ทันที ภายในวันที่ยังสัมภาษณ์ เพื่อไม่ให้ลืมข้อมูลที่สำคัญและทำการถอดเทปแบบคำต่อคำและทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดด้วยการหาประเด็นย่อยและการหาหัวข้อหลักสำหรับการค้นพบ และนำมาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย
 7. ผู้วิจัยยังเสริมการวิจัยครั้งนี้ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยนำรายละเอียดบันทึกภาคสนาม ซึ่งผู้วิจัยเข้ามาทดลองใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน และสังเกตการทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อนการเก็บข้อมูลและหลังจากการเก็บข้อมูลเสร็จครบทั้ง 3 ช่วงเวลา โดยแต่ละวันอาจจะเข้าช่วงเช้า ช่วงบ่าย หรือช่วงเย็น ตามความเหมาะสม รวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในระหว่างทำการเก็บข้อมูลร่วมกับอาสาสมัคร

งานวิจัยที่แท้จริงด้วยครบทุกคน เพื่อนำไปประกอบกับข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปวิเคราะห์เชิงพรรณนาร่วมกันต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) และการสังเกต (Observation) นำมาใช้ในขั้นตอนและกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และการประมวลผลของข้อมูลโดยดำเนินขั้นตอนร่วมกับกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research) โดยกระบวนการและวิธีการวิเคราะห์อันจะได้ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูลตามการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองสำหรับการวิจัย ซึ่งให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดการวิจัย เป็นต้น จากกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้แบบกรณีศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางประการสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำผลของการวิจัยที่มีข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองต่างๆ และข้อเสนอแนะในการกำหนดสาระสำคัญ (สุภางค์ จันทวานิช, 2549) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการถอดเทปโดยเป็นการถอดเทปแบบคำต่อคำ ให้ออกมาเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร และมีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยการฟังซ้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด และถอดความของข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมารวมกันเพื่อนำไปเข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสรุปผลการสัมภาษณ์และการสังเกต เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะและความต้องการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน เพื่อหาข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองที่ได้นำไปแสดงผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของกลุ่มผู้สูงอายุที่แท้จริง โดยสรุปผลงานวิจัยผ่านแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่ดีขึ้น ช่วยในการจัดการทางสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะรองรับการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ และช่วยในการพัฒนาสังคมเมืองให้มีความยั่งยืนได้ต่อไป

บทที่ 4

ผลดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยที่มีข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูลได้ ดังนี้

1. ความต้องการใช้งานและกิจกรรม
 - 1.1 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์)
 - 1.2 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย
2. ความปลอดภัย
 - 2.1 ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19
 - 2.1 ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M2.5
3. ข้อจำกัดการใช้งาน
4. ข้อเสนอแนะ
 - 4.1 การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี
 - 4.2 การออกแบบพื้นที่ให้น่าใช้งานและการอำนวยความสะดวกที่ดี
5. การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี
 - 5.1 การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ
 - 5.2 การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ
6. พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินีกับการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

ตาราง 2 ผลการดำเนินการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน

ลำดับ	หัวข้อการค้นพบ	จำนวนคน	คิดเป็น %
1	ความต้องการใช้งานและกิจกรรม	30	100%
1.1	ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์)	25	83.33%
1.2	ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย	28	93.33%
2	ความปลอดภัย	27	90%
2.1	ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19	24	80%
2.2	ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5	23	76.67%
3	ข้อจำกัดการใช้งาน	27	90%
4	ข้อเสนอแนะ	27	90%
4.1	การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี	24	80%
4.2	การออกแบบพื้นที่ให้น่าใช้งานและการอำนวยความสะดวกที่ดี	23	76.67%
5	การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี	30	100%
5.1	การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ	25	83.33%
5.2	การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ	24	80%

1. ความต้องการใช้งานและกิจกรรม

พื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นสิ่งพื้นฐานที่ทำให้ร่างกายของมนุษย์ได้สัมผัสและใกล้ชิดกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (อนิสรา อ่อนบุญญะ, 2549) พื้นที่สีเขียวมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นๆ (Bonsignore R.E, 2003) ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจเพื่อทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ใช้งานสดชื่นแจ่มใสอยู่ตลอดเวลากับการได้ใกล้ชิดธรรมชาติอย่างเป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองตามองค์การอนามัยโลก (WHO) จากเกณฑ์มาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลก หรือ WHO กำหนดและวางรูปแบบไว้ว่าเมืองใหญ่ๆ ควรจะต้องมีพื้นที่สีเขียวที่มากกว่า 9 ตารางเมตร/คน (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ, 2561) ซึ่งจากรายงานข้อมูลของสำนักสิ่งแวดล้อมและสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล (กรุงเทพมหานคร) ค้นพบว่าพื้นที่สีเขียวที่เป็นสวนสาธารณะปัจจุบันของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเทียบกับอัตราส่วนของพื้นที่สีเขียวต่อประชากรอยู่ที่ 6.23 ตารางเมตร/คน ที่ไม่รวมกลุ่มประชากรแฝงต่างๆ เช่น ที่เป็นคนต่างชาติหรือจากชนบทเข้ามาอยู่อาศัย มาท่องเที่ยว และมาทำงานในเขตเมือง เป็นต้น ดังนั้นพื้นที่สีเขียวสาธารณะกับ

ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครยังคงไม่ถึงค่าเฉลี่ยที่ควรมีตามมาตรฐานสากลกำหนด (กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

ประเทศไทยในปี พ.ศ. 2574 จะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด หรือ “Super-Aged Society” ด้วยประชากรสูงอายุประมาณ 28% ของประเทศ (Population and Housing Census, 2010) ซึ่งปัญหาหลักของกลุ่มผู้สูงอายุเองคือการเปลี่ยนแปลงของสมรรถภาพทางกายที่ถดถอยลง ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันมีความยากลำบากมากยิ่งขึ้น (โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์, 2558) ทั้งความเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ และทางสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตลดน้อยลง (อัณฐลี จุมพฏจามีกร, 2565) ซึ่งผู้สูงอายุบางคนก็มีความต้องการที่หลากหลายรูปแบบสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันให้มีความสุข (เรณุการ์ทองคำรอด, 2008) และสำหรับผู้สูงอายุในสังคมเมืองบางคนก็อยากที่จะใช้ชีวิตนอกที่อยู่อาศัยด้วยเช่นกันตามความสะดวกและโอกาสที่เหมาะสม เช่น การใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ระหว่างวัน เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้สูงอายุ (ณัฐธิดา จงรักษ์ และ นัฏฐิกา นวพันธ์, 2562) ซึ่งบางครั้งก็ต้องถูกจำกัดด้วยสภาพปัญหาต่างๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยในสังคมเมือง เช่น พื้นที่สีเขียวสาธารณะอยู่ห่างไกลจากพื้นที่อยู่อาศัย สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยเพราะอายุเพิ่มขึ้น รวมไปถึงพื้นที่สีเขียวสาธารณะบางแห่งไม่ตอบสนองต่อความต้องการใช้งานที่แท้จริง เป็นต้น โดยที่กิจกรรมและการใช้งานของผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์)

ความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ร่วมกันของกลุ่มผู้สูงอายุนั้น จะทำให้ผู้สูงอายุเองไม่รู้สึกละอายใจในการใช้ชีวิตหลังช่วงเกษียณอายุ ทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความแข็งแรง สดชื่น แจ่มใสอยู่ตลอดเวลา ช่วยให้ผู้สูงอายุลืมความเจ็บป่วย หรือป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ที่มาเบียดเบียนร่างกายได้ในระดับหนึ่งจากการที่ได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ (ศุภวรรณ ทองแท้ และ ดำเกิง อิศวสุนทรางกูร, 2564) ซึ่งคนทั่วไปอาจจะเข้าใจว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้มีความต้องการอะไรมากสำหรับการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลาย ส่วนใหญ่ก็ออกไปพักผ่อนตามสถานที่สาธารณะต่างๆ พบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในระหว่างวันก็เพียงพอแล้ว (ทิพย์ภา เศรษฐ์เขาวลิต, 2546) แต่สำหรับมุมมองของกลุ่มผู้สูงอายุนั้นกลับมองว่าการได้ออกมาใช้ชีวิตข้างนอกที่อยู่อาศัย เป็นการที่ได้มาสัมผัสกับบรรยากาศพื้นที่สีเขียวที่เป็นธรรมชาติ ได้ออกมานั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจในสถานที่ที่มีความสงบ ได้มาออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง และได้มาพบปะพูดคุยร่วมกับกลุ่มเพื่อนๆ ทำกิจกรรมสันทนาการ

การต่างๆ ร่วมกัน ที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างแท้จริงถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างมาก และทำให้ผู้สูงอายุเองเกิดความสุขและอยากที่จะใช้ชีวิตของตนเองให้ได้ยาวนานมากยิ่งขึ้น (Ali M. J.; Rahaman M. & Hossain S. I, 2022)

เช่นคำกล่าวของ แดง² อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลมพินเป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลว่า

“ก่อนที่ใกล้จะเกษียณอายุผมได้วางแผนว่าจะพักผ่อนอยู่บ้านเฉยๆ เพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและพักผ่อนให้มากที่สุดในช่วงบั้นปลายชีวิต ผ่านไปหลายปีก็เกิดความรู้สึกเบื่อ เพราะมีชีวิตประจำวันเหมือนกันในทุกๆ วัน และสภาพร่างกายก็ไม่ค่อยแข็งแรงเหมือนเดิมจากการที่ไม่ได้ค่อยทำอะไรมากมาย แต่ก็ยังมีการออกกำลังกายบ้างเล็กน้อย แต่ก็ไม่เพียงพอเท่าไร เพราะส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการพักผ่อนมากเกินไปจนเกินไป ปัจจุบันได้มีการออกมาใช้ชีวิตประจำวัน นอกที่อยู่อาศัยตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ มากยิ่งขึ้น ได้มาออกกำลังกายและพบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ ที่ไม่ได้เจอกันนานเกี่ยวกับข่าวสารต่างๆ ในชีวิตประจำวันร่วมกัน รวมทั้งสัมผัสกับบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์อยู่เป็นประจำ ทำให้สุขภาพร่างกายกลับมาแข็งแรง และร่าเริงแจ่มใสที่ดียิ่งขึ้น”

เช่นเดียวกับ ส้ม อายุ 68 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลมพินเป็นประจำ ได้ให้ข้อมูลว่า

“พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองยังคงไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับผู้คนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่สีเขียวที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีต้นไม้ที่เพียงพอและเอื้อต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ด้วยนานาชนิดด้วยกัน เพราะพื้นที่สีเขียวส่วนใหญ่ออกแบบมาเพื่อให้มนุษย์ใช้งานเท่านั้น แต่บางสถานที่ก็ยังใช้งานไม่ได้เป็นไปตามประสิทธิภาพอย่างแท้จริง จากข้อจำกัดของสถานที่เหล่านั้น โดยสำหรับพื้นที่ที่มีความกว้างไม่เพียงพอทำกิจกรรมได้น้อย และบางพื้นที่ก็ไม่ตอบสนองกับการใช้งานของผู้สูงอายุที่แท้จริง ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เลือกไปใช้งานตามสถานที่ต่างๆ ที่มีความสะดวกมากกว่า เช่น สวนลมพิน ที่มีกลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากมาใช้บริการ และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และที่สำคัญที่นี่มีระบบนิเวศค่อนข้างสมบูรณ์”

การจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะทำให้ผู้ใช้งานทุกคนสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณะและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดเป็นการประยุกต์ใช้พื้นที่สาธารณะที่เหมาะสมสำหรับเมือง (Praornpit Katchwattana, 2022) เป็นมาตรฐานในการจัดการสภาพแวดล้อมในเขตเมืองที่ดีและมีพื้นที่สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับทุกคนและเป็นเป้าหมาย

² นามที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ทั้งหมดเป็นนามสมมุติ (Pseudonym) เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

หรือองค์ประกอบหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกทางหนึ่ง (Chiesura, A, 2004) โดยที่เป้าหมายที่ 11 มาตรา 11.6 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) ที่ส่งเสริมการพัฒนาและการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสำหรับคนกลุ่มต่างๆ เป็นต้น (United Nation, 2022) โดยการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องทำให้ประชาชนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีระบบสังคมเมือง และมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีในการดำเนินชีวิตประจำวัน (Brundtland, G. H, 1985)

ประเทศไทยได้นำหลักแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมาปรับใช้ร่วมกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรอบของแนวทางและทิศทางในการพัฒนาประเทศควบคู่กับที่ได้ยึดหลักการและแนวคิดของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มุ่งสู่เป้าหมายอย่างเดียวกันคือการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนด้วยเช่นกัน (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ดังนั้นแล้วการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยเช่นกัน ซึ่งหากมีพื้นที่สีเขียวให้บริการที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี เพียงพอ และมีประสิทธิภาพก็จะช่วยเพิ่มการใช้งานที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกคน (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ, 2543) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่สามารถเข้าถึงและใช้สอยพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้อย่างสะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ผลที่จะตามมา คือ สภาพจิตใจและสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพชีวิตของสังคมสูงวัยในเขตเมืองเป็นสังคมที่น่าอยู่อาศัยและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น (ศุภวรรณ ทองแท้ และ ดำเกิง อัครสุนทรวงกูร, 2564) เพราะการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับผู้สูงอายุซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากผู้สูงอายุมีความเข้าใจและสามารถในการควบคุมสภาวะแวดล้อมที่ลดน้อยลง โดยที่ผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงความเสื่อมถอยลงของทุกระบบในร่างกาย (สิริพงศ์ กุลสุขรังสรรค์ และคณะ, 2564) ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการทนต่อความกดดันความเครียด และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (ภักฐิตา พงศ์ธนา, 2565) รวมถึงการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนต้องทำให้เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน (ทศพร อนันตพิพัฒน์, 2552) ดังนั้น การให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุต้องคำนึงถึงความสามารถในการเข้าใช้บริการ และสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสม

ยกตัวอย่างคำพูดของ ทอง อายุ 78 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลว่า

“เมื่อ 20-30 ปีที่ผ่านมาสวนสาธารณะที่นี่ (สวนลุมพินี) มีสภาพแวดล้อมที่ดีและมีระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก โดยมีผู้คนมากมายเข้ามาใช้งานอย่างเป็นประจำ และที่สำคัญพื้นที่ส่วนใหญ่โดยรวมมีสภาพแวดล้อมความเป็นธรรมชาติอย่างมาก ทำให้ผู้สูงอายุ

ส่วนมากที่มาใช้บริการสามารถทำกิจกรรมและพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในสวนที่นี้ได้ตลอดทั้งวัน โดยปัจจุบันก็มีจำนวนผู้สูงอายุที่มาใช้บริการอยู่มากเช่นกันแต่ก็มีจำนวนที่ลดน้อยลงอยู่มากเมื่อเทียบกับสมัยก่อน เพราะสวนที่นี้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้นและสามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ และพื้นที่ใช้งานสำหรับผู้สูงอายุก็มีความลดน้อยลงไปตามกาลเวลา”

เช่นเดียวกับการให้สัมภาษณ์ของ เขียว อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุเพื่อนของแดงที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็นประจำ กล่าวเสริมว่า

“ความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวของผู้สูงอายุในเมืองก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน ถึงแม้จะมีความจำกัดในบางสิ่งและไม่เพียงพอต่อการใช้งานก็ตาม ซึ่งการได้เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่และมีสภาพแวดล้อมที่ดี ทำให้สามารถสูดรับอากาศธรรมชาติที่บริสุทธิ์ได้อย่างเต็มปอดที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายอย่างมาก เพราะคิดว่าพื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นสถานที่เดียวที่มีอากาศบริสุทธิ์และเกินความต้องการด้วย เพราะพื้นที่อยู่อาศัยก็ไม่ได้ตอบสนองความต้องการในทุกๆ เรื่อง รวมถึงการที่ได้มาออกกำลังกายในพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะที่กว้างขวาง ทำให้ผู้สูงอายุมีความเพลิดเพลินและประทับใจในการใช้บริการ”

ผู้สูงอายุมีความประทับใจสำหรับพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะเป็นอย่างมาก เพราะทำให้มีทางเลือกมากมายที่สามารถไปใช้บริการได้หลากหลายแห่งตามความสะดวกทั่วกรุงเทพมหานคร เช่น สวนลุมพินี สวนหลวง ร.9 สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนเบญจกิติ สวนจตุจักร สวนวชิรเบญจทัศ หรือ (สวนรถไฟ) สวนลอยฟ้าเจ้าพระยา เป็นต้น (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565b) แต่สำหรับสวนสาธารณะเป็นที่นิยมลำดับต้นๆ สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ คือ สวนลุมพินี เขตปทุมวัน ที่อยู่ใจกลางเมืองที่มีขนาดพื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์และมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุมากมาย ซึ่งในปัจจุบันมีการเปิด-ปิด ให้บริการตั้งแต่เวลา 04.30-22.00 น. เป็นประจำทุกวัน เริ่ม 1 ส.ค. 65 เป็นต้นไป (MCOT.net, 2565) ดังนั้นการอำนวยความสะดวกต่างๆ เหล่านี้ยังเป็นสถานที่ดึงดูดความสนใจให้กับผู้สูงอายุได้เข้ามาใช้บริการมากขึ้น

ยกตัวอย่างคำกล่าวของ น้ำเงิน อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็นประจำทุกวันตอนเช้า ที่ให้ข้อมูลว่า

“ตั้งแต่สมัยที่ยังไม่เกษียณอายุก็ได้เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะต่างๆ มากมายทั่วกรุงเทพมหานคร และตั้งแต่เกษียณอายุก็ได้ไปเที่ยวชมสวนสาธารณะต่างๆ เช่นกัน แต่ในปัจจุบันสวนสาธารณะที่ประทับใจและเหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุมากที่สุดน่าจะเป็นสวนลุมพินี เนื่องจากการเดินทางมีความสะดวกสบายมากที่สุดและอยู่ใจกลางเมืองที่มีความสำคัญ

การเดินทางสามารถเชื่อมต่อกันได้หลากหลาย และที่สำคัญที่สุดมีกลุ่มชมรมผู้สูงอายุจำนวนมาก เข้ามาใช้บริการและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเป็นประจำ ทำให้รู้สึกว่าที่นี่เหมาะสำหรับวัยผู้สูงอายุ มากที่สุด เพราะมีเพื่อนๆ รุ่นราวคราวเดียวกันจำนวนมากที่เข้ามาใช้พื้นที่เป็นประจำ”

ดังนั้นความต้องการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่จะทำให้รู้สึกเกิด ความประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่ดี รวมไปถึงการบอกต่อและกลับมาใช้บริการอีกครั้ง จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่างที่เกื้อหนุนและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งสถานที่ของพื้นที่สีเขียว สาธารณะที่มีความเหมาะสม สภาพแวดล้อมที่ดีและเอื้ออำนวย การให้บริการมีประสิทธิภาพและ การอำนวยความสะดวกที่ตามความต้องการของผู้ใช้งานจะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถชักชวน และดึงดูดให้กลุ่มผู้สูงอายุเองได้เข้ามาใช้บริการและมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีในพื้นที่ สวนสาธารณะมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุและสังคมเมืองให้มีความยั่งยืนไป ด้วยกัน

1.2 ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย

สถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะผู้สูงอายุ เองก็ไม่ได้มีความต้องการที่จะเข้ามาใช้บริการเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและพบปะสังสรรค์กันอย่าง เดียวเท่านั้น การออกกำลังกายก็มีส่วนสำคัญสำหรับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ ด้วย เพราะพื้นที่สีเขียวถือเป็นปอดของเมือง มีประโยชน์ต่อสุขภาพอย่างมากสำหรับผู้สูงอายุเป็น หลัก และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอในพื้นที่สีเขียวช่วยลดความเสี่ยงต่อสุขภาพ (Ali M. J.; Rahaman M. & Hossain S. I, 2022) การที่ผู้สูงอายุได้มาออกกำลังกาย ไปพร้อมกับชม บรรยากาศธรรมชาติที่กว้างใหญ่ จะให้ทำให้อารมณ์ขันและการต่าง ๆ ของผู้สูงอายุเกิดความ เพลิดเพลินมากยิ่งขึ้น และการที่ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะช่วยลดปัญหา ทางด้านสุขภาพร่างกายได้ (Leng. H.; Li. S.; Zhao. H.; Song. Y.; & Yuan. Q, 2020) โดยที่สิ่ง อำนวยความสะดวกสำหรับการออกกำลังกายในพื้นที่สาธารณะนั้นจะต้องมีความพร้อมพื้นฐาน ในการให้บริการสาธารณะด้วยเช่นกัน (ทศพร อนันตพิพัฒน์, 2552)

การให้บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการส่วนรวมของประชาชน (ประยูร กาญจนกุล, 2549) ดังนั้น พื้นที่สีเขียวสาธารณะ ก็เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการให้บริการที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน สวน ลุมพินี ซึ่งเป็นสวนสาธารณะใจกลางเมือง ที่มีการให้บริการสาธารณะด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ สำหรับการออกกำลังกายและทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ที่พร้อมให้บริการ เช่น ทางเดิน ทางวิ่ง ทางปั่นจักรยาน ลานกิจกรรม โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งพักผ่อนหลากหลายรูปแบบ ศาลา ห้องสมุด

สมาคมชมรมผู้สูงอายุ เครื่องเล่นออกกำลังกาย โรงอาหาร ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ และสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสมาชิกที่ต้องมีการชำระเงินค่าบริการก่อนการเข้าใช้บริการ เช่น สระว่ายน้ำ และเครื่องเล่นออกกำลังกายในตัวอาคาร เป็นต้น (สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม, 2565) สำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะขนาดใหญ่ในพื้นที่เขตเมือง นอกจากจะเป็นสถานที่ดึงดูดผู้ใช้งานให้มาออกกำลังกายและใช้ประโยชน์ในการใช้งานต่างๆ เพิ่มมากขึ้นแล้ว พื้นที่สีเขียวสาธารณะยังเป็นสถานที่ลำดับต้นๆ ของการให้บริการสาธารณะที่ประสบความสำเร็จและเป็นประโยชน์ที่ดีต่อสังคมเมืองด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างคำพูดของ ชมพู อายุ 73 ปี ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใกล้สวนลุมพินี ให้ข้อมูลว่า

“การพักอาศัยในเขตเมือง การดำเนินชีวิตต่างๆ จะต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลาที่อยู่อาศัยก็เช่นเดียวกันหากต้องการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะต้องมีพื้นที่สีเขียวและสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมด้วยเช่นกัน ซึ่งการค้นพักอาศัยในคอนโดมิเนียมที่มีพื้นที่สีเขียวส่วนกลางไม่มากเท่าที่ควร และความต้องการใช้พื้นที่สำหรับการเดินออกกำลังกายและชมธรรมชาติที่บริสุทธิ์ก็มีความจำกัดเช่นเดียวกัน โดยที่อยู่อาศัยของฉันก็อยู่ใกล้สวนลุมพินีอยู่แล้วสามารถเดินทางมาใช้บริการสำหรับออกกำลังกายได้อย่างสะดวก รวมไปถึงการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่มีให้บริการที่มากมายด้วยเช่นกัน ทำให้ฉันเลือกที่จะออกมาใช้บริการพื้นที่สาธารณะมากกว่าการใช้บริการในพื้นที่อยู่อาศัย”

สถานที่สำหรับการออกกำลังกายจะต้องมีการให้บริการ และการดูแลให้เกิดความยั่งยืนสำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองด้วยเช่นกัน โดยพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ให้บริการจะต้องทำให้คนในสังคมเมืองได้มีสถานที่สาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย สังสรรค์พบปะพูดคุย และช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนเมืองที่แท้จริง (บุญยง รุธิโร, 2556) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการใช้ประโยชน์สำหรับการแบ่งพื้นที่ในการออกกำลังกายต้องมีความเหมาะสม โดยการแบ่งโซนในการจัดสำหรับนั่งเล่นพักผ่อน และด้านความสะอาดและความปลอดภัยจะต้องมีป้ายบอกชัดเจนเพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันทีหากเกิดเหตุร้ายและเหตุไม่คาดคิดเกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะ ป้ายและสัญลักษณ์ที่ให้คำแนะนำสำหรับการออกกำลังกาย ป้ายบอกทางสำหรับข้อมูลต่างๆ ภายในสวนสาธารณะที่ชัดเจน และมีป้ายให้คำอธิบายถึงกฎระเบียบ ข้อห้าม และข้อบังคับต่างๆ ของการใช้สวนสาธารณะ ที่จะส่งผลให้สวนสาธารณะแห่งนี้เป็นสวนสาธารณะที่มีความต้องการใช้งานและความยืดหยุ่น ที่มีประชาชนเข้ามาใช้บริการและเหมาะสมสำหรับทุกเพศ ทุกวัย ที่มีพื้นที่กว้างขวางและขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย (จิรภัทร พิศชาติ และคณะ, 2564)

ยกตัวอย่างคำพูดของ สุดา อายุ 78 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ กล่าวเสริมว่า

“มีความประทับใจบรรยากาศและทัศนียภาพโดยรอบของสวนสาธารณะที่นี่ (สวนลุมพินี) รวมทั้งพื้นที่สำหรับออกกำลังกายก็มีให้บริการที่เพียงพอ เช่น ทางเดินรอบสวนความ สะดวกสบายและปลอดภัย ม้านั่งพักผ่อนมีเยอะและมีหลากหลายรูปแบบ ห้องน้ำสะอาด อุปกรณ์ และเครื่องออกกำลังกายมีให้บริการ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมของที่นี่ดีมาก เพราะมีอากาศเย็น สบายและถ่ายเทอยู่ตลอดเวลา”

ดังนั้นความต้องการใช้งานเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกายสาธารณะของผู้สูงอายุนั้น จะต้องมีการให้บริการสาธารณะที่ดีและมีประสิทธิภาพจากทางภาครัฐอยู่เสมอ เพราะความต้องการใช้งานที่ดีก็มีอยู่เป็นประจำเช่นเดียวกัน รวมไปถึงการสร้างความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกสำหรับการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับประสบการณ์ที่ดีจะทำให้ผู้สูงอายุเองกลับมาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอย่างเป็นประจำเช่นเดียวกัน เช่น ความสะดวก (Convenience) ความปลอดภัย (Safety) ใช้งานง่าย (Easy to Use) เป็นธรรม (Fairness) ความเท่าเทียม (Equity) เชื่อมโยงทั่วถึง (Inclusivity) ความยืดหยุ่น (Flexibility) ทันยุคทันสมัย (Modernization) และเป็นมาตรฐานสากล (International Standard) เป็นต้น

2. ความปลอดภัย

การสร้างความปลอดภัยสำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับการอำนวยความสะดวกของบริการสาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องจัดสรรและอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและทั่วถึงโดยรอบของพื้นที่ให้บริการ (นันท์วัฒน์ บรรมานันท์, 2543) ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นและชักชวนให้กับผู้ที่เข้ามาใช้บริการรู้สึกประทับใจถึงความพร้อมของการให้บริการสาธารณะอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุกับการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นประจำจะต้องมีการระมัดระวังเรื่องความปลอดภัยต่างๆ เป็นพิเศษ เนื่องจากผู้สูงอายุเองเป็นวัยที่มีสภาพร่างกายเสื่อมถอยและไม่แข็งแรงเหมือนกับคนวัยปกติทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการดูแลและให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติม เช่นเดียวกัน (ชัยทวี เสนะวงศ์, 2020) โดยการรักษาความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุนั้นก็มีหลากหลายรูปแบบในการใช้งานพื้นที่สาธารณะ เช่น ความปลอดภัยด้านอาชญากรรมของผู้ไม่หวังดี โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตรวจสอบการให้บริการอยู่ตลอดเวลา ความปลอดภัยด้านอุปกรณ์การใช้งานทั้งการออกกำลังกายและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ต้องมีความคงทนแข็งแรงสามารถใช้งานได้ง่ายและมีการตรวจสอบความพร้อมสำหรับการใช้งานอยู่เป็นประจำ

รวมถึงความปลอดภัยด้านเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการใช้พื้นที่ เช่น สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย การหลงทางระหว่างใช้บริการ และเหตุร้ายอื่นๆ ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ เป็นต้น

สำหรับสวนสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตเมือง เช่น สวนลุมพินี เป็นต้น ที่มีการเปิดให้บริการทุกวันและมีกลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากเข้ามาใช้บริการเป็นประจำเช่นกัน การดูแลรักษาความปลอดภัยจะต้องมีมาตรการตรวจสอบการเข้าใช้บริการที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพราะไม่อาจคาดเดาได้ว่าคนที่เข้ามาใช้บริการมีวัตถุประสงค์อย่างไรบ้าง ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งานไม่ต้องกังวลใจกับการใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะและใช้เวลาเพลิดเพลินไปกับกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ได้อย่างมีความสุข การทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้งานพื้นที่ได้อย่างอิสระจะส่งผลให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้สูงอายุดีขึ้นไปด้วย ขณะเดียวกันผู้สูงอายุเองก็ต้องคำนึงถึงการใช้งานที่ไม่สร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่และไปกระทบสิทธิกับผู้อื่นด้วยเช่นกัน เช่น ต้องรักษาความสะอาดในการใช้พื้นที่ ไม่ทำกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ใช้งานและสภาพแวดล้อมโดยรวม รวมถึงต้องมีการแบ่งปันพื้นที่ใช้งานให้กับผู้อื่นให้สามารถใช้งานร่วมกันได้ เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบดูแลรักษาความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงได้ครบถ้วนสำหรับการให้บริการ และที่สำคัญจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้สูงอายุเองที่จะได้ทำกิจกรรมสันทนาการที่ตนเองต้องการได้อย่างอิสระและไม่ต้องกังวลหรือหวาดระแวงต่ออันตรายขณะใช้บริการเช่นเดียวกัน

ยกตัวอย่างคำพูดของ เมษา อายุ 70 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็นประจำกล่าวว่า

“ผู้สูงอายุมีความกังวลสำหรับการมาใช้บริการสวนสาธารณะเช่นเดียวกัน ถึงแม้จะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดก็ตาม เพราะบางครั้งเราไม่อาจทราบได้ว่าผู้คนจำนวนมากที่เข้ามาใช้งานมีวัตถุประสงค์อย่างไร ฉนั้นและกลุ่มเพื่อนๆ เองก็ต้องคอยระมัดระวังอยู่ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน และอีกหนึ่งเหตุผลเกี่ยวกับความปลอดภัยคือ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกการใช้งานในพื้นที่บางสิ่งก็มีความชำรุดทรุดโทรมด้วยเช่นกัน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งพักผ่อน อุปกรณ์ออกกำลังกาย รวมถึงการรักษาความสะอาดของผู้ใช้งานจะต้องช่วยกันดูแลรักษาและผู้ดูแลพื้นที่ก็จะต้องมีการจัดให้บริการที่เหมาะสมเช่นกัน”

การออกแบบพื้นที่สีเขียวสาธารณะก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจเลือกใช้บริการของกลุ่มผู้สูงอายุเช่นกัน โดยที่บริเวณภายในไม่รกทึบจนเกินไปทำให้เกิดความกังวลหวาดระแวงจากการมองด้วยสายตา การออกแบบรั้วรอบขอบชิดเช่นเดียวกันจะต้องมีความแข็งแรงเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่มีความหลงลืมจนอาจออกจากแนวล้อมรอบที่กั้นของพื้นที่สวนสาธารณะโดยไม่มีใครพบเห็นได้ แต่กระนั้นก็ตามรั้วและกำแพงก็สามารถสร้างผลกระทบทางลบต่อผู้สูงอายุ

ได้ในบางกรณีเช่นกัน เพราะอาจจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าสภาพแวดล้อมไม่รู้สึกรู้เป็นธรรมชาติ รวมไปถึงความปลอดภัยด้านการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5 ที่มีค่าเกินมาตรฐาน ความปลอดภัยในการใช้การทางเดินและลาน เพื่อป้องกันการหกล้ม หรือ การสะดุดล้ม และความปลอดภัยในอาคารหากมีการเปิดให้บริการพื้นที่สีเขียว 24 ชั่วโมง จะต้องมีการป้องกันที่ดีขึ้น เป็นต้น ซึ่งความปลอดภัยทั้งหมดเหล่านี้หากต้องการให้บริการสาธารณะที่ประสบผลสำเร็จหน่วยงานรัฐก็ต้องมีมาตรการให้บริการที่ชัดเจน เข้มงวด และมีประสิทธิภาพควบคู่กัน

ยกตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของ ททา อายุ 72 ปี ผู้สูงอายุที่มาเดินแอโรบิคเป็นประจำในช่วงเย็น ที่ให้ข้อมูลว่า

“ความปลอดภัยด้านการใช้พื้นที่ ด้านอาชญากรรม และเหตุร้ายอื่นๆ เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุกังวลใจมากที่สุด เนื่องจากสภาพร่างกายของผู้สูงอายุเองนั้นก็มีความจำกัดในหลายๆ ด้านอยู่แล้ว พื้นที่สวนสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการได้ตลอดเวลาและมีการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ครบถ้วนหรือไม่ ผู้สูงอายุเองที่เข้ามาใช้บริการแต่ละครั้งก็ไม่อยากที่จะมาต้องกังวลใจในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ในระหว่างทำกิจกรรม อยากที่จะออกกำลังกายให้มีความเพลิดเพลินและมีความสุขมากที่สุด ทุกคนที่เข้ามาใช้บริการต้องพึงระวังในการใช้งานพื้นที่ส่วนรวม จะต้องเคารพกฎ ระเบียบ และข้อบังคับการใช้งานของพื้นที่ด้วยเช่นกัน”

ความปลอดภัยเกี่ยวกับโรคระบาดในปัจจุบัน รวมถึงสภาพอากาศในสังคมเมืองก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน สำหรับการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะของกลุ่มผู้สูงอายุสามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ ดังนี้ 2.1 ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19 และ 2.2 ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5

2.1 ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19

โรคระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นโรคติดต่อที่เชื้อกับระบบทางเดินหายใจ ที่สามารถติดต่อกันได้ง่ายผ่านทาง การสัมผัสและใกล้ชิดกันทางละอองฝอย (Droplet) เช่น น้ำมูกและน้ำลายของผู้ป่วยหรือผู้ที่ได้รับเชื้อเป็นหลัก ส่วนการติดต่อผ่านทาง การสัมผัสในรูปแบบของพื้นผิวหรือวัสดุที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสเป็นไปได้น้อยมาก (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2565) อย่างไรก็ตามการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบนพื้นผิวสิ่งแวดล้อมก็ยังคงมีความจำเป็นอย่างมาก เพื่อลดโอกาสในการแพร่เชื้อไวรัสผ่านการสัมผัสต่างๆ บนพื้นผิว รวมถึงพื้นที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะด้วยเช่นกัน สำหรับการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยต้องเริ่มตั้งแต่มาตรการตรวจเช็ค การเข้า-ออกสถานที่อย่างเข้มงวด เพื่อคัดกรองผู้ใช้งานให้มีความมั่นใจ

ในการเข้าใช้บริการ (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564) สำหรับพื้นที่สาธารณะที่มีผู้คนจำนวนมากมาเข้าใช้บริการอย่างเป็นประจำ เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น จะต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพเหมือนกัน เพราะหากมีผู้ที่ได้รับเชื้อไวรัสโควิด-19 เข้ามาใช้บริการในพื้นที่และมีการทำกิจกรรมร่วมกันก็มีความเสี่ยงสูงสำหรับการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งต่อไปยังผู้อื่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงและมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอ หากได้มีการรับเชื้อไวรัสโควิด-19 เข้าสู่ร่างกายก็มีความเสี่ยงสูงสำหรับผลกระทบสำหรับร่างกายหรือชีวิตของผู้สูงอายุมากกว่าคนปกติทั่วไป ดังนั้นการให้บริการสาธารณะจะต้องมีมาตรการปลอดภัยเกี่ยวกับโรคระบาดในปัจจุบันที่ดีและมีประสิทธิภาพควบคู่กัน

ยกตัวอย่างคำกล่าวของ ม่วง อายุ 67 ปี ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุสวนลุมพินี ให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยของการตรวจเช็คโควิด-19 ของผู้เข้ามาใช้บริการว่า

“ความปลอดภัยเรื่องการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุกังวลใจเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันสามารถติดต่อกันได้ง่ายถึงแม้จะได้รับวัคซีนกันแล้วก็ตาม และผู้สูงอายุเองถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงที่หากได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกายแล้วอาจส่งผลกระทบรุนแรงมากกว่าคนปกติทั่วไป ดังนั้นความปลอดภัยเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุที่ต้องการออกมาใช้พื้นที่สาธารณะข้างนอกต้องมีความมั่นใจในมาตรการควบคุมความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ และการคัดกรองจากเจ้าหน้าที่ที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงผู้สูงอายุเองต้องมีมาตรการป้องกันตนเองที่ดีด้วย”

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะทุกประเทศทั่วโลกก็เผชิญปัญหาการระบาดเช่นเดียวกัน รวมถึงช่วงการระบาดเป็นอย่างหนักในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 รัฐบาลของกรุงเทพมหานครได้มีการปิดให้บริการสวนสาธารณะทุกแห่งทั่วเมืองเป็นระยะหนึ่ง เพื่อควบคุมสถานการณ์และลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส (คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงสูงอยู่แล้วก็จำเป็นที่จะต้องป้องกันตนเองอยู่ที่บ้าน ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรที่จะออกไปไหนเพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสดังกล่าว ซึ่งการที่ผู้สูงอายุเองดำเนินชีวิตอยู่แต่ในขอบพื้นที่อยู่อาศัยทุกวันโดยที่ไม่ค่อยได้ออกกำลังกายและทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่สวนสาธารณะเหมือนเมื่อก่อนเลยทำให้ผู้สูงอายุเองเกิดความเบื่อหน่ายและมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอลงบ้าง รวมถึงมีอาการเจ็บป่วยทางร่างกายได้บ่อยขึ้นจากการที่ต้องถูกจำกัดพื้นที่ในการดำเนินชีวิตประจำวันในช่วงการระบาดอย่างหนักของเชื้อไวรัสโควิด-19 เช่นกัน

ยกตัวอย่างคำกล่าวของ สะอาด อายุ 66 ปี ผู้สูงอายุที่มาเล่นเครื่องเล่นออกกำลังกายสวนลุมพินีเป็นประจำ ที่กล่าวว่า

“ก่อนที่โรคโควิด-19 จะแพร่ระบาดอย่างหนักและได้มีการปิดให้บริการสวนสาธารณะทั่วกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุเองก็ได้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะที่นี่ (สวนลุมพินี) จำนวนมากเช่นกัน และฉันเองก็มาเล่นเครื่องออกกำลังกายที่สวนลุมพินีในช่วงเย็นเป็นประจำ และหลังจากมีการปิดสวนสาธารณะชั่วคราวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็หยุดอยู่บ้านกันและไม่ค่อยได้ทำอะไร ทำให้ร่างกายรู้สึกอ่อนแอและรู้สึกเบื่อบ้างเล็กน้อยสำหรับต้องถูกจำกัดพื้นที่ในการดำเนินชีวิต ปัจจุบันถึงแม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะดีขึ้นและมีการกลับมาให้บริการสวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น แต่การใช้ชีวิตในพื้นที่สาธารณะก็ต้องมีระมัดระวังเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน เพื่อลดความเสี่ยงสำหรับการได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกายของเราเอง”

เช่นเดียวกับ สมพงษ์ อายุ 70 ปี ผู้สูงอายุที่เป็นคุณครูอาสาสมัครสอนเต้นลีลาศ กล่าวเสริมอีกว่า

“ก่อนที่โรคโควิด-19 แพร่ระบาดเข้ามาที่นี่ (สวนลุมพินี) มีจำนวนผู้สูงอายุจำนวนมากที่มาร่วมเรียนเต้นลีลาศเป็นประจำ แต่เมื่อสวนสาธารณะได้มีการปิดให้บริการไปสักพัก และได้กลับมาเปิดอีกครั้ง คุณตาและคุณยายที่เคยเต้นลีลาศด้วยกันแต่ก่อนก็หายไปจำนวนมากเช่นกัน เพราะกลัวการแพร่ระบาดและติดเชื้อของโรคโควิด-19 กัน โดยบางท่านลูกหลานก็ไม่อยากให้ออกมาข้างนอกบ้านบ่อย เพราะถ้าหากได้รับเชื้อขึ้นมาจะมีความเสี่ยงสูงกว่าคนปกติทั่วไป และจะมีการรักษาที่ยากลำบากมากยิ่งขึ้น ซึ่งสถานการณ์ในปัจจุบันกลับขึ้นมาดียิ่งขึ้นเพราะผู้ใช้งานมีความเชื่อมั่นในมาตรการควบคุมของเจ้าหน้าที่ และผู้สูงอายุเองก็ได้รับวัคซีนป้องกันจำนวนมาก รวมถึงทางชมรมสอนลีลาศเองก็มีอุปกรณ์ให้ช่วยป้องกันตนเองและการเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สูงอายุที่เคยทำกิจกรรมร่วมกันทยอยกลับมาใช้บริการสวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้นตามโอกาสที่เหมาะสม”

หลังจากสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายและบรรเทาลง สำนักสิ่งแวดล้อมก็ได้มีนโยบายเปิดให้บริการสวนสาธารณะทุกแห่งในความดูแลของกรุงเทพมหานครตามปกติ โดยเปิดให้บริการระหว่างเวลา 04.30-22.00 น. หรือตามเวลาที่สวนสาธารณะนั้นๆ กำหนดไว้ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 และขอความร่วมมือผู้ใช้บริการสวนสาธารณะทุกคนปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด โดยต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ตลอดเวลาที่ใช้บริการ หมั่นล้างทำความสะอาดมือด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์ เว้นระยะห่างระหว่างกันอย่างน้อย 1-2 เมตร (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564) รวมถึงให้ความ

ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการคัดกรองโดยการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย และลงทะเบียนการเข้าใช้สถานที่หรือสถานแอปพลิเคชันไทยชนะ ทั้งนี้สำนักสิ่งแวดล้อมได้ดูแลและทำความสะอาด อุปกรณ์ เครื่องเล่น เครื่องออกกำลังกาย รวมถึงสถานที่ที่ผู้ใช้บริการใช้ร่วมกัน อาทิ ห้องสุขา ศาลาที่พัก เก้าอี้พักผ่อน ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอเพื่อลดความเสี่ยง (สำนักสิ่งแวดล้อม, 2564)

เช่นเดียวกัน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้มีมาตรการแนะนำเพิ่มเติมสำหรับการใช้พื้นที่สาธารณะ เนื่องจากสถานที่สำหรับการออกกำลังกายเป็นสถานที่ที่มีผู้คนจำนวนมากเข้ามาใช้บริการและรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ซึ่งอาจจะทำให้มีการสัมผัสหรือมีการใช้สิ่งของร่วมกันขณะมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทางสังคม รวมถึงการมีผู้คนจำนวนมากออกกำลังกายและทำกิจกรรมอยู่ในอาคารปิดร่วมกันซึ่งการทำกิจกรรมในรูปแบบนี้ทำให้มีการใช้พลังและอัตราการหายใจที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ที่ไม่มีอากาศถ่ายเทที่เหมาะสม หรือต้องการกิจกรรมที่ต้องใช้เสียงและมีการส่งเสียงดัง จะส่งผลให้เกิดการเชื้อโรคแพร่กระจายทางอากาศได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการแพร่กระจายระบาดของโรคโควิด-19 ได้ง่ายด้วยเช่นกัน ดังนั้น กรมอนามัยจึงได้ให้ความรู้ ความเข้าใจ จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการเข้าใช้สถานที่ออกกำลังกายดังกล่าว รวมถึงสถานที่กลางแจ้งและสวนสาธารณะให้มีความปลอดภัยมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยแนวทางป้องกันและปฏิบัติตามทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง ด้านผู้ให้บริการและด้านผู้รับบริการที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นลดความเสี่ยงและการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคดังกล่าว และให้สามารถดำเนินกิจการ/กิจกรรมต่างๆ ตามประเภทของการออกกำลังกายได้ตามวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งสอดคล้องไปกับเป้าหมายและมาตรการที่ได้ประกาศให้ประชาชนทุกคนช่วยกันปฏิบัติตาม โดยศูนย์ปฏิบัติการศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2564)

การใส่ใจรายละเอียดเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุเห็นถึงคุณค่าและการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีจำนวนผู้สูงอายุกับความต้องการที่อยากจะใช้บริการพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน สำหรับการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ตามความประสงค์ของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามความปลอดภัยที่เหมาะสมต้องจัดให้บริการรักษาความปลอดภัยในทุกๆ ด้านของโรคโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการใช้งานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลทั่วไป กลุ่มบุคคลพิเศษ และกลุ่มผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน โดยยังคงต้องการให้มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่เป็นธรรมชาติที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์และมีทัศนียภาพที่สวยงามร่วมกันกับการสร้างสังคมเมืองให้ยั่งยืน

2.2 ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5

นอกจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่กำลังแพร่ระบาดต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อีกปัญหาสุขภาพที่ทุกคนไม่ควรมองข้าม คือ ปริมาณฝุ่นละออง P.M 2.5 ที่กลับมา มีปริมาณเกินค่ามาตรฐานในเขตเมือง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คนในสังคมเมืองด้วยเช่นกันหากได้รับการสะสมในระยะยาวและอย่างต่อเนื่อง (กรมอนามัย และ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2558) โดยปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังคงต้องเผชิญกับปัญหาเมืองที่มีค่าฝุ่นละออง P.M 2.5 ที่ลอยอยู่ในอากาศปริมาณสูงและเกินค่ามาตรฐานด้วยเช่นกัน (นรากร นันทไตรภพ, 2565) และส่งผลกระทบต่อสุขภาพแยะได้เมื่อฝุ่นเกินขนาด โดยที่หากได้รับฝุ่นละอองที่มีมากเกินไปขนาดเข้าสู่ร่างกายจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกาย เช่น ระบบทางเดินหายใจส่วนบน ทำให้เกิดอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล และเจ็บคอ ระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง ทำให้มีอาการไอ มีเสมหะ หายใจลำบากไม่ค่อยสะดวก หายใจวิ๊ด หายใจไม่อิ่มเป็นปกติ และแน่นหน้าอกบ้างสำหรับการหายใจในขณะนั้น ระบบการไหลเวียนเลือดและการทำงานของหัวใจ ทำให้ร่างกายต้องเพิ่มอัตราการหายใจที่เร็วขึ้นกว่าปกติ เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนออกซิเจนในร่างกายที่ลดลง ทำให้เสี่ยงต่อการหัวใจวายได้ เป็นต้น (Bangkok Hospital, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเองที่มีสภาพร่างกายอ่อนแอได้ง่ายอยู่แล้ว ทำให้มีข้อจำกัดเพิ่มขึ้นอีกสำหรับการออกมาใช้พื้นที่สาธารณะข้างนอก ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะสูดรับเอาอากาศที่ปนเปื้อนกับฝุ่นละออง P.M 2.5 และสารพิษเข้าไปในร่างกายได้ง่ายในช่วงระหว่างออกกำลังกายและทำกิจกรรมต่างๆ และส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจโดยตรง ทำให้หน่วยงานรัฐต้องให้ความสำคัญกับมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านสุขภาพปอดของผู้ใช้งานด้วยเช่นกัน เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่โล่งแจ้งเกินไปเพื่อเพิ่มการดูดซับฝุ่นละอองในอากาศ การติดตั้งเครื่องกรองฝุ่นละออง P.M 2.5 ภายในสวนสาธารณะอย่างทั่วถึงเพื่อช่วยอากาศสำหรับภาคพื้นดินเบื้องต้น รวมไปถึงการรณรงค์ให้มีการสวมหน้ากากอนามัยอยู่ตลอดเวลาในการเข้าใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมือง เป็นต้น

ยกตัวอย่างคำพูดของ สมศักดิ์ อายุ 65 ปี ผู้สูงอายุที่เข้ามานั่งสมาธิในสวนที่นี้เป็นประจำ ให้ข้อมูลว่า

“ผมชอบมานั่งเล่นและนั่งสมาธิใต้ต้นไม้ใหญ่ที่นี่ (สวนลุมพินี) เป็นประจำเพราะมีต้นไม้เยอะทำให้บรรยากาศร่มรื่น และที่สำคัญมีลมพัดผ่านตลอดเวลา แต่บางครั้งก็มีความกังวลใจว่าพื้นที่สีเขียวและต้นไม้ภายในสวนก็มีความห่างกันเกินไปในบางพื้นที่ ซึ่งในช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อนของกรุงเทพมหานครจะมีปัญหาเรื่องฝุ่นละออง P.M 2.5 ที่ลอยอยู่ในอากาศจำนวนมาก

มอง หากมองขึ้นไปในอากาศบางครั้งก็ไม่สามารถเห็นท้องฟ้าที่แจ่มใสได้ตามปกติ เพราะมีฝุ่นละอองปกคลุมอยู่จำนวนมาก ทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ต้องสวมหน้ากากตลอดเวลา ซึ่งในสวนของที่นี่ (สวนลุมพินี) ก็เช่นกัน ถึงแม้จะมีต้นไม้เยอะช่วยซับฝุ่น แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ก็โล่งแจ้งผู้คนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ก็ต้องสวมหน้ากากป้องกันตนเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่มีความสะดวกสบายในการใช้งานและทำกิจกรรมเช่นเดียวกัน เพราะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับสุขภาพปอดของตนเอง”

มลพิษทางอากาศนับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมอันดับต้นๆ ของประเทศไทยมาแล้วกว่าศตวรรษ โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (P.M 2.5) เทียบขนาดได้ประมาณ 1 ใน 25 ส่วนของเส้นผ่านศูนย์กลางเส้นผมมนุษย์ จึงแพร่กระจายเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ ระบบการทำงานของกระแสเลือด และเข้าสู่อวัยวะภายในร่างกายอื่นๆ ได้ ฝุ่นเป็นพาหะนำสารอื่นๆ เข้ามาด้วย เช่น แคดเมียม ปรอท โลหะหนัก และสารก่อมะเร็งอื่นๆ (Siam Daikin Sale Co. Ltd, 2020) ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยเฉพาะผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ ส่วนล่าง ปอด และถุงลมปอด ซึ่งเป็นอวัยวะในการแลกเปลี่ยนก๊าซออกซิเจน และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในกระแสเลือด ซึ่งการสัมผัสฝุ่นละออง P.M 2.5 ในระยะยาวอาจนำไปสู่สาเหตุการเกิดมะเร็งปอดได้ (ศิลาลักษณ์ โกรฟ และคณะ, 2564) มลภาวะที่เกิดจากอนุภาคที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางตามหลักอากาศพลศาสตร์น้อยกว่า 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ปัจจุบันเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในหลายเมืองในเอเชีย แนะนำให้ปลูกต้นไม้เพิ่มเป็นแนวทางที่แปลกใหม่เพื่อบรรเทาปัญหา (Yang J.; Chang Y. & Yan P, 2015)

เช่นเดียวกับ สมพงษ์ อายุ 70 ปี ผู้สูงอายุที่เป็นคุณครูอาสาสมัครสอนเต้นลีลาศ กล่าวเสริมว่า

“ก่อนที่ปัญหาฝุ่นละออง P.M 2.5 จะส่งผลกระทบต่ออย่างหนักในเขตกรุงเทพมหานคร สภาพอากาศในสวนสาธารณะแจ่มใสมาก และจากการที่ฝุ่นละออง P.M 2.5 ได้ส่งผลกระทบต่อดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นในเขตเมือง บ่อยครั้งมากที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเข้ามาที่สวนสาธารณะและรณรงค์ป้องกันให้ประชาชนสวมหน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็กที่ลอยอยู่ในอากาศที่มีค่าเกินมาตรฐาน เพื่อป้องกันสุขภาพปอดของผู้ใช้บริการทุกคน ซึ่งในปัจจุบันบางครั้งหากไม่ได้สวมหน้ากากแล้วออกกำลังกายในพื้นที่โล่งแจ้ง และมีการหายใจนานๆ ครั้งเข้าไปทำให้รู้สึกแสบจมูกมาก สามารถรับรู้ได้เลยว่าอากาศในสวนสาธารณะที่หายใจเข้าไปไม่บริสุทธิ์เหมือนเดิม ทำให้การหายใจก็มีความลำบากเช่นเดียวกันในระหว่างการทำกิจกรรมและต้องหยุดทำกิจกรรมไปด้วยในบางครั้ง เนื่องจากการหายใจที่ยากลำบากมากขึ้นและเป็นห่วงสุขภาพ”

ดังนั้นการรักษาความปลอดภัยสำหรับสุขภาพปอดของผู้ใช้งานพื้นที่สีเขียว สาธารณะในเขตเมืองก็ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าพื้นที่สีเขียวสาธารณะจะเป็นสถานที่หลักในการผลิตอากาศที่บริสุทธิ์ให้กับคนในสังคมเมืองก็ตาม แต่ด้วยจากผลกระทบของสภาพอากาศดังกล่าวที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ผู้ใช้งานต้องปฏิบัติตามคำแนะนำตามอนามัยสุขภาพของทางเจ้าหน้าที่รัฐอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงผู้สูงอายุเองก็ต้องมีมาตรการป้องกันตนเองเพิ่มมากกว่าคนปกติทั่วไป เพราะถ้าหากมีความจำเป็นต้องออกมาทำกิจกรรมต่างๆ นอกที่อยู่อาศัย รวมถึงต้องการเข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมือง ก็ควรพึงระวังเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายของตนเป็นพิเศษด้วย เพื่อป้องกันผลกระทบจากคุณภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพปอดของผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน

3 ข้อจำกัดการใช้งาน

ข้อจำกัดในการเข้าใช้บริการสวนสาธารณะ หรือ พื้นที่สีเขียวสาธารณะ ในสังคมเมือง อาจจะถูกประกอบไปด้วยหลากหลายสาเหตุด้วยกัน ทั้งส่วนของการให้บริการจากภาครัฐเอง เช่น ข้อจำกัดในด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เอง ผู้ใช้งานจะต้องระมัดระวังเพื่อป้องกันตามมาตรการและความปลอดภัยเกี่ยวกับร่างกายของตนเองมากยิ่งขึ้นในการเข้ามาใช้งานสถานที่ที่มีผู้คนจำนวนมาก (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2564) หรือแม้แต่กระทั่งการอำนวยความสะดวกของอุปกรณ์การใช้งานต่างๆ ในพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ไม่สะดวกครบและพร้อมให้บริการได้ครบถ้วนทุกด้าน เช่น เครื่องออกกำลังกายชำรุด ม้านั่งพักผ่อนชำรุดและสกปรก ทางเดินและทางวิ่งระดับไม่เท่ากัน ที่นั่งที่มีร่มเงาไม่เพียงพอ รวมไปถึงห้องน้ำไม่สะอาด เป็นต้น ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ก็สามารถทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าใช้บริการได้ และที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายเองจากอายุขัยที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ไม่มีความพร้อมที่ออกมาใช้บริการพื้นที่สาธารณะด้วยเช่นกัน เช่น ความเสื่อมของร่างกายตามสภาพ มีกำลังถดถอย การเคลื่อนไหวที่เชื่องช้าและบาง คนต้องมีการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นต้น (พระสุรชัย อยู่สาโก, 2550) รวมไปถึงปัจจัยภายนอกอื่นๆ ด้วยเช่นกันที่เป็นข้อจำกัดสำหรับผู้สูงอายุในการเข้ามาใช้บริการพื้นที่สาธารณะ เช่น การเดินทางที่ไกลและยากลำบาก สภาพการจราจรที่ติดขัดเป็นเวลานาน รวมถึงสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย เป็นต้น ทำให้ผู้สูงอายุเองบางครั้งก็เสียโอกาสสำหรับการใช้บริการสาธารณะด้วย ข้อจำกัดต่างๆ เช่นกัน

ยกตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของ สมาน อายุ 77 ปี ผู้สูงอายุที่มาเดินออกกำลังกายในสวนลุมพินีเป็นประจำ ที่กล่าวว่า

“ปัญหาสุขภาพร่างกายของวัยผู้สูงอายุมีความอ่อนแอและการเจ็บป่วยได้ง่ายเพราะมีอายุเพิ่มมากขึ้น โดยเพราะหากไม่ได้ออกกำลังกายยืดเส้นยืดสายเลยก็จะมีอาการแข็งแรงลดน้อยลง และมีภูมิคุ้มกันต่อโรคน้อยลงไปด้วย จึงทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ออกมาทำกิจกรรมนอกบ้านมากขึ้นตามสวนสาธารณะต่างๆ แต่บางครั้งก็มีผลกระทบเกี่ยวกับเรื่องสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น ฝนตกหนัก หรือแดดร้อนจัด ทำให้หลีกเลี่ยงการเข้าไปทำงานได้เช่นกัน รวมถึงอีกหนึ่งปัญหาในปัจจุบันก็มีเรื่องของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ก็เป็นข้อจำกัดสำหรับผู้สูงอายุเองในการเข้ามาใช้พื้นที่สาธารณะส่วนรวมด้วยเช่นกัน”

เช่นเดียวกับ ประสงค์ อายุ 67 ปี ผู้สูงอายุที่มานั่งพักผ่อนและเดินออกกำลังกายในสวนลุมพินีเป็นประจำ ที่กล่าวว่า

“อุปสรรคอำนวยความสะดวกสำหรับการให้บริการของพื้นที่และบางประเภทก็ไม่สะดวกในการใช้บริการเช่นกัน เนื่องจากมีความชำรุดทรุดโทรมและยังไม่ได้รับการแก้ไข รวมถึงการละเลยในการตรวจเช็คอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้งานได้อยู่ในปัจจุบันให้สามารถยืดอายุการใช้งานออกไปให้ยาวนานได้ ทำให้อุปกรณ์เหล่านั้นอาจจะให้บริการได้ไม่เต็มประโยชน์การใช้งานที่แท้จริง สำหรับผู้ใช้งานเองก็เช่นกันควรระมัดระวังในการใช้งานด้วยเพราะเป็นทรัพย์สินส่วนรวม”

โดยในปัจจุบันรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนสามารถให้ประชาชนผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่ครบจำนวนที่รัฐบาลกำหนดแล้ว สามารถเข้ามาใช้บริการสวนและพื้นที่สีเขียวสาธารณะได้ตามมาตรการป้องกันที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ทำให้มีจำนวนประชาชนและผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครจำนวนมากทยอยกลับมาใช้บริการพื้นที่สาธารณะอีกครั้ง โดยต้องมีการเว้นระยะห่างทางสังคม ลดการจับกลุ่มพูดคุยกัน ข้อจำกัดต่างๆ ก็ได้มีการผ่อนปรนลงบ้างทำให้ผู้ใช้งานเองก็มีความใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่เป็นปกติสุขเช่นกัน

ดังนั้น สำหรับข้อจำกัดในการเข้าใช้บริการพื้นที่สาธารณะอาจจะมีหลากหลายรูปแบบที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ทั้งหน่วยงานภาครัฐจะต้องรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา การป้องกันข้อจำกัดเกี่ยวกับโรคระบาดต่างๆ และข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย รวมไปถึงข้อจำกัดของผู้ใช้งานและกลุ่มผู้สูงอายุเองที่ต้องรับผิดชอบต่อสุขภาพร่างกายของตนเองให้มีความพร้อมสำหรับการเข้าใช้บริการสาธารณะของทางภาครัฐด้วยเช่นกัน จะทำให้การบริหารจัดการต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการด้วยเช่นกัน

4 ข้อเสนอแนะ

4.1 การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการเข้าใช้งานและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ผู้ให้บริการหรือภาครัฐเองจะต้องมีการสำรวจความต้องการใช้งานที่แท้จริงของผู้รับบริการ ทั้งบุคคลทั่วไปรวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุด้วยเช่นกันว่ามีความต้องการใช้งานและพัฒนาพื้นที่เหล่านี้ไปในรูปแบบและทิศทางใด เพราะถ้าหากฝ่ายผู้ให้บริการจัดทำให้บริการฝ่ายเดียวแล้วนั้นแต่กลับไม่มีการตอบสนองสำหรับการใช้งานอย่างที่คาดหวังไว้ก็จะทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและทรัพยากรไปโดยไม่สมความตั้งใจให้บริการที่แท้จริง ยกตัวอย่าง เช่น การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดีที่มีการเสนอให้มีการปลูกต้นไม้ ดอกไม้ หรือเลือกพันธุ์ไม้ที่มีความเหมาะสมมาปลูกเพิ่มขึ้นหรือไม่ การมีสิทธิออกเสียงในรณรงค์ต่างๆ สำหรับการเห็นด้วยหรือสามารถคัดค้านนโยบายต่างๆ ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมสำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะ รวมไปถึงการออกแบบพื้นที่ใช้งานและคัดเลือกอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับการใช้งานร่วมกัน เป็นต้น เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริงทั้งสำหรับผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองเป็นพื้นที่ที่มีประโยชน์อย่างมากสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของคนเมือง (ปณณนุช รุทธิโก, 2556) จึงต้องมีการจัดให้บริการสาธารณะที่ดีและมีความพร้อมสำหรับการใช้บริการได้ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันสังคมเมืองส่วนใหญ่จะเต็มไปด้วยการพัฒนาและการดำเนินเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้พื้นที่สีเขียวสาธารณะที่แท้จริงก็มีจำนวนลดน้อยลงด้วยเช่นกัน เพราะตามหลักความเป็นจริงปัจจุบันนี้พื้นที่ใช้สอยในเขตเมืองส่วนใหญ่ถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นอาคารสำนักงานและที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ค่าเฉลี่ยของพื้นที่สีเขียวสาธารณะไม่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองปัจจุบันของค่าเฉลี่ยตามหลักสากลขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้แนะนำขั้นต่ำของขนาดพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง อยู่ที่ 9 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ, 2561) ดังนั้นพื้นที่สีเขียวสาธารณะจึงเป็นสถานที่สำคัญลำดับต้นๆ ของผู้คนในสังคมเมืองรวมถึงผู้สูงอายุด้วยเช่นกันที่มีความต้องการใช้งานจำนวนมากสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ตามความประสงค์ของแต่ละบุคคลหากมีเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

ยกตัวอย่างคำพูดของ สมใจ อายุ 71 ปี ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมรำไทเก๊ก ให้ข้อมูลว่า

“อยากให้มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติม เพราะเมื่อก่อนต้นไม้ในสวนลุมพินีมีเยอะมากกว่านี้ แต่เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ใช้สอยให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยการสร้างอาคาร

ต่างๆ มากมายทำให้มีการตัดต้นไม้ลงเยอะมาก และบางพื้นที่ก็มีการตัดทิ้งแล้วปล่อยให้โง้งเลยไม่มีการนำมาปลูกทดแทนทำให้สภาพอากาศที่สวนในปัจจุบันมีความร้อนมากกว่าเมื่อก่อน เพราะหากมีต้นไม้ในสวนเยอะอากาศก็จะไม่ร้อนเกินไปและยังให้ร่มเงาที่เย็นสบายด้วยเช่นกัน”

เช่นเดียวกับ สะอาด อายุ 66 ปี ผู้สูงอายุที่มาเล่นเครื่องเล่นออกกำลังกายสวนลูมฟินี ที่กล่าวว่า

“สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์โดยรวมของสวนลูมฟินีที่นี้ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปเยอะมาก ต้นไม้ขนาดใหญ่ก็มีปริมาณที่น้อยลงบ้างในบางพื้นที่ใช้งาน ทำให้โง้งแจ่มจนเกินไป รวมไปถึงสภาพอากาศโดยรวมก็ร้อนขึ้นในขณะที่ออกกำลังกาย อยากจะแนะนำให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรวมให้น่าใช้งานมากขึ้น โดยการปลูกต้นไม้เพิ่มตามพื้นที่ที่เหมาะสม ลดการก่อสร้างอาคารที่ไม่จำเป็น รวมถึงการรณรงค์ให้ผู้ใช้งานทุกคนช่วยกันประหยัดพลังงาน และรักษาภูมิทัศน์ของสภาพแวดล้อมโดยรวมที่ดีร่วมกัน”

การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดีรวมถึงการปรับปรุงการใช้งานและดูแลสวนสาธารณะที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งกว่าเดิม ก็เป็นข้อเสนอแนะที่ดีด้วยเช่นกัน เช่น หากมีการดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้มีความพร้อมใช้งานและเหมาะสมกับพื้นที่ ก็จะช่วยทำให้การบริหารจัดการพื้นที่นั้นมีการใช้สอยได้อย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริง รวมถึงแนวทางของการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะในรูปแบบของอนาคตด้วยเช่นกัน ได้แก่ 1) การปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะที่รกร้างหรือแหล่งเสื่อมโทรม 2) การปรับปรุงการใช้งานให้มีความทันสมัยและดูแลสวนสาธารณะที่มีอยู่เดิมอย่างสม่ำเสมอที่สามารถใช้งานได้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น และ 3) การมีข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ และการออกมาตรการเชิงนโยบายเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวหรือสวนสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ (นนทพจน์ เดชะชาติ และ วราลักษณ์ คงอ้วน, 2556) สำหรับการสนับสนุนให้มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเรื่อยๆ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากที่สุด เพราะในสวนสาธารณะเป็นการช่วยเพิ่มออกซิเจนจากธรรมชาติได้อย่างรวดเร็ว และควรมีการปลูกพันธุ์ไม้ที่เป็นยืนต้นส่วนใหญ่ที่สามารถเกิดประโยชน์ได้อย่างมากมาย แต่ก็ไม่ควรปลูกเยอะมากเกินไปจะทำให้ดูรกที่บจนกลายเป็นป่าไปเลย และอาจเกิดอันตรายต่างๆ ตามมาได้ เช่น มีความทนทานต่อสภาพอากาศ มีอายุยืนยาว สามารถผลิตออกซิเจนได้มากมายและแผ่กิ่งก้านสาขาได้กว้างขวางที่สามารถใช้ประโยชน์จากร่มเงาได้เยอะ และสิ่งสำคัญที่สุดสามารถใช้ประโยชน์จากใบไม้ให้ช่วยดูดซับและลดปริมาณฝุ่นละออง PM 2.5 ที่ลอยอยู่ในอากาศก่อนที่จะผ่านลงมาสู่พื้นดินที่ผู้คนกำลังออกกำลังกายและทำกิจกรรมที่ดีเช่นกัน

ยกตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของ แดง อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการพื้นที่สีเขียว สาธารณะสวนลุมพินี เป็นประจำ กล่าวเสริมว่า

“ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างบรรยากาศแวดล้อมที่ดีของพื้นที่สีเขียวสาธารณะ นั้น สำหรับผู้สูงอายุนั้นมองว่าขอให้เน้นไปที่การมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและมีต้นไม้ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่นั้นๆ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับผู้ใช้งานแล้ว เพราะถ้าหากมีต้นไม้เยอะเกินไป ก็อาจจะทำให้พื้นที่นั้นกลายเป็นป่าไปเลย หรือถ้าหากมีต้นไม้ไม่เยอะเกินไปก็จะทำให้บรรยากาศแวดล้อมร้อนเกินไป ดังนั้นแล้วควรมีการควบคุมดูแลที่เหมาะสม และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่นเดียวกันต้องสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มรูปแบบ ทั้งทางเดินออกกำลังกายรวมถึงพื้นที่นั่งพักผ่อนก็ต้องพร้อมให้บริการสำหรับการใช้งานที่ปลอดภัยเช่นกัน”

เช่นเดียวกับ ศักดิ์ดา อายุ 65 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้สวนลุมพินีเป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลว่า

“การมีต้นไม้เยอะในพื้นที่สีเขียวสาธารณะนี้ถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะธรรมชาติให้ประโยชน์เราได้มากมายทั้งออกซิเจนที่บริสุทธิ์และร่มเงาไว้สำหรับนั่งพักผ่อน แต่ถ้าหากมีต้นไม้มากเกินไปจนรกทึบก็อาจทำให้เกิดอันตรายได้ เนื่องจากเป็นการห่างสายตาจากเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการคนอื่นอาจจะทำให้มีอุบัติเหตุโดยไม่คาดคิด ดังนั้นควรมีการปลูกต้นไม้ในพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสมจะช่วยดูแลทั้งเรื่องความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการคนอื่นๆ ร่วมกัน”

4.2 การออกแบบพื้นที่ให้นั่งใช้งานและการอำนวยความสะดวกที่ดี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุอยากใช้เวลาทำกิจกรรมนอกที่อยู่อาศัยเป็นระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น เช่น มีทางเดินที่ปลอดภัยและราบเรียบเท่ากันเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ มีม้านั่งพักพิงระหว่างทางเพื่อให้ผู้สูงอายุได้หยุดพัก มีห้องน้ำที่สะอาดเข้าถึงได้สะดวกและมีทางเชื่อมให้สามารถเดินเข้าไปใช้บริการได้ง่ายและไม่ไกลเกินไป เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะใช้ห้องน้ำค่อนข้างบ่อย ทั้งนี้ต้องแบบรองรับการใช้งานของบุคคลพิเศษ เช่น ผู้ใช้วีลแชร์และไม้เท้าได้ เป็นต้น ที่มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ (เบญจพร แก้วอุไทย และคณะ, 2560) ที่อธิบายว่า ในพื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านการออกแบบและวางผังของบริเวณพื้นที่ใช้งานไม่ไม่ค่อยมีความสมดุลกัน ทำให้บางพื้นที่มีจำนวนการใช้นั่งมากเกินปกติที่ควรจะเป็น และในขณะที่บางพื้นที่มีการใช้นั่งน้อยเกินไปเนื่องจากข้อจำกัดการใช้งานต่างๆ ปัญหาใหญ่ของการใช้งานในพื้นที่สาธารณะคือขาดห้องน้ำสาธารณะที่พร้อมใช้งานรวมถึงการรักษาความสะอาดอย่างถูกวิธี และสถานที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์ การใส่ใจสำหรับการ

ให้บริการที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ สร้างความยั่งยืนสำหรับการใช้งานให้กับ
สวนสาธารณะ

ยกตัวอย่างคำพูดของ เท๋าเทียม อายุ 71 ปี สมาชิกชมรมผู้สูงอายุสวนลุมพินี ที่ให้
ข้อมูลว่า

“สิ่งอำนวยความสะดวกในสวนลุมพินีคิดว่ามีให้บริการครบมากกว่าสวนอื่นๆ
เนื่องจากมีผู้คนจำนวนมากเข้ามาใช้บริการเป็นประจำและอยู่ใจกลางเมือง การพัฒนาและอำนวยความสะดวก
ความสะอาดต่างๆ จึงสามารถจัดสรรได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว แต่บางครั้งก็ประสบปัญหาเรื่อง
พื้นที่จอดรถเต็มบ้าง อุปกรณ์อำนวยความสะดวกชำรุดบ้าง ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่ง
เหล่านั้นได้ตามความต้องการ ซึ่งก็จะกล่าวโทษเจ้าหน้าที่สวนอย่างเดียวก็ไม่ได้ ผู้ใช้บริการเองก็
ต้องแบ่งปันการใช้งานซึ่งกันและกันและช่วยกันบำรุงรักษาเนื่องจากเป็นทรัพย์สินส่วนรวม และ
เจ้าหน้าที่เองก็ต้องคอยตรวจเช็คการใช้งานเพื่อความสะดวกสำหรับการใช้งานอย่างเท่าเทียม”

เช่นเดียวกับคำพูดของ เมษา อายุ 70 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็น
ประจำ กล่าวว่า

“การปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะขนาดใหญ่ให้ใช้น้ำใช้งานตลอดเวลา
แน่นอนว่าจำเป็นต้องใช้งบประมาณเยอะพอสมควรสำหรับการอำนวยความสะดวกที่ดี แต่โดย
พื้นฐานแล้วการปรับปรุงอุปกรณ์ใช้งานเดิมที่มีอยู่แล้วนำมาซ่อมแซมใหม่เล็กน้อยก็สามารถ
นำมาใช้ประโยชน์และให้บริการที่ดีได้ด้วยเช่นกัน”

อย่างไรก็ตามข้อเสนอแนะต่างๆ เหล่านี้ หากหน่วยงานภาครัฐได้มีการจัดทำ
นโยบายต่างๆ เพื่อให้บริการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีของพื้นที่สีเขียว
สาธารณะให้พร้อมใช้งาน ก็เป็นอีกเหตุผลที่ดีสำหรับการตัดสินใจของผู้คนในเมืองในการเข้ามาใช้
บริการเพิ่มมากขึ้น รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุเองด้วยเช่นกันที่มีความต้องการใช้งานในสถานที่เหล่านี้
เป็นหลักอยู่แล้ว หากพวกเขาได้มีส่วนร่วมในการช่วยเสนอแนะต่างๆ ร่วมกัน ก็ยิ่งจะทำให้เป็นการ
ดึงดูดกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกันให้เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะมากขึ้นด้วยเช่นกัน

5. การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี

5.1 การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ หรือ การให้บริการสาธารณะให้เป็นที่ดึงดูดการใ้
งานของคนในสังคมเมืองถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากทำให้เป็น
การผลักดันประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เหล่านั้นจะได้มีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์สาธารณะที่
หน่วยงานของรัฐจัดสรรไว้ให้ และยังเป็น การช่วยให้อาชีพในเขตเมืองได้มีความตระหนักถึงการ

ดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย เช่นเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองก็อยากที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเมืองให้น่าอยู่เช่นเดียวกัน ผ่านรูปแบบต่างๆ ที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งและมีส่วนร่วมในการใช้งานเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การเป็นจิตอาสา ช่วยพัฒนาพื้นที่สาธารณะ การรณรงค์สำหรับการปลูกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่สีเขียวสาธารณะต่างๆ รวมถึงการเป็นผู้ให้บริการที่ดีสำหรับพื้นที่สาธารณะนั้นๆ ด้วยเช่นกัน เป็นต้น ซึ่งก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการช่วยพัฒนาพื้นที่ให้น่าใช้งานอยู่ตลอดเวลา รวมถึงเป็นการช่วยเสริมสร้างสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่แข็งแรงให้กับคนเมือง และกลุ่มผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน (สร้อยสุข พงษ์พูล, 2565) เพราะหากผู้ใช้บริการคิดแต่ว่าการพัฒนาและการให้บริการที่เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดสรรให้เท่านั้น ผู้ใช้งานก็มีหน้าที่เข้าไปใช้บริการอย่างเดียว ก็อาจจะทำให้พัฒนาพื้นที่สาธารณะต่างๆ อาจจะไม่ล่าช้าหรือไม่ตอบสนองต่อผู้ใช้บริการที่แท้จริงก็เป็นได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันก็จะเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ยกตัวอย่าง คำพูดของ ส้ม อายุ 68 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนสาธารณะอย่างน้อยสัปดาห์ละสองครั้ง ที่กล่าวว่า

“พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองถ้าหากมองว่ามีความจำกัดก็อาจเป็นไปได้ เมื่อเทียบกับประชากรที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน แต่ถ้าหากเราเข้าไปใช้งานจริงจะเห็นได้ว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นคนที่เข้ามาใช้งานบ่อยๆ เท่านั้น ส่วนคนทั่วไปก็จะมีบ้างตามโอกาสแต่ไม่เป็นประจำ ดังนั้นการที่จะพัฒนาพื้นที่สาธารณะให้น่าใช้งานสำหรับทุกคนจะต้องมีผู้คนที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นเข้ามาใช้บริการ โดยเฉพาะถ้าหากต้องการเน้นไปที่กลุ่มผู้สูงอายุให้เข้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้นก็ต้องมีการปรับสภาพต่างๆ ร่วมกับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งการพัฒนาที่ดีและทำให้เป็นสถานที่ดึงดูดกลุ่มผู้สูงอายุให้เข้ามาใช้สวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น จะต้องมีการสร้างบรรยากาศให้น่าประทับใจและน่าใช้งานอย่างไร เพื่อที่จะนำพวกเขาให้เข้ามาเป็นผู้ใช้งานประจำในพื้นที่สาธารณะได้”

เช่นเดียวกับคำกล่าวของ สมใจ อายุ 71 ปี ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมรำไทเก๊ก ที่กล่าวเสริมว่า

“การพัฒนาสวนสาธารณะให้เป็นที่ดึงดูดการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุนั้นต้องมีขนาดกว้างขวางพอสมควร สำหรับการออกกำลังกายและทำกิจกรรมต่างๆ มีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา เยอะเพราะผู้สูงอายุไม่ชอบพื้นที่ที่ร้อนเกินไป และที่สำคัญมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เช่น ทางเดินและทางวิ่งออกกำลังกายปลอดภัย ม้านั่งพักพิงในร่มและที่โล่งแจ้งมีเพียงพอและใช้งานได้ รวมไปถึงระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี นอกจากนี้จะทำให้เกิดประสบการณ์

ที่ดีต่อผู้ใช้งานทั่วไปและผู้สูงอายุแล้วแล้วยังเป็นการบอกต่อให้กับสมาชิกในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนๆ ผู้สูงอายุด้วยกันให้มีความต้องการที่อยากจะเข้ามาใช้บริการด้วยเช่นกัน”

การพัฒนาพื้นที่สาธารณะที่ดีสำหรับผู้สูงอายุนั้นโดยหลักแล้วจะต้องคำนึงถึงสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุมาก่อนเป็นลำดับต้นๆ เพราะผู้สูงอายุเองมักจะมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวและการเคลื่อนไหว เนื่องจากสุขภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยตามอายุที่เสื่อมถอยลง ดังนั้นการพัฒนาทางเดินและลานสำหรับใช้ในการออกกำลังกายและทำกิจกรรมก็มีความสำคัญเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน โดยจะต้องให้ความใส่ใจในรายละเอียดของการใช้งานเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผู้สูงอายุใช้ทางเดินและทำกิจกรรมต่างๆ นอกอาคารให้มีความสะดวกและปลอดภัยมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น วีลแชร์และไม้เท้าด้วย เป็นต้น เพราะเป็นกลุ่มบุคคลพิเศษที่มีความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะเช่นเดียวกัน แต่ติดปัญหาเรื่องการเคลื่อนไหวที่ยากลำบากของสภาพร่างกาย ซึ่งที่มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ (จิราพัชร ทับทอง, 2560) ที่อธิบายว่า การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุหมายถึงวัยที่มีสุขภาพร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงและเสื่อมถอยลงตามอายุ ดังนั้นการอำนวยความสะดวกจึงจำเป็นต้องมีการจัดให้มีกิจกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อการทำกิจกรรมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจของผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน

เช่นเดียวกับ สมาน อายุ 77 ปี ผู้สูงอายุที่มาออกกำลังกายในสวนลุมพินีเป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลว่า

“ทางเดินและลานสำหรับการเดินออกกำลังกายและทำกิจกรรมควรมีสีที่มีความคล้ายกันและไม่แตกต่างกันจนเกินไป โดยต้องทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าใจง่ายสำหรับการใช้งาน เนื่องจากอาจทำให้ผู้สูงอายุมีความเข้าใจผิดและสับสนได้ว่าพื้นที่ระดับของทางเดินมีความแตกต่างกันและไม่กล้าใช้งาน เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ และสภาพของพื้นผิวต้องไม่แข็งกระด้างจนเกินไป หากผู้สูงอายุเกิดอุบัติเหตุในระหว่างใช้งานก็ไม่เสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บที่รุนแรงด้วยเช่นกัน และทำให้ไม่เป็นอันตรายสภาพร่างกายของผู้สูงอายุมากนัก”

การเข้ามาใช้งานและทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่สีเขียวสาธารณะนั้นก็มีความหลากหลายทั้งส่วนของบุคคลผู้ใช้งานเองที่มีหลากหลายช่วงอายุ และแต่ละชนิดของกิจกรรมก็มีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่ม การพัฒนาพื้นที่ใช้งานให้ดีและมีความพร้อมสำหรับให้บริการที่สะดวกและปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา นั้น ต้องมีการแบ่งพื้นที่การใช้สอยให้ชัดเจนว่าพื้นที่ไหนเหมาะสำหรับบุคคลช่วงอายุไหนบ้าง และพื้นที่ไหนบ้างที่สามารถใช้งานได้แบบส่วนรวม จะทำให้การบริหารจัดการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

สูงสุด ยกตัวอย่างเช่น ลานกิจกรรม ชุมและชมรม สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นพื้นที่เฉพาะกลุ่มจะต้องมีการคำนึงถึงอุปกรณ์การใช้งานที่อ่อนนุ่มและปลอดภัย สำหรับเส้นทางเดิน-วิ่งออกกำลังกาย ที่เป็นพื้นที่ส่วนรวมก็มีการออกแบบให้มีความแข็งแรงทนทาน และมีการแบ่งแยกเส้นทางการใช้งานด้วยยี่งดี สำหรับเด็ก ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และบุคคลทั่วไป เป็นต้น และที่สำคัญที่สุดควรคำนึงในเรื่องรูปร่างเส้นทาง การเลี้ยวหมุนที่ไม่กระชั้นชิด และเรื่องวัสดุผิวพื้นที่มีความปลอดภัยด้วยเช่นกัน (ภควดี ศรีอ่อน, 2555) จะทำให้การใช้งานมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาพื้นที่สาธารณะที่ดีเหล่านี้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ

ยกตัวอย่างคำพูดของ ทองไหม อายุ 75 ปี ผู้สูงอายุที่ชอบมาออกกำลังกายเป็นประจำ ที่กล่าวว่า

“สำหรับผู้สูงอายุแล้วนั้น การพัฒนาพื้นที่สาธารณะที่ดีต้องเริ่มจากทางเดินออกกำลังกายที่ปลอดภัย รวมถึงต้องคำนึงถึงผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น วีลแชร์และไม้เท้าด้วย เพราะเป็นกลุ่มบุคคลพิเศษที่ต้องใช้อุปกรณ์เสริมในการออกกำลังกายและการทำกิจกรรม เพราะสิ่งสำคัญหลักๆ ของการเข้ามาใช้สถานที่เหล่านี้สำหรับผู้สูงอายุคือ การมาเดินออกกำลังกายและเดินชมธรรมชาติไปในตัว เพื่อทำให้สุขภาพร่างกายดีขึ้นและมีจิตใจที่เบิกบาน ดังนั้นการพัฒนาที่ดีทางเดินที่ให้ออกกำลังกายและลานกิจกรรมต้องปลอดภัยที่สุดควรใช้วัสดุที่ช่วยรองรับแรงกระแทกและนุ่มด้วยเช่นกัน เพื่อลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของข้อ หากมีการหกล้มและลื่นล้มในระหว่างการทำกิจกรรมจะทำให้ไม่เป็นอันตรายมากนักสำหรับผู้สูงอายุ”

การพัฒนาที่นิ่งพักพิงในพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุนั้นก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกัน เพราะจะต้องคำนึงเป็นพิเศษสำหรับการใช้งานง่าย สะดวกสบาย และมีความปลอดภัยเป็นหลัก โดยจะต้องมีการพัฒนาและจัดให้มีที่นั่งที่แข็งแรงทนทาน รับน้ำหนักได้ดี ไม่ลื่นง่าย เพราะความปลอดภัยของสภาพร่างกายผู้สูงอายุนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะหากได้รับอุบัติเหตุหรือบาดเจ็บระหว่างใช้งานก็อาจมีความเสี่ยงสูงที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตผู้สูงอายุได้ด้วยเช่นกัน เช่น หากผู้สูงอายุนั่งเก้าอี้แล้วล้มลงอาจทำให้ได้รับบาดเจ็บมากกว่าคนปกติทั่วไป และที่สำคัญที่นั่งพักพิงนั้นต้องมีการจัดสรรให้อย่างเพียงพอและมีความอ่อนนุ่มประสคต์ต่อการใช้งาน เพราะผู้สูงอายุเป็นวัยที่เหนื่อยง่ายหากออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมต่างๆ เป็นเวลานานก็อาจมีความต้องการที่จะหยุดพักผ่อน ดังนั้นที่นั่งพักพิงต้องมีสภาพที่พร้อมใช้งานเช่นเดียวกัน ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้ก็เป็นการดึงดูดให้ผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะใช้บริการมากยิ่งขึ้นได้เช่นกัน ทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการที่อยากจะออกมาใช้ชีวิตนอกรอาคารที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น โดยมีความประทับใจสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ที่มีความสบาย

สำหรับนั่งชมธรรมชาติ นั่งพักผ่อน รวมไปถึงนั่งเล่นสนทนากลุ่มกันได้อย่างเพลิดเพลินและมีความสุข ซึ่งที่มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ (ลัดดาวัลย์ คบพิมาย, 2557) ที่อธิบายว่า การออกแบบที่นั่งภายในสวนสาธารณะภายใต้หลักการออกแบบเพื่อมวลชน โดยพฤติกรรมการใช้งานที่นั่งพักผ่อนส่วนใหญ่จะมานั่งพักผ่อน นั่งพบปะพูดคุยกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มใหญ่ วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้คือ ไม่ชนดิเนื้อแข็ง เพราะมีความแข็งแรงทนทาน และยังทำให้รู้สึกได้สัมผัสธรรมชาติอีกด้วย

ยกตัวอย่างคำพูดของ น้ำทอง อายุ 70 ปี ผู้สูงอายุที่ชอบมานั่งเล่นชมธรรมชาติในสวนลมพินี่เป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลว่า

“การพัฒนาพื้นที่ใช้งานและที่นั่งพักผ่อนสำหรับพื้นที่สาธารณะนั้นจะต้องมีเพียงพอและมีความเหมาะสมของการใช้งาน ทั้งในตัวอาคาร ศาลาอเนกประสงค์ รวมไปถึงพื้นที่โล่งแจ้งที่ใช้สำหรับออกกำลังกาย เพราะมีความต้องการใช้บริการที่หลากหลาย เช่น แข็งแรงทนทาน ระบายน้ำได้ดี ไม่ลื่นง่าย เพราะความปลอดภัยของผู้สูงอายุคือสิ่งที่สำคัญที่สุด หากผู้สูงอายุนั่งเก้าอี้แล้วล้มลงอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บที่รุนแรงและเสี่ยงอันตรายถึงชีวิตผู้สูงอายุได้เช่นกัน”

เช่นเดียวกับ เขียว อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุเพื่อนของคุณตาแดงกล่าวเสริม ที่ให้ข้อมูลว่า

“ผู้สูงอายุจะมีปัญหาในการลุกยอกหากนั่งเป็นเวลานาน การพัฒนาที่นั่งหรือมานั่งพักผ่อนอาจจะต้องออกแบบให้สูงกว่าปกติเล็กน้อยและมีความกว้างที่เหมาะสม เพื่อที่จะให้ผู้สูงอายุได้จับพยุงตัวตอนลุก-นั่ง และควรหลีกเลี่ยงเก้าอี้ที่นั่งแล้วจมหรือเอนหลังมากไปจะทำให้ลุกขึ้นลำบาก ควรจัดบริการให้มีที่นั่งเดี่ยวไว้สำหรับความต้องการเป็นส่วนตัวและการเว้นระยะห่างทางสังคม จัดบริการสำหรับการนั่งสนทนากันเป็นคู่หรือกลุ่มเล็กๆ ในบรรยากาศแบบเป็นกันเองสำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน ควรจัดให้มีบริการเก้าอี้แบบมวมฉากผสมกันบ้างก็ได้ เพื่อความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน และจัดวางใกล้ๆ กัน เพื่อให้ผู้ใช้งานหรือผู้สูงอายุเองที่มีปัญหาด้านการได้ยินสนทนากันได้ง่ายขึ้น และที่สำคัญที่สุดต้องมีความคงทนแข็งแรงเพื่อความปลอดภัยและใช้งานได้สะดวกสบายสำหรับผู้ให้บริการ”

การสร้างภูมิทัศน์ที่ดีสำหรับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวก็สาธารณะเป็นสิ่งสำคัญลำดับต้นๆ ในการโน้มน้าวใจให้ผู้สูงอายุเข้ามาใช้บริการเช่นเดียวกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้สูงอายุใช้เวลาเพลิดเพลินในพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีแล้วยังช่วยให้ประสาทสัมผัสของผู้สูงอายุได้รับการกระตุ้นฟื้นฟูและชะลอไม่ให้เกิดการเสื่อมถอยไปกว่าเดิมอย่างรวดเร็วเช่นกัน แท้จริงแล้วการใช้เวลาในพื้นที่สีเขียวก็เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้รับการสัมผัสต่างๆ ที่ดีต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจอยู่แล้ว แต่สำหรับการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์โดยรอบให้ดียิ่งขึ้นจะยิ่งช่วยทำให้ผู้สูงอายุเองเกิด

ความประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่ดีในการใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุได้สัมผัสสิ่งรอบตัวได้อย่างเข้าใจง่าย และเป็นธรรมชาติมากที่สุดจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุเอง รวมถึงอาจเป็นการบอกต่อให้กับผู้สูงอายุท่านอื่นๆ ได้เข้ามาใช้บริการเช่นเดียวกัน

ยกตัวอย่าง จินตนา อายุ 65 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนสาธารณะเป็นประจำ ให้ข้อมูลว่า

“ที่จริงแล้วการใช้เวลาในพื้นที่สีเขียวสาธารณะก็เปิดโอกาสให้ประสาทสัมผัสต่างๆ ของผู้สูงอายุได้รับการกระตุ้นอยู่แล้ว เพราะสวนสาธารณะส่วนใหญ่ก็เน้นไปที่การมีพื้นที่สีเขียวให้บริการเป็นหลัก แต่กระนั้นก็ตามการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์โดยรอบที่ดียิ่งขึ้นเพื่อการกระตุ้นประสาทสัมผัสที่ดีเพิ่มเติมสำหรับผู้สูงอายุก็เป็นเรื่องที่น่ายินดี เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุเองเกิดความประทับใจและประสบการณ์ใช้งานที่ดีด้วย เช่น พัฒนาภูมิทัศน์ให้สบายตา ร่มรื่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและใช้งานง่าย รวมไปถึงการให้บริการเพิ่มเติมที่ช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสการรับรู้และเข้าใจที่ดีสำหรับผู้สูงอายุเองก็จะเป็นประโยชน์มาก”

เช่นเดียวกับ เทา อายุ 72 ปี ผู้สูงอายุที่มาเดินแอโรบิคเป็นประจำในช่วงเย็น ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

“การพัฒนาภูมิทัศน์สำหรับการมองเห็นเป็นการรับรู้แรกๆ ที่ผู้สูงอายุสามารถรับรู้ได้ง่าย ดังนั้นการช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสที่ดีเป็นลำดับแรกต้องเริ่มมาจากการมองเห็นที่สบายตาและปลอดภัยก่อน เช่น การมองเห็นรูปทรงพืชพรรณไม้ต่างๆ ที่ร่มรื่นและเป็นธรรมชาติ การมองเห็นและใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย หรือมีรูปทรงที่แปลกตาแต่ปลอดภัยที่ทำให้เป็นจุดที่น่าสนใจ ทั้งนี้ต้องระวังไม่ให้เกิดความหลากหลายจนสับสนและวุ่นวายจนเกินไปอาจจะไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุมากนัก และการกระตุ้นประสาทสัมผัสที่ดีอีกวิธีหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุคือ การได้ยินเสียงของธรรมชาติที่บริสุทธิ์ เช่น เสียงนก เสียงอึกา เสียงน้ำไหล เสียงใบไม้ไหว เสียงลมพัด รวมไปถึงเสียงกระดิ่งเบาๆ และเสียงเพลงที่มีความเหมาะสมเสียงทางบวกเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุละลืมความเจ็บป่วยหรือความกังวลใจต่างๆ ลงได้บ้าง และยังช่วยปรับอารมณ์ให้ดีขึ้นได้อีกด้วย”

ดังนั้นการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีและทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ให้บริการให้ ได้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จะต้องประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบด้วยกัน ทั้งส่วนของผู้ให้บริการจากภาครัฐ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพื้นที่สีเขียวสาธารณะ รวมถึงผู้ใช้งานทุกคนทั้งบุคคลปกติทั่วไปและกลุ่มบุคคลพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ เป็นต้น จะต้องปรึกษาร่วมกันสำหรับแนวทางใน

การพัฒนาพื้นที่ใช้งานอย่างไรให้เกิดความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีการสำหรับการใช้งานร่วมกัน ทั้งรูปแบบของภูมิทัศน์โดยรวม อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมกาใช้งานด้วยเช่นกัน ต้องมีความปลอดภัย ใช้งานง่าย และต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5.2 การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ

การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะนั้นถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน ยกตัวอย่างเช่น ประโยชน์ของเทคโนโลยี คือ ช่วยในการฟื้นฟูแรงแทนมนุษย์ และทำอะไรได้หลาย ๆ อย่างที่สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เป็นต้น หากมองในมุมมองของผู้ใช้บริการเองอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ก็จะช่วยเพิ่มความความสะดวกสบายให้กับกาใช้งานได้และเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้มีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน เช่น อุปกรณ์ช่วยสำหรับออกกำลังกาย อุปกรณ์ช่วยประหยัดพลังงาน การให้บริการอินเทอร์เน็ตฟรีโดยรอบ กล้องวงจรปิดรักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ที่ช่วยจัดกิจกรรมบันเทิงต่างๆ อุปกรณ์ที่ช่วยในการเรียนรู้เพิ่มเติม รวมถึงอุปกรณ์ที่สามารถทำแทนงานมนุษย์หลายๆ อย่างได้ เป็นต้น ประโยชน์ของเทคโนโลยีเหล่านี้ก็มีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการสาธารณะจะจัดสรรและอำนวยความสะดวกให้กับพื้นที่ต่างๆ อย่างไร และสำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะเองซึ่งเป็นสถานที่ที่มีผู้คนจำนวนมากมาเข้ามาใช้งานอยู่ตลอดเวลาเป็นประจำเช่นเดียวกัน การอำนวยความสะดวกและการให้บริการสาธารณะที่ทั่วถึงนั้น ถ้าต้องใช้เฉพาะแรงเจ้าหน้าที่ในการช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ ในทุกๆ เรื่องคงจะไม่เหมาะสมจนเกินไป หากมีเทคโนโลยีที่ช่วยแบ่งเบาภาระก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้บริการได้เช่นเดียวกัน และในส่วนของเจ้าหน้าที่เองก็ไปอำนวยความสะดวกในส่วนอื่นๆ สำหรับการอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานประทับใจ ทั่วถึง และที่มีประสิทธิภาพได้ต่อไป

สำหรับผู้สูงอายุเองก็เห็นด้วยกับการที่จะมีการนำเทคโนโลยีที่ช่วยพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีความสะดวกสบายและนำไปใช้งานมากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นการดึงดูดให้ผู้สูงอายุทั่วไปได้เข้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้ใช้งานในปัจจุบันใช้เวลาอยู่ในพื้นที่สาธารณะที่ยาวนานมากขึ้น ส่วนในเรื่องของเทคโนโลยีอันไหนเหมาะสมกับพื้นที่ใช้สอยนั้นผู้สูงอายุมองว่าควรที่จะเป็นประยุกต์ใช้ให้เข้ากับธรรมชาติของพื้นที่ให้มากที่สุด เพราะถ้าหากเรานำสิ่งของภายนอกมาใช้เยอะเกินไปจนเกินความสมดุลของพื้นที่ใช้งานก็อาจจะไม่เหมาะสมกับทัศนียภาพโดยรวมได้ การนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาให้บริการที่เหมาะสม การออกแบบพื้นที่ใช้สอยให้มีความอ่อนโยนและประหยัดพลังงาน การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการดูแลในส่วนที่เป็นธรรมชาติโดยรวมเพื่อให้พื้นที่สีเขียวมีความอุดมสมบูรณ์ตามแบบที่ควรจะเป็น รวมถึงการ

ดูแลและบำรุงรักษาต้นไม้ที่มีอยู่ให้มีความยั่งยืนให้ร่มเงาได้กว้างขวางและเยอะสบายก็เพียงพอแล้วสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่ดีหากมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับพื้นที่ใช้งานสำหรับบุคคลทั่วไปให้มีความสะดวกสบายและเหมาะสม เพื่อผลักดันให้เป็นที่สนใจสำหรับทุกคนเข้ามาใช้บริการได้เช่นกัน

ยกตัวอย่างคำพูดของ พอใจ อายุ 82 ปี ผู้สูงอายุที่ชอบมานั่งเล่นในสวนลุม ที่ให้ข้อมูลว่า

“การนำเทคโนโลยีและความเจริญสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ให้บริการถือว่าเป็นนโยบายที่ดี เพราะปัจจุบันนี้ความสะดวกสบายเป็นสิ่งที่ทุกคนใฝ่หา รวมถึงในพื้นที่สีเขียวสาธารณะเช่นเดียวกัน และสำหรับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ควรที่จะมีเป็นประโยชน์ต่อธรรมชาติของพื้นที่ด้วยเช่นกัน เช่น การดูแลและบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและมีความยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้ใช้งานและผู้สูงอายุเองได้เดินชมธรรมชาติที่สวยงาม และการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประหยัดพลังงานต่างๆ ด้วยยิ่งดี จะทำให้การใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะไม่สิ้นเปลืองพลังงานจนเกินไปและมีสภาพอากาศโดยรวมที่ดีมาก”

เช่นเดียวกับ สมใจ อายุ 71 ปี ผู้สูงอายุอยู่คอนโดสมาชิกชมรมรำไทเก๊ก ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

“การนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตไวไฟฟรีมาให้บริการโดยรอบพื้นที่สีเขียวสาธารณะทั้งหมดถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เพิ่มโอกาสในการดึงดูดผู้คนให้เข้ามาใช้บริการได้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน แต่ในทางกลับกันสำหรับคนที่ไม่ได้ต้องการที่จะมาใช้บริการสวนสาธารณะจริงๆ ก็จะไม่ได้อินใจในเรื่องอื่นๆ ยกเว้นการมาใช้อินเทอร์เน็ตไวไฟฟรีรอบสวนสาธารณะเท่านั้น ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะทำให้ทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่สาธารณะเต็มไปด้วยผู้คนมานั่งเล่นอินเทอร์เน็ตรอบสวนทั้งวัน แนะนำให้มีการอำนวยความสะดวกและให้บริการในจุดที่สำคัญๆ ภายในสวนจะดีมากกว่า เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมดุลสำหรับพื้นที่การใช้งานที่ดี ทัศนียภาพที่สวยงาม และทำให้ผู้คนที่เข้ามาใช้งานได้ทำกิจกรรมหลากหลายอย่างเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน”

เช่นเดียวกับการให้สัมภาษณ์ของ เขียว อายุ 80 ปี ผู้สูงอายุเพื่อนของแดงที่มาใช้บริการสวนลุมพินีเป็นประจำ กล่าวเสริมว่า

“การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้สำหรับการประหยัดพลังงานภายในสวนสาธารณะจะยิ่งเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับพื้นที่ใช้งานรวมถึงผู้ใช้บริการด้วยเช่นกัน ช่วยในการลดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดภาระเจ้าหน้าที่ในบางสิ่ง รวมถึงผู้ใช้งานเองก็มีสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่ดีสำหรับการใช้งาน”

รวมถึงคำพูดของ จินตนา อายุ 65 ปี ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการสวนสาธารณะเป็นประจำ ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า

“เทคโนโลยีกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะนั้นเป็นสิ่งของคู่กันในปัจจุบัน เพราะถ้าหากพื้นที่ให้บริการไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีความทันสมัยและสามารถใช้งานได้ที่สะดวกสบายเลย ก็ยังจะมีผู้คนเข้ามาใช้บริการลดน้อยลงและไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจมากนัก เทคโนโลยีที่สมัยใหม่สามารถอำนวยความสะดวกด้วยเช่นกัน เช่น ทางเดินและลานกิจกรรมที่สามารถช่วยลดแรงกระแทกได้ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับออกกำลังกายก็มีความทันสมัยและใช้งานง่ายและอื่นๆ อีกมากมายก็ต้องพร้อมให้บริการ”

จากสถานการณ์ในปัจจุบันการให้บริการสาธารณะสำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะของสังคมเมืองในปัจจุบันก็ได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานครที่ขณะนี้ก็มีภาคส่วนต่างๆ ได้เริ่มจัดกิจกรรมสันตนาการต่างๆ เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้กับคนเมืองได้มีความสุขมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดงาน “ดนตรีในสวน” เพื่อการสร้างความสุขให้ประชาชนในเขตเมืองอีกครั้งหลังจากสถานการณ์โควิด-19 ได้บรรเทาและคลี่คลายลง และประเทศเริ่มกลับเข้าสู่ปกติ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและบ่อยขึ้นสำหรับคนเมืองตามสวนสาธารณะต่างๆ รอบกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ รุจี, 2565) โดยทราบกันทั่วไปว่า “ดนตรี” เป็นเครื่องผ่อนคลายทางอารมณ์และเยียวยาจิตใจได้อย่างดีเยี่ยม ดนตรีช่วยก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและความสุขทางอารมณ์ ความบันเทิงใจ โดยที่ดนตรีช่วยกระตุ้นสำหรับการทำงานของระบบประสาทช่วยในเรื่องระบบหายใจที่ดี การคงอัตราการที่เหมาะสมของการเต้นของหัวใจ ควบคุมความดันต่างๆ ภายในร่างกาย คลายความตึงของกล้ามเนื้อ ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ สติ และความนึกคิดให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น เป็นต้น (Paolo Hospital, 2564) ดังนั้นการมอบความสุข คือนความสุขให้กับคนเมืองจึงเป็นสิ่งที่ดีและมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับการจัดกิจกรรมให้บริการสาธารณะ “ดนตรีในสวน” แบบนี้ก็เป็นอีกหนึ่งของการนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาช่วยสร้างความสุขให้กับคนเมืองได้เพลิดเพลินและผ่อนคลายจากการใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จะเพิ่มความสุขให้กับผู้ที่ใช้งานในปัจจุบันแล้วยังการดึงดูดผู้ใช้งานทั่วไปให้มีความสนใจเข้ามาใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองด้วยเช่นกัน และสำหรับผู้สูงอายุเองก็ยิ่งเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะได้ร่วมกิจกรรมสันตนาการเพิ่มเติมจากการใช้บริการที่เป็นประจำอยู่แล้วและได้ใช้บริการสาธารณะแบบนี้ที่ห่างหายไปนานกลับมาอีกครั้งในสังคมเมือง รวมไปถึงเป็นการดึงดูดความสนใจให้กับผู้สูงอายุที่ไม่ค่อยได้มาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีความต้องการที่จะกลับเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะเกิดความสนใจ

กับกิจกรรมสร้างความสุขสาธารณะต่างๆ ในสังคมเมืองอีกครั้ง โดยปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้มีการจัดกิจกรรมดนตรีในสวนให้บริการฟรี เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ที่จัดขึ้นในเวลา 16.30-18.00 น. ณ สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) เขตจตุจักร เป็นการแสดงดนตรีในสวนในชื่องาน “ดนตรีในสวน เพื่อความสุขและความหวัง” ซึ่งในปัจจุบันได้มีการจัดให้บริการสาธารณะต่อเนื่องทุกสัปดาห์ในทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 16.00 น. เป็นต้นไป ผลัดไปกันไปตามสวนสาธารณะต่างๆ รอบเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับกิจกรรมดนตรีในสวนเป็นหนึ่งในนโยบายของ นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบัน ที่มุ่งสร้างกรุงเทพฯ ให้เป็นพื้นที่แห่งดนตรีและศิลปะการแสดง ให้บริการสาธารณะหนังสือในสวน รวมถึงกิจกรรมกรุงเทพมหานครกลางแปลง เพื่อให้ทุกคนมีทางเลือกในการร่วมสนุกและได้ทำกิจกรรมนอกบ้าน ที่มีศิลปินสาขาต่างๆ ได้มีพื้นที่ในการแสดงผลงานของตนเอง (สำนักงานประชาสัมพันธ์ กทม, 2565) เช่นเดียวกันกรมกิจการพลเรือนทหารบกและกรมดุริยางค์ทหารบกได้จัดกิจกรรม “ดนตรีในสวน” เต็มพลังใจให้คน กทม. ในช่วงสุดสัปดาห์ที่สวนป่าเบญจกิติ และสวนหลวง ร.9 เป็นระยะเวลา 3 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ. 2565 ร่วมฟังเพลง-ซิลบรยากาศ ที่ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนด้วยเช่นกัน (มติชนออนไลน์, 2565)

ดังนั้นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นสำหรับการใช้งานเป็นสิ่งที่ดีที่ควรสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป้าหมายหลักของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะและเพื่อให้บริการสาธารณะที่ดีนั้นก็คือ การมอบความสุขและความเพลิดเพลินให้กับผู้ใช้บริการโดยตรงตลอดระยะเวลาที่เข้าใช้บริการ และได้รับประสบการณ์ที่ดีสำหรับการเข้าใช้บริการทุกครั้ง รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุเองด้วยเช่นกันที่เป็นกลุ่มบุคคลพิเศษและมีความต้องการสำหรับการเข้าใช้พื้นที่สีเขียวสาธารณะเป็นจำนวนมากเช่นกัน การพัฒนาพื้นที่ใช้งานร่วมกับเทคโนโลยีให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงก็จะยิ่งทำให้กลุ่มผู้สูงอายุเกิดความประทับใจมากที่สุด แต่สำหรับชีวิตในวัยเกษียณ หรือ “วัยอิสระ” นั้น เป็นช่วงอายุที่ไม่ได้มีความต้องการใช้งานอะไรมากมาย โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็นั้นก็มีความต้องการที่เรียบง่ายในการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะเช่นเดียวกัน ขอแค่ให้สุขภาพร่างกายของตนเองแข็งแรงก็เพียงพอแล้ว มีสวนสาธารณะที่เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ให้ใช้บริการได้ตลอดเวลา แต่การพัฒนาเพิ่มเติมให้ทันสมัยก็เป็นสิ่งที่ดีเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้ดียิ่งขึ้นนั้นก็ควรประยุกต์ใช้ที่ไม่ทำให้สูญเสียความเป็นธรรมชาติที่แท้จริงจนเกินไป และจะต้องทำให้เกิดความเหมาะสมกับพื้นที่และเอนกประสงค์สำหรับการใช้งานมากที่สุดเช่นกัน

6. พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินีกับการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยเองที่มีต่อพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กับการปฏิบัติและให้บริการสาธารณะตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อมูล ดังนี้

พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน ได้มีการนำหลักของกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบันมาปฏิบัติใช้และให้บริการสาธารณะที่ถูกต้อง เช่นเดียวกัน เช่น การดูแลรักษาระบบนิเวศโดยรวมภายในสวนสาธารณะให้มีสภาพแวดล้อมโดยรวมที่สวยงาม (การเพิ่ม-ลดและดูแลรักษาต้นไม้ ดอกไม้ พื้นที่สีเขียวต่างๆ ระบบนิเวศในน้ำ ทัศนียภาพโดยรอบ เป็นต้น) กับการใช้งานของมนุษย์ให้เกิดความสมดุลกับพื้นที่ และคำนึงถึงการกำหนดและควบคุมมลพิษภายในสวนสาธารณะจากแหล่งธรรมชาติเองรวมถึงการกระทำของมนุษย์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน คือ ควบคุมสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่ธรรมชาติกับพื้นที่ใช้งานให้มีความสมดุล ระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะและของเสียภายในสวนสาธารณะ การใช้เสียงสำหรับการทำกิจกรรมเป็นไปตามข้อปฏิบัติของการบริการสาธารณะที่ถูกต้อง (พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2535) รวมถึงการรณรงค์และขอความร่วมมือของผู้ใช้งานทุกคนสำหรับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสวนสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในสวนเอง ผู้ใช้บริการคนอื่น และส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภายนอกโดยรอบของสวนสาธารณะ เช่นกัน โดยเป็นการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อผู้ใช้งานที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รวมถึงสอดคล้องกับฉบับปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ที่เป็นการแก้ไขและปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานด้านการวิเคราะห์ในส่วนของผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามตามเป้าหมายและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน และเป็นการปรับปรุงในส่วนของหลักเกณฑ์สำหรับการปฏิบัติและบังคับใช้งานให้สอดคล้องกับสถานการณ์/สภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและได้รับความเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องสำหรับการดำรงไว้ซึ่งการอนุรักษ์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของธรรมชาติให้สามารถควบคู่ไปกับการดำเนินงานทางด้านการพัฒนาประเทศได้อย่างสมดุลและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2), 2561)

พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน ได้มีการนำหลักของกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันวัตถุอันตรายต่างๆ บรรเทาสาธารณภัย และความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเช่นเดียวกัน โดยมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ป้องกันการก่อเหตุร้ายต่างๆ ภายในสวนสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ เช่น 1) การป้องกันการกระทำอันตรายต่อผู้อื่น โดยการตรวจสอบพฤติกรรมการใช้งานอยู่ตลอดเวลาเพื่อป้องกันการก่อเหตุและทำร้ายร่างกายของผู้ใช้บริการร่วมกัน 2) ป้องกันวัตถุระเบิด เป็นการตรวจสอบการเข้าใช้พื้นที่ว่ามีการลักลอบนำเข้ามาเพื่อก่อเหตุในพื้นที่สาธารณะหรือไม่ 3) อุปกรณ์ป้องกันวัตถุไวไฟ การสอบการใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ผู้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและผู้ใช้งานเอง ที่พึงระวังสำหรับป้องกันการเกิดและระงับอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ รวมทั้งสาธารณภัยอื่นๆ ภายในสวนลุมพินี เป็นต้น (พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2550) รวมถึงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะด้วยเช่นกัน โดยให้บริการสาธารณะเกี่ยวกับด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การช่วยกันรักษาความสะอาดภายในพื้นที่ การจัดระเบียบพื้นที่ใช้งานให้มีทัศนียภาพที่เหมาะสม การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยภายในสวนที่ถูกสุขลักษณะ รวมถึงการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อของเชื้อโรคต่างๆ ในปัจจุบันระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกสาธารณะที่ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่ดีสำหรับการเข้าใช้บริการพื้นที่สาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน ด้วยเช่นกัน (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, 2535)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยการประเมินผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพข้อมูลงานวิจัย หลังจากได้ผลการดำเนินงานวิจัยแล้ว สามารถสรุปผลการดำเนินงาน โดยแบ่งหัวข้อในการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากตัวเลขผู้สูงอายุในประเทศไทยรวมถึงในเขตเมืองกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการและรองรับสังคมสูงวัยในระยะยาวก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้งานให้มีความยั่งยืนด้วยเช่นกัน โดย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ บริการของผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) และการสังเกต (Observation) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้ามาใช้งานสวนลุมพินี เขตปทุมวัน รวมทั้งหมด 30 คน ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัยแบบสามเส้า ด้านข้อมูล (Data Triangulation) และด้านวิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี (Methods Triangulation) สำหรับแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ 2) ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการสังเกต ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูล เพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองสำหรับการวิจัย ที่ให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยผ่านแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้บริการของ

ผู้สูงอายุที่แท้จริง และเป็นต้นแบบให้กับโครงการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ผู้วิจัยพบว่าผู้สูงอายุชอบพื้นที่สีเขียวสาธารณะในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านการให้บริการ การใช้บริการ และการสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมโดยรวมที่ดี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยที่มีข้อค้นพบหลักและข้อค้นพบรองจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูลได้ ดังนี้ 1) ความต้องการใช้งานและกิจกรรม 1.1) ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์) 1.2) ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย 2) ความปลอดภัย 2.1) ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19 2.2) ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง (P.M 2.5) 3) ข้อจำกัดการใช้งาน 4) ข้อเสนอแนะ 4.1) การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี 4.2) การออกแบบพื้นที่ให้น่าใช้งาน และการอำนวยความสะดวกที่ดี 5) การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี 5.1) การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ 5.2) การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ และ 6) พื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนชุมชนนี้กับการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ซึ่งงานวิจัยนี้นำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความทันสมัยที่สอดคล้องกับธรรมชาติให้ได้มากที่สุด เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการใช้พื้นที่ว่างและพื้นที่รกร้างซึ่งสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ที่สามารถตอบสนองได้อย่างแท้จริงแก่ผู้ใช้บริการและผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ตรงกันข้ามกับการพัฒนาที่ผ่านมาเป็นการสำรวจความต้องการใช้งาน การอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ และการปรับปรุงพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้เหมาะสมกับทุกคนและผู้สูงอายุแบบทั่วไป โดยงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการออกแบบและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และอาจนำไปใช้ประโยชน์ต่อทุกคนในสังคม

2. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนร่วมเพื่ออธิบายเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการ และการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะว่ามีแนวทางอย่างไรกับการอาศัยอยู่ในเขตเมืองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน โดยผู้สูงอายุมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาของพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวสำหรับใช้บริการของผู้สูงอายุเองและการใช้ประโยชน์ส่วนรวมผ่านข้อค้นพบหลัก ดังนี้ 1) ความต้องการใช้งานและกิจกรรม 2) ความปลอดภัย ข้อจำกัดการใช้งาน และข้อเสนอแนะ และ 3) การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุมีความต้องการโดยเน้นไปที่การใช้งานที่เข้าถึงได้ง่าย มีความปลอดภัย มีความอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้งาน ที่รักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุดสำหรับการออกกำลังกายและทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ได้ตามความต้องการ โดย

สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ให้บริการได้เพื่อให้เกิดความทันสมัยและดึงดูดผู้ใช้งาน ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นได้ตามความเหมาะสม (เช่น ทางเดินและลานกิจกรรม) ต้องคำนึงถึงผู้สูงอายุที่ใช้ อุปกรณ์วีลแชร์และไม่เท้าด้วยเช่นกัน เพราะเป็นกลุ่มบุคคลพิเศษ ควรใช้วัสดุพิเศษช่วยรองรับแรง กระแทกและนุ่ม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของข้อ หากมีหกล้มและเดินล้มในระหว่าง การทำกิจกรรมจะทำให้ไม่เป็นอันตรายมากนัก เป็นต้น โดยการอำนวยความสะดวกและความ ปลอดภัยเหล่านี้จะช่วยผู้สูงอายุมีประสบการณ์ที่ดีสำหรับการใช้งานและมีความต้องการที่จะ กลับมาใช้บริการอีกครั้ง รวมไปถึงการบอกต่อให้คนรู้จักได้ลองมาสัมผัสและใช้บริการเช่นเดียวกัน และที่สำคัญต้องมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีและการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่มี ประสิทธิภาพในพื้นที่ให้บริการจะยิ่งช่วยในการการพัฒนาสังคมเมืองให้มีความทันสมัยที่ เหมาะสมกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเช่นกัน

งานวิจัยฉบับนี้มีนัยสำคัญสำหรับความเข้าใจและความใส่ใจเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียว สาธารณะในสังคมเมืองในปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองที่ไม่เพียงพอตาม มาตรฐานสากลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการตอบสนองต่อความต้องการสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่ แท้จริง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความประทับใจและเกิดความรู้สึกว่ายังเป็นกลุ่มบุคคลที่ยังได้รับการ ต้อนรับและดูแลเอาใจใส่ที่ดีจากทางภาครัฐอยู่ตลอดเวลา เพราะบางครั้งผู้สูงอายุเองอาจเกิด ความรู้สึกว่าคุณมองข้ามว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่ไร้ความสามารถและไม่จำเป็นจะต้องดูแลเป็นพิเศษ สำหรับสิ่งพื้นฐานของคุณภาพชีวิตที่ดีเหล่านี้ และการที่จะออกมาเรียกร้องมากเกินไปก็อาจจะไม่ เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเองเช่นกัน ถึงแม้ว่าสวนสาธารณะส่วนใหญ่ในปัจจุบันผู้สูงอายุจะ สามารถใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกได้เหมือนบุคคลปกติทั่วไป แต่ถ้ามองลึกลงไปถึง รายละเอียดการใช้งานจริงๆ แล้วนั้นยังสามารถพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมที่ดีกว่าสำหรับวัยของ ผู้สูงอายุได้

งานวิจัยฉบับนี้ยังส่งเสริมความเข้าใจของกลุ่มผู้สูงอายุเกี่ยวกับความต้องการใช้งาน พื้นที่สีเขียวสาธารณะของกลุ่มผู้สูงอายุที่แท้จริงจากข้อค้นพบหลักๆ ข้อค้นพบรองในผลการวิจัย เนื่องจากในปัจจุบันถึงแม้จะมีการพัฒนาสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้มีความ สะดวกสบายที่ทันสมัยไปมากเพียงใดก็ตาม แต่ท้ายที่สุดแล้วความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียว สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุที่แท้จริงคือการได้ใกล้ชิดกับภูมิทัศน์ที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด รวมถึง การใช้ประโยชน์สำหรับการออกกำลังกายและการทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ก็เป็นผลพลอยได้ จากการที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่ดังกล่าว เช่น ทางเดิน ทางวิ่ง ทางปั่นจักรยาน สำหรับออกกำลังกาย ที่มีความปลอดภัย ลานทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ พร้อมใช้งานและมีความอ่อนโยนประสงค์ ใ้ตะ

เก้าอี้ ม้านั่ง ศาลาพักผ่อน มีความสะอาดและคงทนแข็งแรง ห้องสมุด ศูนย์เรียนรู้ทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุพร้อมให้บริการ การจัดให้บริการกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้บริการ และการให้บริการสถานที่จอดรถที่เพียงพอและห้องน้ำที่มีความสะอาดพร้อมให้บริการ เป็นต้น เพราะการอยู่อาศัยในสังคมเมืองนั้นโดยปกติทุกสถานที่ให้บริการสาธารณะนั้นทั้งของภาครัฐและเอกชนเองล้วนแล้วแต่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยให้บริการที่คล้ายๆ กัน แต่สำหรับพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่เป็นสถานที่สำหรับทุกคนจริงๆ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีความจำกัดและมีความต้องการใช้งานสูงในปัจจุบัน ดังนั้นแล้วต้องมีการพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่ไว้ให้เป็นธรรมชาติจะดีที่สุดสำหรับการพัฒนาสังคมเมืองให้ยั่งยืนต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการจัดการทางสังคม ที่เป็นการนำเอาปัญหาการเข้าถึงและเข้าใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุคนในสังคมเมือง จากสถานการณ์ที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันมาศึกษาวิจัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งสำหรับช่วยในการวางแผนและผลักดันให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมเมืองได้รับการดูแลเอาใจใส่ตามสิทธิและสวัสดิการที่ดีจากทางภาครัฐที่มีความเหมาะสม ช่วยกันในการหาทางออกเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพชีวิตที่ไม่เท่าเทียม และปัญหาอุปสรรคที่กลุ่มผู้สูงอายุเองกำลังเผชิญที่ได้รับผลกระทบอยู่ในสังคมเมืองปัจจุบัน ซึ่งแน่นอนว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเองก็มีการวางแผนรองรับไว้อยู่แล้ว และกำลังช่วยกันพัฒนาสังคมเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับทุกคน รวมไปถึงกลุ่มบุคคลพิเศษทั้งผู้พิการและผู้สูงอายุด้วย แต่สำหรับผู้สูงอายุเองก็ต้องพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันด้วยเช่นกัน และสิ่งที่จะต้องให้บริการสาธารณะเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพก็คือ ต้องทำให้ทุกคนในสังคมเมืองรวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุเองมีความมั่นใจสำหรับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการดำเนินชีวิตประจำวันที่ดีได้อย่างมีความสุขที่แท้จริง ดังนี้ 1) มีสุขภาพดี 2) มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และ 3) สร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดี ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการนำไปพัฒนาและให้บริการอำนวยความสะดวกสาธารณะในการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะของผู้สูงอายุแบบครบวงจร พร้อมทั้งเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ทั้งในเขตเมืองและต่างจังหวัดนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ต่อไปตามต้องการใช้งานของผู้สูงอายุและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่สาธารณะนั้นๆ ซึ่งแนวทางการพัฒนานี้จะทำให้ผู้สูงอายุในเขตเมืองเกิดความประทับใจสำหรับการได้เข้ามาใช้บริการ ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการใช้บริการสาธารณะในปัจจุบัน และเป็นการบอกต่อไปกับผู้สูงอายุคนอื่นๆ ได้มาลองใช้บริการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต รวมไปถึงเป็นการต่อยอดสำหรับการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและความยั่งยืนได้ต่อไป

ดังนั้นแล้วการจัดระเบียบสังคมเมืองที่ดีจะต้องทำให้คุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองดีด้วยเช่นกัน ทั้งสถานภาพทางสังคม บทบาททางสังคม รวมไปถึงบรรทัดฐานทางสังคมที่ประกอบไปด้วย (วิถีประชา ภูมิศาสตร์หรือจารีต และกฎหมาย) ซึ่งหากมีการจัดระเบียบทางสังคมที่ดีได้ตามเป้าหมาย ก็จะทำให้การควบคุม ดูแล และอำนวยความสะดวกสาธารณะได้อย่างราบรื่น ภายใต้แบบแผนของเมืองและกฎเกณฑ์เดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ที่มีความหมายเช่นเดียวกันกับการจัดการทางสังคมที่จะทำให้เขตเมืองได้ก้าวเดินไปข้างหน้าได้อย่างสมบูรณ์แบบ เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับทุกคนและกลุ่มผู้สูงอายุที่แท้จริง มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนของเมืองกรุงเทพมหานครและประเทศไทยไปพร้อมกัน

3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งถัดไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับการที่กลุ่มผู้สูงอายุเองที่ไม่มีความต้องการที่อยากจะใช้บริการพื้นที่สาธารณะรวมถึงไม่มีความต้องการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองเลยเพราะสาเหตุอะไร หรือแม้แต่ตรวจสอบได้ว่าการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองของพื้นที่ที่มีความเหมือนหรือแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ในเขตเมืองเดียวกันหรือไม่
2. ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุที่แท้จริงในพื้นที่เขตเมืองกับพื้นที่ต่างจังหวัดมีผลตอบรับการใช้งานที่แตกต่างกันหรือไม่
3. ศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองของจังหวัดที่มีนโยบายการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุในเขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดภูเก็ต เป็นต้น ที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ว่ามีแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นอย่างไร และตอบสนองต่อความต้องการใช้งานหรือไม่ในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองอย่างยั่งยืน ต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของสังคมเมือง การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การป้องกันภัยพิบัติ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ทำให้พื้นที่สีเขียวมีปริมาณและคุณภาพที่ลดลง ดังนั้น เพื่อตอบสนองให้ทันต่อสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การจัดทำแผนการจัดการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอย่างยั่งยืน ที่ระบุชัดเจนถึงแนวทางการดูแล รักษา การติดตามประเมินผล กิจกรรมหรือโครงการที่สนับสนุนให้ผู้ใช้งานทุกคนเยาวชน รวมถึงผู้สูงอายุเป็นผู้ดูแลพื้นที่สีเขียวสาธารณะ ตลอดจนงบประมาณในการบริหารและจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

การวิจัยช่วยในการจัดการทางสังคม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งของของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมเมืองที่แท้จริง ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลของการวิจัยได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้ยั่งยืน ดังนี้ 1) มีสุขภาพดี 2) มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และ 3) สร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดี

1. มีสุขภาพดี

การมีสุขภาพที่ดีสำหรับผู้อายุนั้นจะต้องประกอบไปด้วย 1) การมีสุขภาพร่างกายที่ดี คือ สุขภาพร่างกายแข็งแรงเหมาะสมตามอายุ ไม่เจ็บป่วยง่าย และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียนร่างกายบ่อยครั้ง 2) การมีสุขภาพจิตที่ดี คือ การดำเนินชีวิตประจำวันที่มีความสุข ไม่มีอาการวิตกกังวลต่างๆ รวมถึงการวิกลจริต 3) การมีสุขภาพทางสังคมที่ดี คือ การปฏิสัมพันธ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง สามารถพูดคุยกับผู้อื่นและคนในสังคมได้อย่างมีปกติสุข และ 4) การมีสุขภาพทางปัญญาที่ดี คือ การที่ผู้สูงอายุเองยังคงรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้ตามอายุปกติ เป็นต้น โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ค้นพบว่าการมีสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเขตเมืองนั้นเป็นสถานที่ดึงดูดความต้องการใช้งานได้อย่างแท้จริง โดยปัจจุบันมีจำนวนผู้สูงอายุเข้ามาใช้บริการอย่างมากและเป็นประจำ ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาของตนเองเป็นอย่างยิ่งในวันเกษียณอายุ เพราะการที่ได้ทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ที่ดีร่วมกับผู้อื่นในพื้นที่สาธารณะทำให้ผู้สูงอายุเองเกิดความสุขและความประทับใจ และไม่ทำให้ผู้สูงอายุเองเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายกับชีวิตในช่วงบั้นปลายของชีวิต รวมถึงการได้ดำเนินชีวิตในสังคมเมืองที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติอย่างเป็นประจำ

2. มีสิ่งแวดล้อมสีเขียวที่ดี

การมีภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมสีเขียวที่ดีรอบๆ ตัวของผู้สูงอายุถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นปัจจัยในการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในสังคมเมือง ดังนั้นการทำกิจกรรมสร้างสุขในชีวิตประจำวันที่ดีนับว่าเป็นตัวช่วยในการสร้างเสริมสุขภาพเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองและใช้ชีวิตในสังคมเมืองได้อย่างมีความสุข ซึ่งการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ดีก็เป็นหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวัน/การดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่ดีอีกด้วย โดยการได้เข้าถึงภูมิทัศน์ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติอย่างเป็นประจำถือว่าการสร้างสิ่งแวดล้อมที่มีประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเมืองนั้นโดยพื้นฐานมีความต้องการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอยู่แล้ว แต่บางครั้งการเข้าถึงการใช้งานก็เป็นสิ่งที่ยากลำบากมากกว่าคนปกติทั่วไป เพราะด้วยปัญหาด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุเอง รวมไปถึงข้อจำกัดของพื้นที่อยู่อาศัยที่มีความห่างไกลจากพื้นที่สาธารณะ ทำให้บางครั้งผู้สูงอายุเองก็พลาดโอกาสสำหรับการสัมผัสภูมิทัศน์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสาธารณะที่ดีจากบริการสาธารณะของภาครัฐได้ ดังนั้นแล้วการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้ครอบคลุมทั่วทั้งเขตเมืองและเข้าถึงได้ง่าย จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น และเป็นหนึ่งในการช่วยให้ผู้สูงอายุได้ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับการใช้ประโยชน์ในสังคมเมืองได้อย่างเป็นประจำ รวมทั้งเป็นอีกหนึ่งเหตุผลในการจัดระเบียบทางสังคมของผู้สูงอายุที่ดีให้มีความยั่งยืนด้วยเช่นกัน

3. สร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดี

การสร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการที่ดีสำหรับการให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะของผู้สูงอายุนั้นเป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญของกาารให้บริการสาธารณะในสังคมเมือง เพราะหากผู้สูงอายุได้รับประสบการณ์ที่ดีในการเข้าใช้บริการก็เป็นเหตุผลสำหรับการชักชวนและโน้มน้าวใจให้ผู้สูงอายุเองกลับเข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะอีกครั้ง รวมถึงเป็นการชักชวนและบอกต่อให้กับผู้สูงอายุคนอื่นๆ ได้เข้ามาใช้บริการสาธารณะที่ดีด้วยเช่นกัน เช่น การมีสวัสดิการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ดีและมีความเหมาะสม รวมถึงระบบความคุ้มครองด้านสิทธิประโยชน์และความปลอดภัยต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพในสถานที่ใช้งาน เช่น ทางเดิน ทางวิ่ง ทางบันไดจักรยาน ลานกิจกรรม อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับออกกำลังกาย ศาลา โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งพักผ่อน ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิทธิการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและกาการใช้งานพื้นที่สีเขียวสาธารณะโดยรอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันตนาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งการอำนวยความสะดวกสิทธิต่างๆ เหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้สูงอายุที่ได้ใช้บริการและช่วยพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะในสังคม

เมืองให้น่าใช้งานมากยิ่งขึ้น รวมถึงทำให้ผู้สูงอายุเองได้มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะใช้งานที่เป็นอิสระ สะดวกสบาย และตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง และเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐที่จะประสบความสำเร็จสำหรับการให้บริการสาธารณะในสังคมเมืองที่ดี และสามารถต่อยอดไปถึงการพัฒนาเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าไปควบคู่กับการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในเขตเมืองให้มีความยั่งยืนไปด้วยกัน

บรรณานุกรม

- Ali M. J.; Rahaman M. & Hossain S. I. (2022). Urban green spaces for elderly human health: A planning model for healthy city living. *Land Use Policy*, 114, 105970.
- Bangkok Hospital. (2565). ฝุ่นพิษเกิดขึ้นได้ อยู่กลางแจ้งต้องระวัง. สืบค้นจาก <https://www.bangkokhospital.com/content/stay-away-from-toxic-dust>
- Bolitzer B. & Netusil N. R. (2000). The Impact of open spaces on property values in Portland, Oregon. *J Environ Manag*, 59: 185–193.
- Bonsignore R.E. (2003). The diversity of green spaces. Design Center for American urban Landscape. Retrieved from <https://design.umn.edu/minnesota-design-center>
- Brundtland. G. H. (1985). World commission on environment and development. *Environmental policy and law*, 14(1), 26-30.
- Chiesura. A. (2004). The Role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning*, 68, 129–138.
- Department of Elderly Persons. (2022). Elderly Statistics. Retrieved from <https://www.dop.go.th/th/known/side/1/1/1159>
- Enssle F & Kabisch. N. (2020). Urban green spaces for the social interaction, health and well-being of older people—An integrated view of urban ecosystem services and socio-environmental justice. *Environmental science & policy*, 109, 36-44.
- Enssle F.; & Kabisch. N. (2020). Urban green spaces for the social interaction, health and well-being of older people—An integrated view of urban ecosystem services and socio-environmental justice. *Environmental science & policy*, 109, 36-44.
- Goldman HH. (1998). Review of general psychiatry. 2nd ed. *Connecticut: Lange*.
- Honjo T. & Takakura. T. (2000). Simulation of the influence of urban green space areas with various scales and allocation. *Journal of Agriculture Meteorology*, 56, 233-260.
- Isranews Thailand. (2565). ชุมชนมีส่วนร่วมสร้าง 'พื้นที่สีเขียว' หนทางสู่ 'เมืองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน'. สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/107431-isranews-247.html>
- Jean Rivero. (1996). บริการสาธารณสุข. สืบค้นจาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B0>

Jim C. Y. & Chen S. W. (2003). Comprehensive green space planning based on landscape ecology principles in compact Nanjing city, China. *Landscape and Urban Planning*, 65, 95–116.

Kuchelmeister G. (1998). Urban green for local needs –improving quality of life through multipurposeurbanforestry in developing countrie. *InProceedings of the first international conference on quality of life in cities, 4-6 March 1998. Singapore, 1, 181-191.*

Leng. H.; Li. S.; Zhao. H.; Song. Y.; & Yuan. Q. (2020). Planning for Supportive Green Spaces in the Winter City of China: Linking Exercise of Elderly Residents and Exercise Prescription for Cardiovascular Health. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(16), 5762.

Macintyre et al. (2019). I Would Never Come Here Because I've Got My Own Garden”: Older Adults’ Perceptions of Small Urban Green Spaces. *International journal of environmental research and public health*, 16(11), 1994.

Margaret Chan. (2565). เปลี่ยนมุมมอง “ผู้สูงอายุ” ใหม่ ไม่ใช่บั้นปลายชีวิต. สืบค้นจาก <https://infocenter.nationalhealth.or.th/node/27491>

MARKETING. (2019). การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ต้องรับมืออย่างไร. สืบค้นจาก <https://www.cruisemate-thailand.com/elderly-change/>

MCOT.net. (2565). กทม. ขยายเวลาเปิด-ปิดสวนสาธารณะ 3 แห่ง. สืบค้นจาก

<https://www.mcot.net/view/Di7LCZsT#:~:text==นายชัชชาติ%20สิทธิพันธุ์%20ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร%20ลงนามในประกาศกรุงเทพมหานคร%20เรื่องเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาเปิด-ปิดบริการสวนสาธารณะ%20โดยประกาศดังกล่าวระบุว่า%20เพื่อขยายโอกาสการใช้งานพื้นที่สวนสาธารณะและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน%20ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานครทุกกลุ่มได้เข้าถึงพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ,สวนลุมพินี%20สวนจตุจักร%20และอุทยานเบญจสิริ%20โดยให้เปิดบริการตามปกติทุกวันตั้งแต่เวลา%2004.30%20-%2022.00%20น>

- Paolo Hospital. (2564). “ดนตรีบำบัด” กับการกำจัดความเครียด. สืบค้นจาก <https://www.paolohospital.com/th-TH/phahol/Article/Details/บทความ-สุขภาพจิต/-ดนตรีบำบัด--กับการกำจัดความเครียด>
- Population and Housing Census. (2010). Situation of the Thai elderly 2016. Retrieved from https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1512367202-108_0.pdf
- Pranisa Boonkham. (2022). Green Spaces: Bangkok's “Happiness Index” is far from being achieved in this over developed city. Retrieved from <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/107414-isranews-246.html>
- Praornpit Katchwattana. (2022). พื้นที่สีเขียว ในเมืองใหญ่ สำคัญไฉน และทำไมต้องสร้างเพิ่ม? สืบค้นจาก <https://www.salika.co/2022/01/20/green-space-in-big-city/>
- Rahman. K. A.; Meiyu. P.; & Shorkar. M. A. N. (2020). Public Green Space and Mental Health building Self-Esteem for Elderly Population in Dhaka.
- Realist Solution Co., L. (2565). “ฉลองครบรอบ 100 ปี สวนลุมพินี” เตรียมปรับโฉมใหม่ เสรีจปี พ.ศ. 2568. สืบค้นจาก <https://thelist.group/realist/blog/%E0%B9%82%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3-%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B8%A1-100-%E0%B8%9B%E0%B8%B5/>
- SALIKA Knowledge sharing space. (2022). พื้นที่สีเขียว ในเมืองใหญ่ สำคัญไฉน และทำไมต้องสร้างเพิ่ม? สืบค้นจาก <https://www.salika.co/2022/01/20/green-space-in-big-city/>
- Shen. Y.; Sun. F.; & Che. Y. (2017). Public green spaces and human wellbeing: Mapping the spatial inequity and mismatching status of public green space in the Central City of Shanghai. *Urban Forestry & Urban Greening*, 27, 59-68.
- Siam Daikin Sale Co. Ltd. (2020). PM2.5 คืออะไร? อันตรายและการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก. สืบค้นจาก <https://www.daikin.co.th/service-knowledge/pm-2-5/>
- Sukopp. et al. (1995). Urban ecology as the basis for urban planning. *The Netherlands: SPB Academic publishing*.
- Thamonwan Kuaha. (2562). โลกของคนสูงวัย สุขภาพกาย สุขภาพใจ และความหมายชีวิตของกลุ่มจำไท่แก๊ง ณ สวนลุมพินี. สืบค้นจาก <https://adaybulletin.com/life-feature-aging->

[society-02-tai-chi-lumpini-park/35644](https://www.unesco.org/en/education/roadmap/35644)

- UNESCO. (2014). UNESCO roadmap for implementing the global action programme on education for sustainable development.
- United Nation. (2022). THE 17 GOALS - Sustainable Development Goals. Retrieved from <https://sdgs.un.org/goals>
- United Nations. (2022a). THE 17 GOALS - Sustainable Development Goals. Retrieved on 16 February 2022. From, <https://sdgs.un.org/goals>.
- United Nations. (2022b). THE 17 GOALS - Sustainable Development Goals. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2565 จาก, <https://sdgs.un.org/goals>.
- WCED S. W. S. (1987). World commission on environment and development. *Our common Future*, 17(1), 1-91.
- Wen C.; Albert C.; & Von Haaren C. (2018). The elderly in green spaces: Exploring requirements and preferences concerning nature-based recreation. *Sustainable cities and society*, 38, 582-593.
- World Health Organization. (2021). Ageing and health. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health>
- Wu. R. (1999). The classification of green space system. *Chinese Horticulture*, 15(6), 26-32.
- Yang J.; Chang Y. & Yan P. (2015). Ranking the suitability of common urban tree species for controlling PM2.5 pollution. *Atmospheric pollution research*, 6(2), 267-277.
- เกษร เกษมชี่นยศ. (2563). การพัฒนาของไทยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. *จันทร์เกษมสาร*, 26(1), 16-30.
- เบญจพร แก้วอุไทย และคณะ. (2560). การศึกษาการใช้งานพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะสะพานหินเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน. สืบค้นจาก https://btech.pkru.ac.th/images/doc/PKRU2560_benjaporn_sapanhin.pdf
- เรณุการ์ ทองคำรอด. (2008). ภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/stoukc/elder/main1_8.html
- โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. (2558). ผู้สูงอายุกับปัญหาสุขภาพ. สืบค้นจาก <https://www.bumrungrad.com/th/health-blog/january-2015/health-problems-of-the-older-person>

กฎหมายรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. สืบค้นจาก

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>

กนกรัตน์ ชุ่มวิเชียร. (2563). การพัฒนาและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว. สืบค้นจาก

<https://www.paikongdin->

[sao.go.th/news_detail.php?doIP=1&checkIP=\\$chkIP&id=12449&checkAdd=\\$chk](sao.go.th/news_detail.php?doIP=1&checkIP=$chkIP&id=12449&checkAdd=$chk)

Ad&dum=85989_ypk

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2565). แนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกัน

การติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). สืบค้นจาก

[https://covid19.dms.go.th/backend/Content/Content_Flle/Bandner_\(Big\)/Attach/256](https://covid19.dms.go.th/backend/Content/Content_Flle/Bandner_(Big)/Attach/256)

50422162121PM_CPG_COVID-19_n_v.22_20220422.pdf

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2565). โครงสร้างข้อมูลสถิติจำนวนประชากรไทยที่มีชื่ออยู่ใน

ทะเบียนบ้านแยกอายุรายเดือน. สืบค้นจาก

https://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByAgeMonth.php

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ. สืบค้นจาก

<https://www.dop.go.th/th/know/15/646>

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565a). ปัญหาของผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง. สืบค้นจาก

<https://www.dop.go.th/th/know/15/461>

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565b). สถิติผู้สูงอายุ สัญชาติไทย และ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน มกราคม

2565. สืบค้นจาก <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/1159>

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโร

นา 2019 (COVID-19) หรือโควิด 19 สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง. สืบค้นจาก

https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_030164.pdf

กรมป่าไม้. (2560). ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ระยะ 20 ปี 2560-2579. สืบค้นจาก

<https://www.forest.go.th/songkhla13/wp-content/uploads/sites/23/2018/08/>

<ยุทธศาสตร์-กรมป่าไม้-2560-2579.pdf>

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย. (2565). กฎหมายสิ่งแวดล้อม. สืบค้นจาก

<https://treaties.mfa.go.th/กฎหมายระหว่างประเทศ/กฎหมาย>

กรมอนามัย และ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2558). แนวทางการเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงจาก

มลพิษทางอากาศ. สืบค้นจาก

<http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER002/GENERAL/DATA/0000/00000200.PDF>

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2564). กรมอนามัย เผย แนวทางคุมเข้มสวนสาธารณะหลังผ่อนคลาย ใช้น้ำมาตรการ 3 สร้าง ป้องกันโควิด. สืบค้นจาก

<https://pr.moph.go.th/?url=pr/detail/2/02/159113>

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ปักหมุด "ดนตรีในสวน" กทม.อัปเดตล่าสุด จัดที่ไหน ? วันไหนบ้าง? สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/1009474>

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). สภาพ..กรุงเทพฯ เมืองฟ้า! "พื้นที่ป่ายังไม่พอ" เป้า กทม. อีก 9 ปี ได้พื้นที่สีเขียวตามมาตรฐานโลก. สืบค้นจาก

<https://siweb.dss.go.th/index.php/th/accordion-1/5943-9-5>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.). (2565). สวนลุมพินี. สืบค้นจาก

<https://thai.tourismthailand.org/Attraction/%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%B5>

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565). อยู่อย่างไรให้เป็นสุขในวัยสูงอายุ. สืบค้นจาก

<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general/06162014-1444>

คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร. (2563). กทม.สั่งปิด 'สวนสาธารณะทุกแห่ง' และ 'ร้านค้าทุกประเภท' เทียงคืน-ตีห้า. สืบค้นจาก

<https://www.bangkokbiznews.com/politics/873873>

จิรภัทร พิษชาติ และคณะ. (2564). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการสวนสาธารณะเกาะกลางน้ำห้วยน้ำคำ (เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา) จังหวัดศรีสะเกษ. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(10), 16-30.

จิราพัชร ทับทอง. (2560). "ศูนย์กีฬา สำหรับผู้สูงอายุ". (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

- ชล นูนาค. (2564). ประเมินความท้าทายการบรรลุเป้าหมาย SDGs ของไทยภายใต้รัฐบาลใหม่ “ความสำเร็จไม่ได้อยู่แค่อันดับดีขึ้น”. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2019/08/chol-sdg-challenge-under-new-govt/>
- ชัยทวี เสนะวงศ์. (2020). คุณภาพ คุณค่า ของผู้สูงอายุ : มิติของการมีสุขภาพดี. สืบค้นจาก <https://www.ftpi.or.th/2020/36333>
- ชัยศ อิมสุวรรณ. (2543). การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. ใน *ดัชนีนิพนธ์* ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาสาธิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โพธิสิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ณัฐธิดา จงรักษ์ และ นัฐธิกา นวพันธ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ว่างสาธารณะกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา สวนสาธารณะในพื้นที่เมืองจังหวัดพิษณุโลก. *Industry Technology Lampang Rajabhat University*, 12(1), 27-39.
- ดุจดดี คงสุวรรณ. (2565). สังคมเมือง. สืบค้นจาก https://m.baanjomyut.com/library_2/development_of_society/17.html
- ทศพร อนันตพิพัฒน์. (2552). แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนรมณีนาถ. (*Doctoral dissertation*, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ทิพย์ภา เชษฐุ์เซาวลิต. (2546). จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา : ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นนทพจน์ เดชะชาติ และ วรลักษณ์ คงอ้วน. (2556). แนวทางการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/archkmitl/article/view/18547>
- นรากร นันทไตรภพ. (2565). กรุงเทพกับการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55063&filename=index
- นราธิป ศรีรวม. (2557). “แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น”, เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น หน่วยที่ 1-7. (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2557), หน้า 1-6, 1-24 -1-25.

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2543). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นิพนธ์ วิเชียรน้อย. (2552). การผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดินในประเทศไทย (Urban and Land use planning in Thailand). วารสารกรมโยธาธิการและผังเมือง, 29, 27 - 38.
- นิรันดร์ จงวุฒิวัด. (2549). การจัดการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารพัฒนาชุมชน, กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน.
- นิตา ชูโต. (2545a). การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท แมทสพลอยท์จำกัด.
- นิตา ชูโต. (2545b). การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท แมทสพลอยท์จำกัด.
- บานชื่น นักการเขียน. (2016). การพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 17(2), 64-69.
- ปฏิรูปประเทศไทย. (2559). มองคนสูงวัยในแง่บวก. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/112782>
- ประเสริฐ อัสสันตชัย. (2564). การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ. สืบค้นจาก <https://elderlysociety.com/9-organs-in-elderly/>
- ประยูร กาญจนกุล. (2549). กฎหมายการปกครอง. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปยุตยง รุธิโรโก. (2556). ความยั่งยืนในการจัดการพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง. วารสาร สุทธิปริทัศน์, 27(84), 55-76.
- พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2535). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. สืบค้นจาก <https://www.pcd.go.th/laws/>
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ-ฉบับรวม-โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข. (2535). พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. สืบค้นจาก <https://www.si.mahidol.ac.th/Th/division/animals/doc/Guidline/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%9A.%20%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%2029%20%E0%B8%A1%E0%B8%B5.%E0%B8%84.%2035.pdf>
- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2550). พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550. สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000231/data/law/2.5.pdf>
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. (2539). พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง

ปกครอง พ.ศ. 2539. สืบค้นจาก

<https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=720250&ext=pdf>

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2). (2561). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก

[https://download.asa.or.th/03media/04law/eqa/eqa61\(02\).pdf](https://download.asa.or.th/03media/04law/eqa/eqa61(02).pdf)

พระสุรชัย อยู่สาโก. (2550). พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภควดี ศรีอ่อน. (2555). พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะและสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์: กรณีศึกษาสวนรมณีนาถ. (*Doctoral dissertation*, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ภัทฐิตา พงศ์ธนา. (2565). การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่สาธารณะชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัด สมุทรสงคราม. *Journal of Cultural Approach*, 23(43), 3-1.

ภาณุวัฒน์ ว่องตระกูลเรือง. (2565). ลูกหลานรู้จัก เข้าใจ ภาวะการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุตามวัย. สืบค้นจาก <https://www.nakornthon.com/article/detail/ลูกหลานรู้จัก-เข้าใจ-ภาวะการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุตามวัย>

มติชนออนไลน์. (2565). ดนตรีในสวน ดุริยางค์ทหารบก ไปต่อวันที่ 2 ปชช.ร่วมฟังเพลง-ซิวบรรยากาศ. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/politics/news_3395151

มานพ พรหมชนะ. (2565). กฎหมายปกครองกับบริการสาธารณะ. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/990925>

ลัดดาวัลย์ คบพิมาย. (2557). การออกแบบที่นั้งภายในสวนสาธารณะภายใต้หลักการออกแบบเพื่อมวลชน. (*Doctoral dissertation*, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

วิไลวรรณ ทองเจริญ. (2565). การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในวัยสูงอายุ. สืบค้นจาก https://ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/FN/COE_gerontological/Article/old/การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในวัยสูงอายุ.pdf

ศศิมา เจริญกิจ. (2561). เครื่องมือในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองสำหรับประเทศไทย. สืบค้นจาก

file:///C:/Users/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%A7/Downloads/wirapong_tho,+Journal+editor,+4.+%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0

- %B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88+1%20(1).pdf
 ศิลาลักษณ์ โกรฟ และคณะ. (2564). ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ในอาคาร
 และสถานศึกษา. วารสารสิ่งแวดล้อม ปีที่ 25 (ฉบับที่ 3) สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภวรรณ ทองแท้ และ ดำเกิง อัครสุนทรางกูร. (2564). การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพที่ดี
 ดีของผู้สูงอายุตามหลักการสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้.
 วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 4(1), 81-88.
- สร้อยสุข พงษ์พูล. (2565). แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก
<http://chmthai.onep.go.th/chm/city/document/แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในกทม.pdf>
- สลิลลา มหันต์เชิดชูวงศ์. (2563). ตามพ่อแม่ไปดู ว่าทำไมสวนลูมถึงเป็น Third Place ของสูงวัย.
 สืบค้นจาก <https://www.ili-co.me/u/2020/11/play-lumphinipark-oldsterthirdplace>
- สันต์ชัย รัตนะขวัญ. (2560). การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นจาก
<http://www.phothong101.go.th/index.php/d/q/34-q3>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). การพัฒนาที่ยั่งยืนใน
 บริบทไทย. เอกสารประกอบรายงานการประชุมประจำปี 2546 วันที่ 30 มิถุนายน 2546 ณ
 ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย
 อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. สืบค้นจาก [http://www.lp-
 pao.go.th/Plan/images/book/Book-005.pdf](http://www.lp-pao.go.th/Plan/images/book/Book-005.pdf)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545 – 2549. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). คู่มือการพัฒนาพื้นที่สี
 เขียว. สืบค้นจาก <https://www.onep.go.th/ebook/urban/urban-publication-05.pdf>
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565a). พื้นที่สีเขียว. สืบค้นจาก
<https://www.onep.go.th/%e0%b8%9e%e0%b8%b7%e0%b9%89%e0%b8%99%e0%b8%97%e0%b8%b5%e0%b9%88%e0%b8%aa%e0%b8%b5%e0%b9%80%e0%b8%82%e0%b8%b5%e0%b8%a2%e0%b8%a7/>

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565b). พื้นที่สีเขียวเพื่อการ
บริการสาธารณะ. สืบค้นจาก <http://thaigreenurban.onep.go.th/frmTassaban.aspx>

สำนักงานประชาสัมพันธ์ กทม. (2565). ทางปฏิทินงาน "ดนตรีในสวน" เดือน มิ.ย.-ก.ค.2565 เช็กเลย
จัดที่ไหนบ้าง? สืบค้นจาก <https://www.tnnthailand.com/news/social/116422/>

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ. (2561). พื้นที่สีเขียว: ความหนาแน่น
ประชากรต้นไม้ (ไม่เพียงพอ) ต่อจำนวนหัวคนในเมือง. สืบค้นจาก
<https://gfms.gistda.or.th/node/53>

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ
ที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (2562). “นวัตกรรมไทย” เพื่อสังคม
สูงวัย. สืบค้นจาก [https://www.nstda.or.th/home/news_post/nstda-newsletter-4y5-
article/](https://www.nstda.or.th/home/news_post/nstda-newsletter-4y5-article/)

สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม. (2550). สวนลุมพินี. สืบค้นจาก
<http://office.bangkok.go.th/publicpark/park01.asp>

สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม. (2565). สวนลุมพินี. สืบค้นจาก
<http://yourhealthyguide.com/parks/park-lumpinee.htm>

สำนักสิ่งแวดล้อม. (2564). ขอความร่วมมือผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโค
วิด-19 อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงการระบาดของโรค. สืบค้นจาก
<https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma/page/sub/6671/คู่มือผู้ใช้งานระบบ>
หลังบ้าน_Bangkok-PORTAL.pdf/8/info/268179/ขอความร่วมมือผู้ใช้บริการ
สวนสาธารณะ-ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโควิด-19-อย่างเคร่งครัด-เพื่อลดความเสี่ยงการ
ระบาดของโรค

สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2564). สรุปจำนวนผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะหลักเดือน
ม.ค.-ก.พ. พ.ศ. 2564. สืบค้นจาก
https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000231/data/plan64/O15_park1.pdf

สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2565a). กฎหมายที่เกี่ยวข้อง. สืบค้นจาก
<https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma/page/sub/18945/กฎหมายที่>
เกี่ยวข้อง

สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2565b). รายงานสวนสาธารณะหลักของกรุงเทพมหานคร (ณ

- วันที่ 21-10-2022). สืบค้นจาก <http://203.155.220.118/green-parks-admin/reports/report2.php>
- สินีนาด ศุภรัตน์เมธี. (2562). พื้นที่สีเขียวในเมือง ต้องมีการวางแผนเชิงรุก. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/article/news_1585145
- สิริพงศ์ กุลสุขรังสรรค์ และคณะ. (2564). การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ. สืบค้นจาก <http://www.prorehab2home.com/th/document/Changes%20in%20the%20elderly.pdf>
- สุภางค์ จันทวานิช. (2549). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวีรัตน์ จำปาเงิน. (2559). แนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5816030406_5387_4880.pdf
- อนิศรา อ่อนบุญญะ. (2549). แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรทัย ก๊กผล. (2552). เคล็ดลับการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่น: บทเรียนจากรางวัลพระปกเกล้า' 51. กรุงเทพฯ: บริษัท ส เจริญ การพิมพ์ จำกัด.
- อัญชลี จุมพฏจามีกร. (2565). อยู่อย่างไรให้เป็นสุขในวัยสูงอายุ. สืบค้นจาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general/06162014-1444>

ภาคผนวก ก
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขทัย 23 กรุงเทพฯ 10110

25 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G-056/2565E
เรียน นาย สุวสิน พรหมพันธ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-056/2565

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวอัจฉริยะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา
โครงการสินธร วิลเลจ โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 056/2565E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับ
พิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้
คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number SWUEC/E/G-056/2565
Date of Approval 23 กุมภาพันธ์ 2565 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration 23 กุมภาพันธ์ 2566
Continuing Review ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ใคร่ขอความกรุณาให้ผู้วิจัย
ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการ
มาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate
of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-056/2565) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430
โทรสาร 0-2259-1822

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G-056/2565E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนาพื้นที่สีเขียวอัจฉริยะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา โครงการสินธรวิลเลจ

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นาย สุวสิน พรหมพันธ์

สังกัด: คณะสังคมศาสตร์

เอกสารที่รับรอง: 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 23 กุมภาพันธ์ 2565
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 23 กุมภาพันธ์ 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 23 กุมภาพันธ์ 2565
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 23 กุมภาพันธ์ 2565

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-056/2565

วันที่ให้การรับรอง : 23/02/2565

วันหมดอายุใบรับรอง : 23/02/2566

บว 100/3

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แบบคำร้องทั่วไป (ปริญญาโท/ปริญญาตรี)

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อนิสิต (นาย/นาง/นางสาว) สุวิสิน นามสกุล พรมพันธ์รหัสประจำตัวนิสิต 63149130362 นิสิตระดับ () ปริญญาเอก () ปริญญาโท - เอก () ปริญญาโท

() ป.บัณฑิต () อื่นๆ.....

หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาระดับอุดมศึกษา คณะ/สถาบัน/สำนัก ศึกษาศาสตร์E-mail supworn.prompanth@g.swu.ac.th โทร. 098-2678265มีความประสงค์ ขอเปลี่ยนแปลงหัวข้อสารนิพนธ์ในวิทยานิพนธ์ supreme swu
เนื่องจากนิสิตได้ใช้บริการของฟรี นว 412 เรียบร้อยแล้วจึงยื่น นว.100/3 ประกอบครบเหตุผล เนื่องจากหัวข้อสารนิพนธ์ใหม่ที่มีความเหมาะสมมากกว่าชื่อเดิม
และสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียนการสอนมากกว่า จึงขอความอนุเคราะห์
เปลี่ยนแปลงหัวข้อความเหมาะสมด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อนิสิต สุวิสิน พรมพันธ์วันที่ 01 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565

ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้เกี่ยวข้อง
<p>1.ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท/ปริญญาตรี / สารนิพนธ์</p> <p>ลงชื่อ..... </p> <p>(..... ผศ.ดร. กัญญา คันจโชติ.....)</p> <p>วันที่ <u>01</u> เดือน <u>กรกฎาคม</u> พ.ศ. <u>2565</u></p>	<p>3.ความเห็นของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง(บัณฑิตวิทยาลัย)</p> <p>เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย</p> <p>เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติและมอบคุณสมใจดำเนินการต่อไป</p> <p>สมพร 7.7.65</p> <p>ลงชื่อ..... </p> <p>(.....)</p> <p>วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....</p>
<p>2.ความเห็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>ลงชื่อ..... </p> <p>(.....รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์.....)</p> <p>วันที่ <u>02</u> เดือน <u>กรกฎาคม</u> พ.ศ. <u>2565</u></p>	<p>4. (☒) อนุมัติ () ไม่อนุมัติ</p> <p>ลงชื่อ..... </p> <p>(.....รศ.ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล.....)</p> <p>รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน</p> <p>รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย</p> <p>วันที่ <u>7</u> เดือน <u>กรกฎาคม</u> พ.ศ. <u>2565</u></p>

บว. 100

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แบบคำร้องทั่วไป

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อนิสิต นาย สุวสิน พรหมพันธ์

รหัสนิสิตประจำตัว นิสิตระดับ () ปริญญาเอก () ปริญญาโท - เอก (/) ปริญญาโท

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการทางสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562) คณะบัณฑิตวิทยาลัย

E-mail suwasin.ctw@gmail.com โทร 0982678265

มีความประสงค์ เปลี่ยนชื่อปริญญาโท/ปริญญาตรี

เหตุผล **เมื่อจากชื่อ หัวข้องานวิจัย ใหม่
มีความเหมาะสมมากกว่าจริง**

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อนิสิต... **สุวสิน พรหมพันธ์**

ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้เกี่ยวข้อง
1.ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา เห็นควรคะ ลงชื่อ..... (..... ผศ.ดร. กฤติยา คັນธโชติ)	4.ความเห็นของคณบดีคณะ บัณฑิตวิทยาลัย เห็นควร ลงชื่อ..... (..... ดร. สุวสิน พรหมพันธ์)
2.ความเห็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ลงชื่อ..... รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ (.....)	5.ความเห็นของบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ลงชื่อ..... (.....)
3.ความเห็นหัวหน้าภาควิชา / สาขาวิชา เห็นสมควร ลงชื่อ..... ดร.ดร. พงษ์ภรณ์ ปุณศรีพันธุ์	6. () อนุมัติ () ไม่อนุมัติ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เปลี่ยนชื่อสารนิพนธ์

ข้อมูลเดิม

ชื่อสารนิพนธ์ ภาษาไทยและอังกฤษ

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวอัจฉริยะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา โครงการสินธร วิลเลจ

DEVELOPING SMART GREEN SPACES TO SERVE THE ELDERLY : A CASE STUDY OF SINDHORN VILLAGE

ข้อมูลใหม่

ชื่อสารนิพนธ์ ภาษาไทยและอังกฤษ

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

DEVELOPING PUBLIC GREEN SPACES TO SERVE THE ELDERLY IN BANGKOK

ภาพประกอบ 6 ใบรับรองโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่มา: (สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2564)

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อให้บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขต
กรุงเทพมหานคร

สถานที่ : _____ วัน/เดือน/ปี : _____

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา: _____ เสร็จการสัมภาษณ์เวลา : _____

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี
กรุงเทพมหานคร

1. ข้อมูลทั่วไป

เพศ _____ อายุ _____ อาชีพ _____

สถานภาพสมรส _____ รายได้ต่อเดือน _____ บาท

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวสาธารณะ

2.1 ความต้องการและกิจกรรมในการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุในชีวิตประจำวันของท่านเป็นอย่างไร

2.2 ความประทับใจกับการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุในชีวิตประจำวันของท่านเป็นอย่างไร

2.3 อะไรคือข้อจำกัดสำหรับการใช้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะในชีวิตประจำวันของท่าน

2.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไร

2.5 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของพื้นที่สีเขียวสาธารณะให้น่าดึงดูดการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไร

2.6 การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้พื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุน่าใช้งานของท่านเป็นอย่างไร

2.7 การออกแบบทางเดินและลานให้พื้นที่สีเขียวสำหรับผู้สูงอายุน่าใช้งานของท่านเป็นอย่างไร

2.8 การออกแบบที่นั่งพักที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไร

2.9 การสร้างภูมิทัศน์เพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัสสำหรับผู้สูงอายุน่าใช้งานของท่านเป็นอย่างไร

2.10 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ให้บริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุน่าใช้งานของท่านเป็นอย่างไร

2.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของท่านเป็นอย่างไร

ภาคผนวก ค
ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตาราง 1 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลที่มารับบริการพื้นที่สีเขียวสาธารณะสวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	นามสมมติ	เพศ	อายุ	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	สถานภาพ
1	เทา	ชาย	72	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
2	ส้ม	ชาย	68	ธุรกิจส่วนตัว	50,000	สมรส
3	สมาน	ชาย	77	ธุรกิจส่วนตัว	35,000	แยกกันอยู่
4	ประภา	หญิง	68	ธุรกิจส่วนตัว	27,000	สมรส
5	พอใจ	ชาย	82	เกษียณอายุ	-	สมรส
6	สมใจ	หญิง	71	เกษียณอายุ	-	แยกกันอยู่
7	จิตนภา	หญิง	65	ธุรกิจส่วนตัว	40,000	สมรส
8	ประเพียร	หญิง	70	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	อยู่คนเดียว
9	ศักดิ์ดา	ชาย	65	เกษียณอายุ	-	สมรส
10	ชมพู	ชาย	73	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
11	น้ำเงิน	ชาย	80	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
12	ประติษฐ์	ชาย	82	เกษียณอายุ	-	อยู่คนเดียว
13	ประสงค์	หญิง	67	ธุรกิจส่วนตัว	35,000	อยู่คนเดียว
14	สมพงษ์	ชาย	70	เกษียณอายุ	-	สมรส
15	น้ำทอง	หญิง	70	ธุรกิจส่วนตัว	20,000	สมรส
16	น้ำตาล	ชาย	83	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
17	แดง	ชาย	80	เกษียณอายุ	-	สมรส
18	เชียว	ชาย	80	เกษียณอายุ	-	สมรส
19	มีนา	หญิง	62	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	อยู่คนเดียว
20	เมษา	หญิง	70	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
21	สมศักดิ์	ชาย	65	เกษียณอายุ	-	สมรส
22	ฟ้า	ชาย	81	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
23	ทอง	หญิง	78	เกษียณอายุ	-	สมรส
24	เทา	ชาย	72	ธุรกิจส่วนตัว	15,000	แยกกันอยู่
25	สะอาด	หญิง	66	ธุรกิจส่วนตัว	25,000	อยู่คนเดียว
26	แก้ว	ชาย	61	เกษียณอายุ	-	อยู่คนเดียว
27	ทองไหม	หญิง	75	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
28	สุดา	หญิง	78	เกษียณอายุ	เงินเกษียณ	สมรส
29	เท่าเทียม	ชาย	71	ธุรกิจส่วนตัว	40,000	อยู่คนเดียว
30	ม่วง	ชาย	67	ธุรกิจส่วนตัว	17,000	สมรส

หมายเหตุ

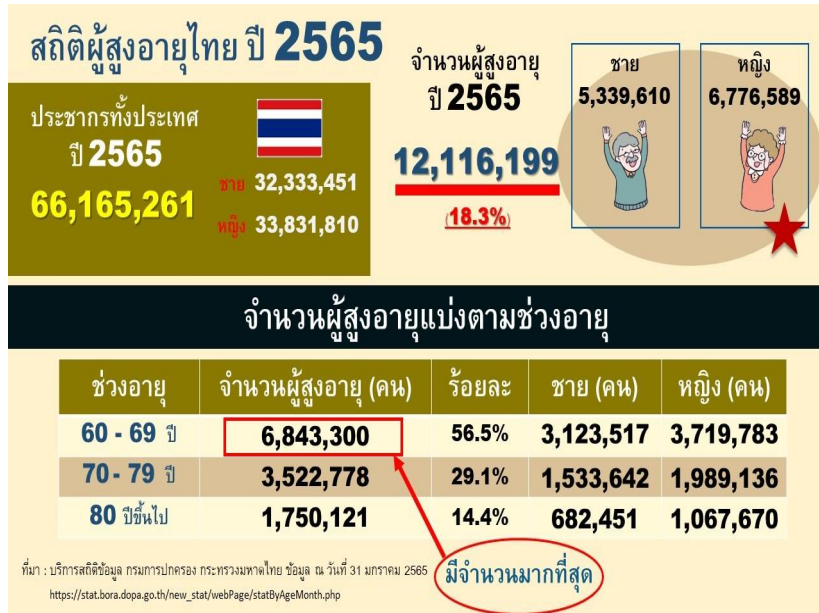
1. เงินเกษียณ หมายถึง เงินที่ได้รับเป็นประจำทุกเดือนจากการเกษียณอายุแต่ไม่ประสงค์แจ้งจำนวนเงิน
2. เครื่องหมาย - หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์แจ้งจำนวนเงินรายได้ต่อเดือน

ตาราง 2 ผลการดำเนินการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด 30 คน

ลำดับ	หัวข้อการค้นพบ	จำนวนคน	คิดเป็น %
1	ความต้องการใช้งานและกิจกรรม	30	100%
1.1	ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ (ทางอารมณ์)	25	83.33%
1.2	ความต้องการใช้งานเป็นสถานที่ออกกำลังกาย	28	93.33%
2	ความปลอดภัย	27	90%
2.1	ความปลอดภัยด้านโรคโควิด-19	24	80%
2.2	ความปลอดภัยด้านฝุ่นละออง P.M 2.5	23	76.67%
3	ข้อจำกัดการใช้งาน	27	90%
4	ข้อเสนอแนะ	27	90%
4.1	การสร้างภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่ดี	24	80%
4.2	การออกแบบพื้นที่ให้น่าใช้งานและการอำนวยความสะดวกที่ดี	23	76.67%
5	การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี	30	100%
5.1	การพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ	25	83.33%
5.2	การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ	24	80%

ภาคผนวก ง
รูปภาพประกอบ

ภาพประกอบ 7 ข้อมูลสถิติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2565

ที่มา: (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565b)

ภาพประกอบ 8 พื้นที่สีเขียว (Green Space)

ที่มา: (SALIKA Knowledge sharing space, 2022)

ภาพประกอบ 9 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: (United Nations, 2022b)

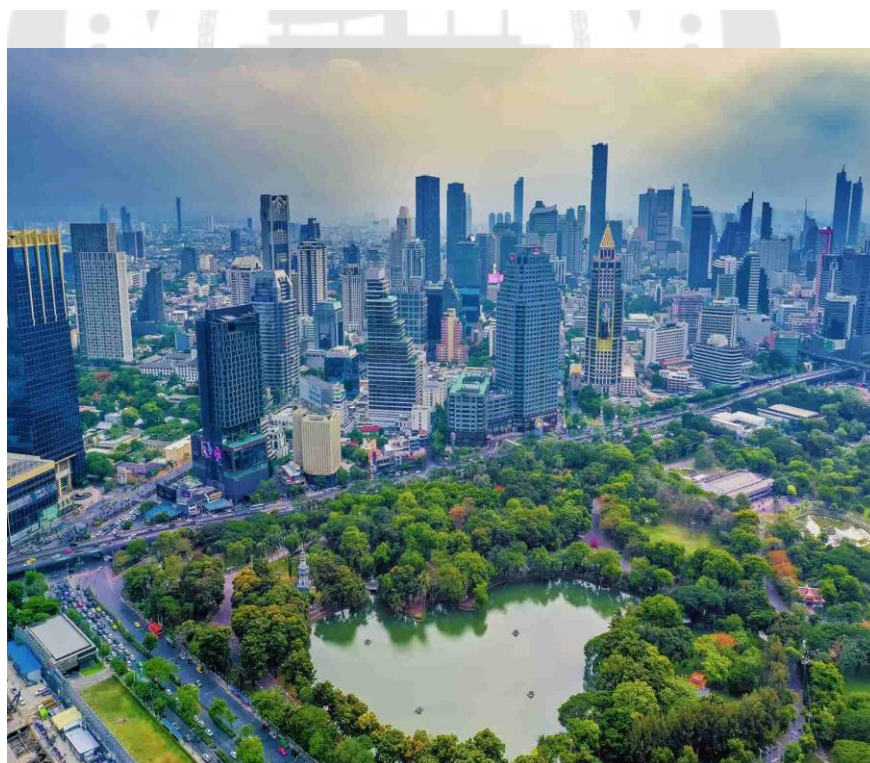
ภาพประกอบ 10 การพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556)

ภาพประกอบ 11 สวนลุมพินี (Lumpini Park Thailand)

ที่มา : (วิกิพีเดีย, 2022)

ภาพประกอบ 12 สวนลุมพินี (Lumpini Park Thailand)

ที่มา : (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท), 2022)

ภาพประกอบ 13 ประตูทางเข้า-ออก

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 14 ประตูทางเข้า-ออก

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

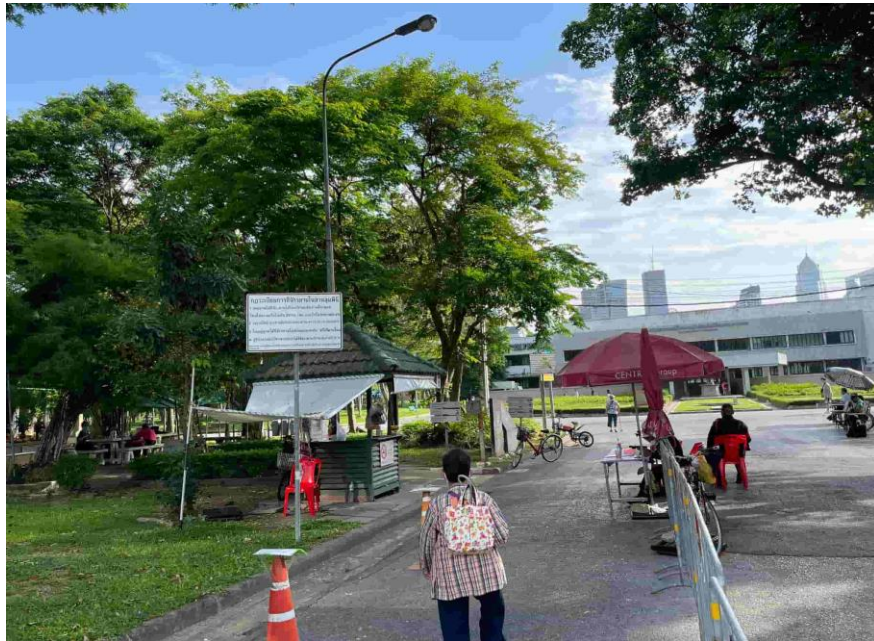
ภาพประกอบ 15 สะพานลอยอเนกประสงค์เชื่อมต่อสวนสาธารณะ

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 16 ฟุตบาททางเดินข้างนอกสวนสาธารณะ

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 17 จุดคัดกรองทางเข้า-ออก

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

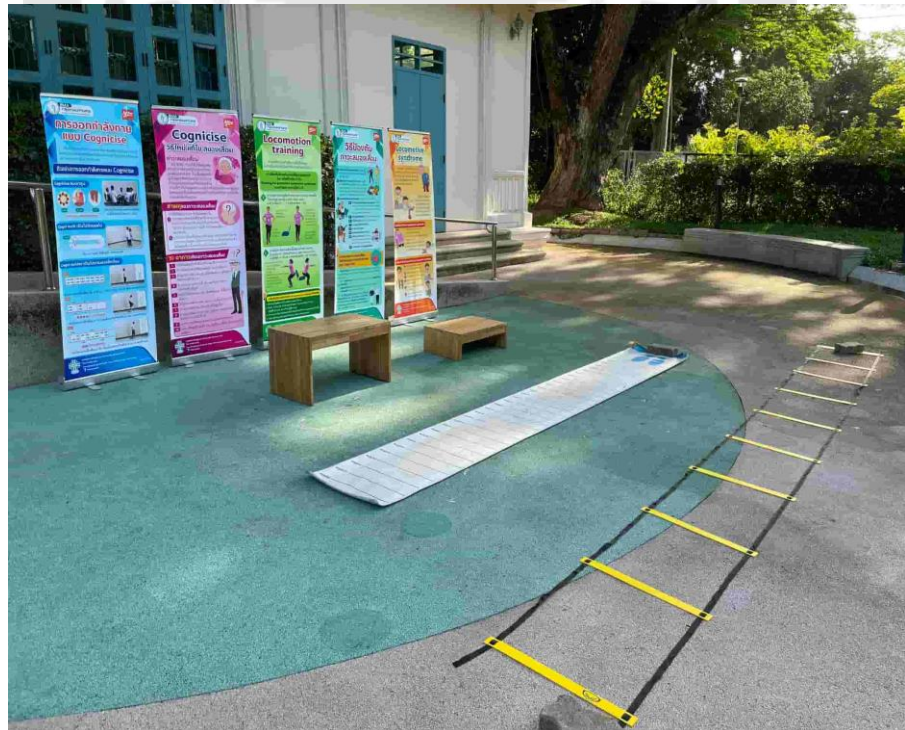
ภาพประกอบ 18 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

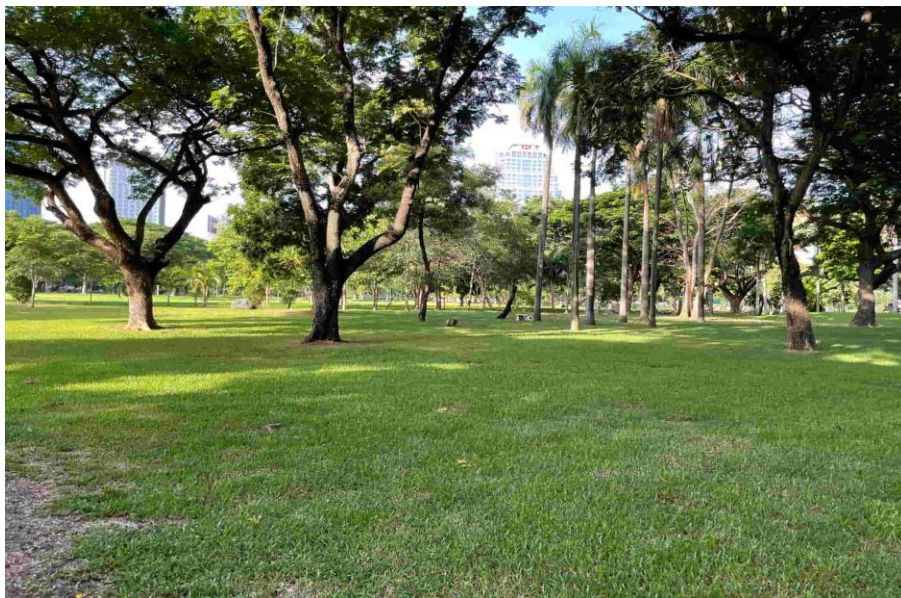
ภาพประกอบ 19 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 20 ศูนย์ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 21 พื้นที่สีเขียว

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

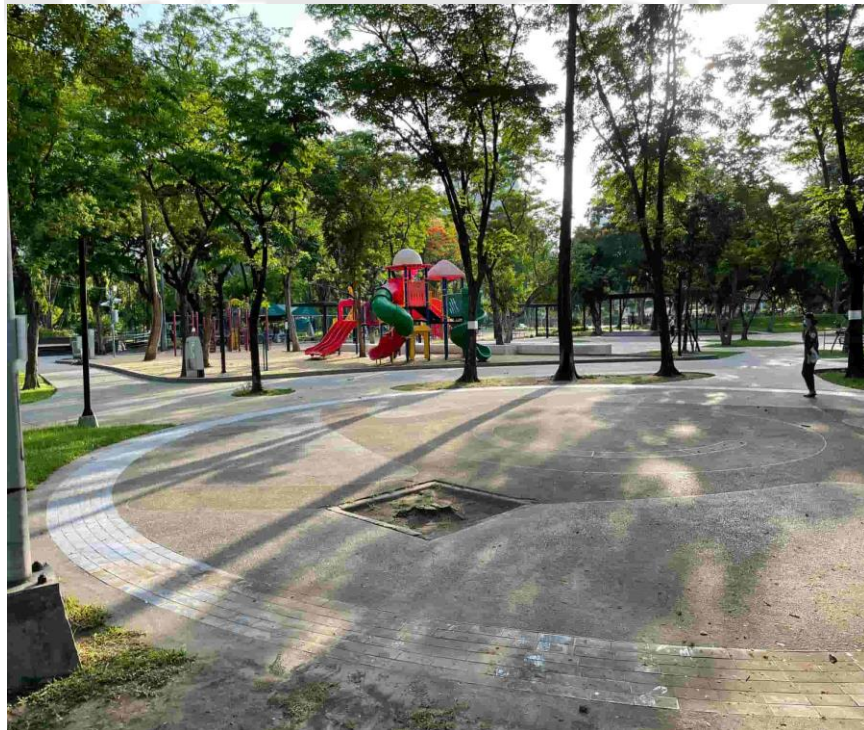
ภาพประกอบ 22 พื้นที่สีเขียวและลานกิจกรรม

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 23 ลานกิจกรรม

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

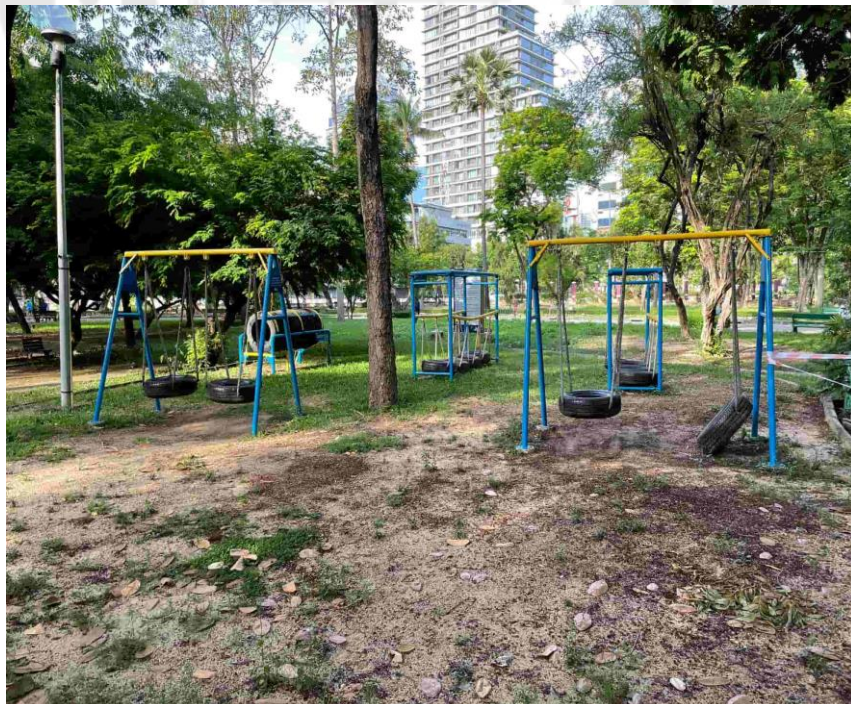
ภาพประกอบ 24 ลานกิจกรรม

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 25 อุปกรณ์ออกกำลังกาย

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 26 อุปกรณ์ออกกำลังกาย

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 27 ฟุตบาททางเดิน

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

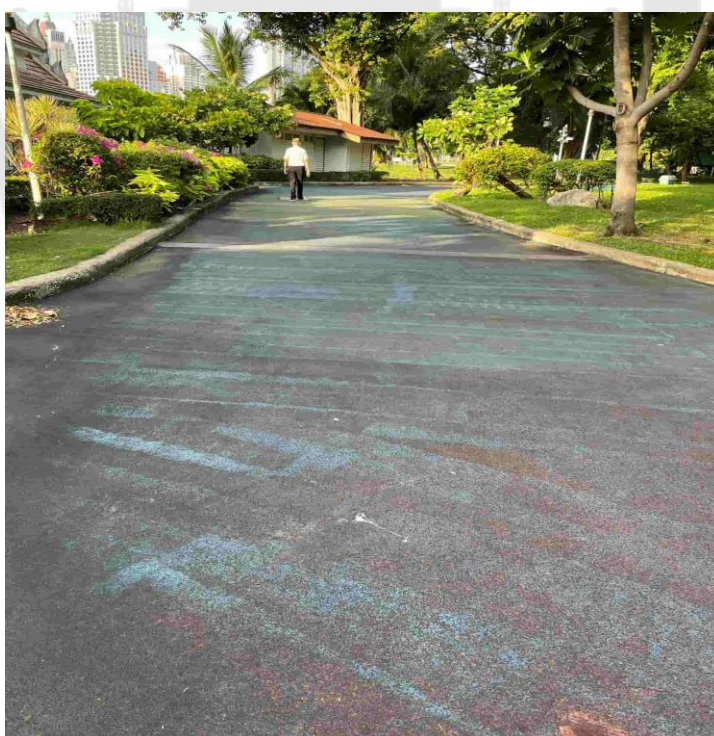
ภาพประกอบ 28 ทางวิ่งและเลนจักรยาน

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 29 ทางเดินรับแรงกระแทก

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

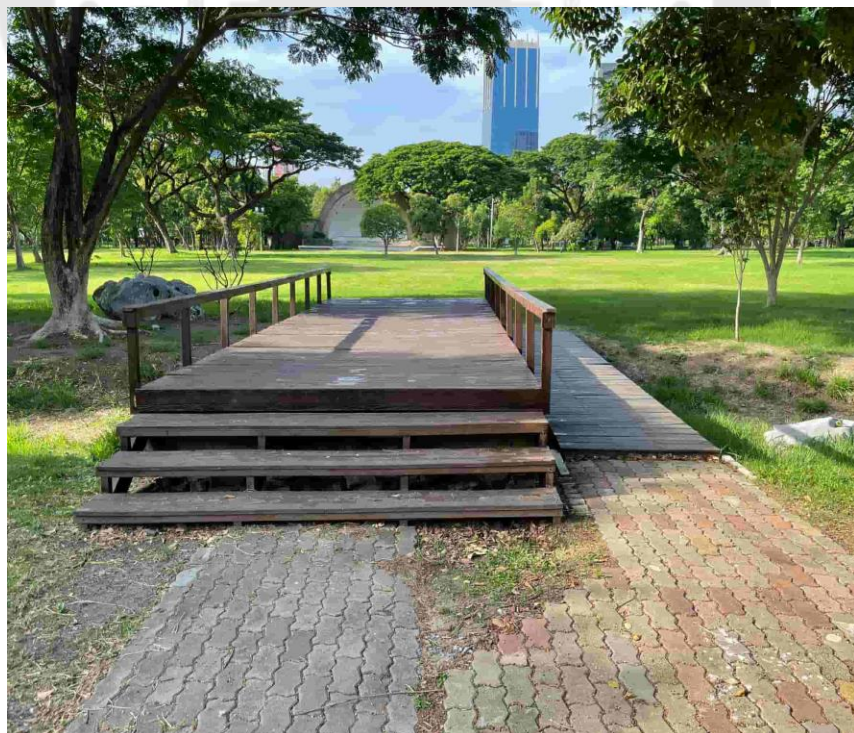
ภาพประกอบ 30 ทางเดินรับแรงกระแทก

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 31 ทางเดินและระดับสะพาน

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 32 สะพานไม่เชื่อมต่อกับพื้นที่สีเขียว

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 33 ม้านั่งพักพิงระหว่างทาง

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

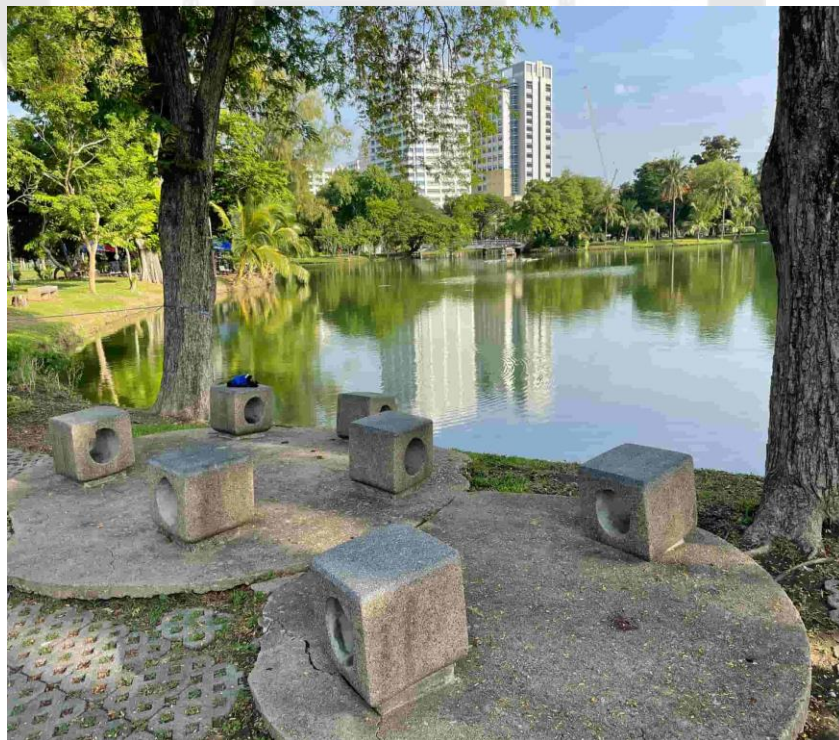
ภาพประกอบ 34 ที่นั่งเดี่ยวระหว่างทางเดิน

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

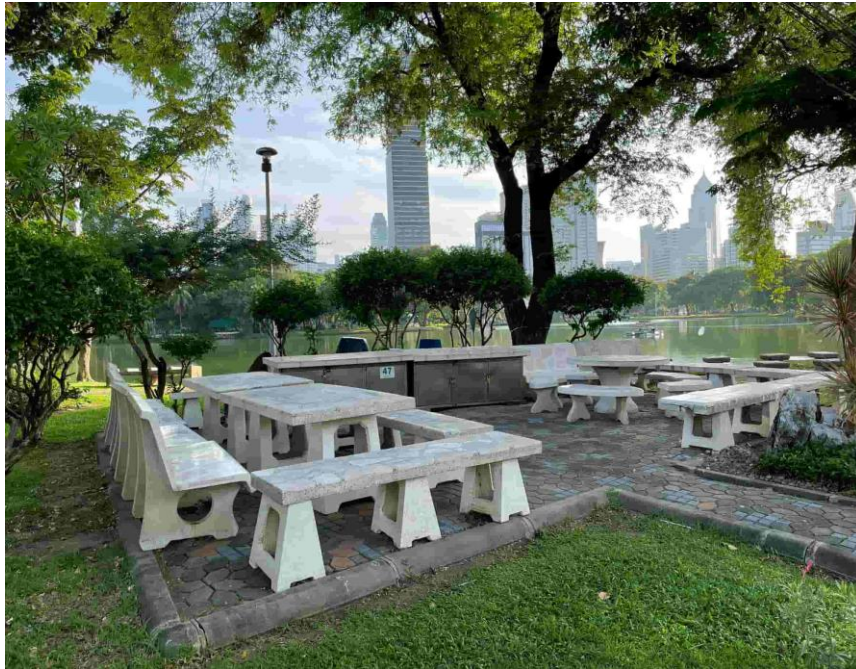
ภาพประกอบ 35 ที่นั่งเดี่ยวนั่งที่พืงหลัง

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

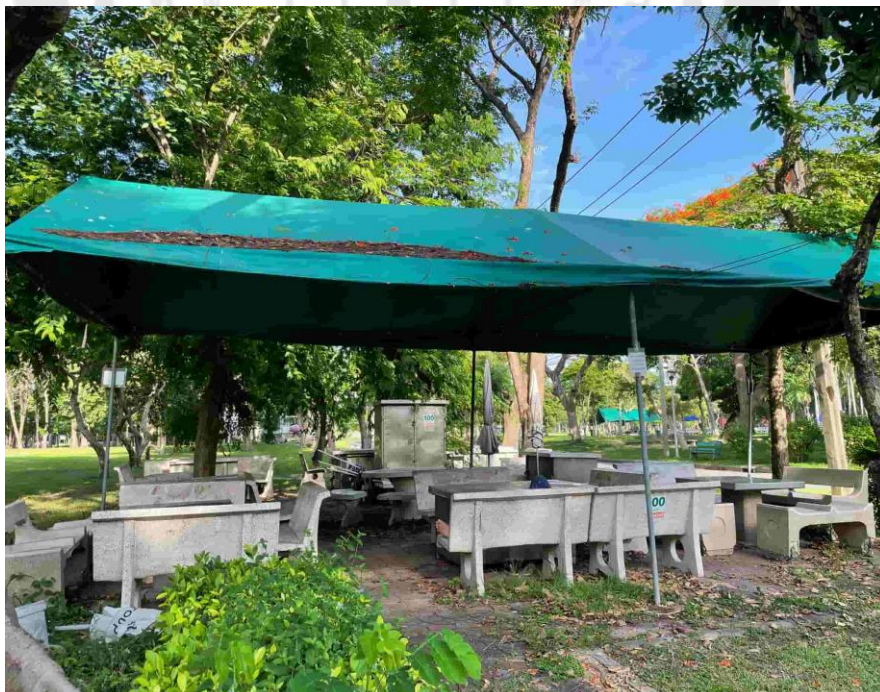
ภาพประกอบ 36 ที่นั่งเดียวสำหรับนั่งสนทนา

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

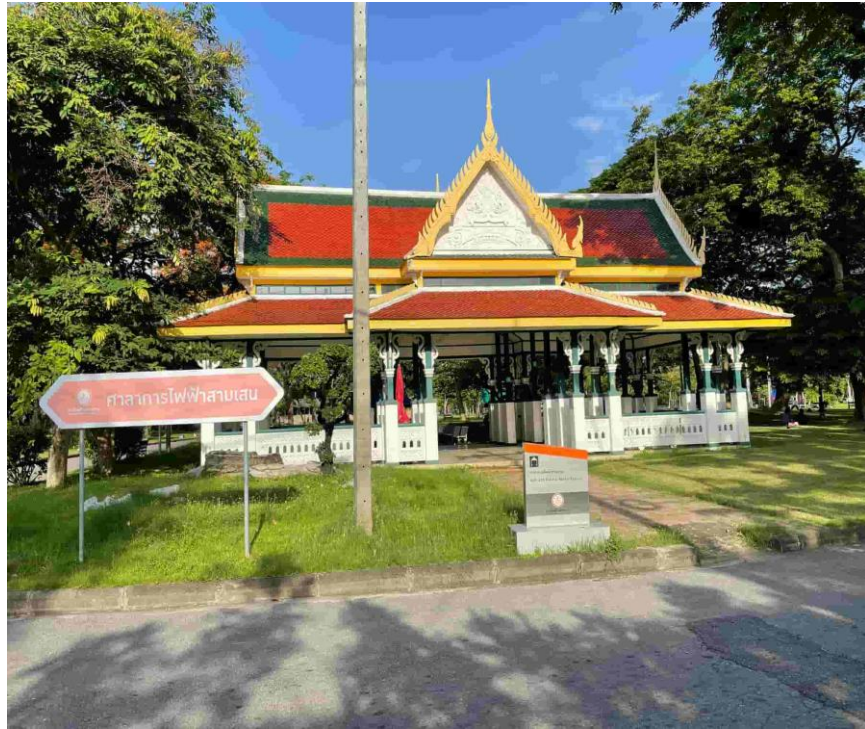
ภาพประกอบ 37 ที่นั่งและม้านั่งกลุ่มสำหรับทำกิจกรรม

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 38 ที่พักพิงในร่มสำหรับกลุ่มและชมรม

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 39 ศาลาพักผ่อน

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 40 ศาลาพักผ่อน

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 41 ห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

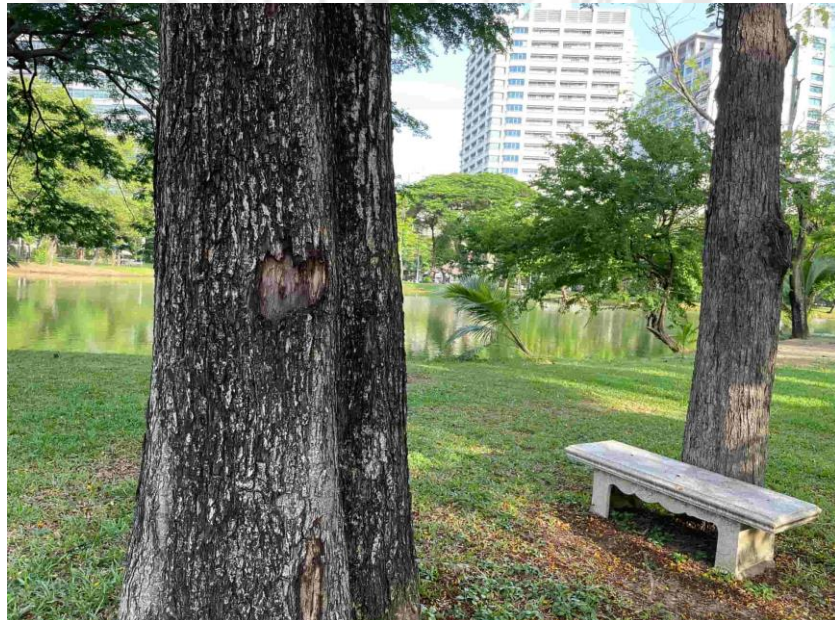
ภาพประกอบ 42 ห้องน้ำระหว่างทางออกกำลังกาย

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

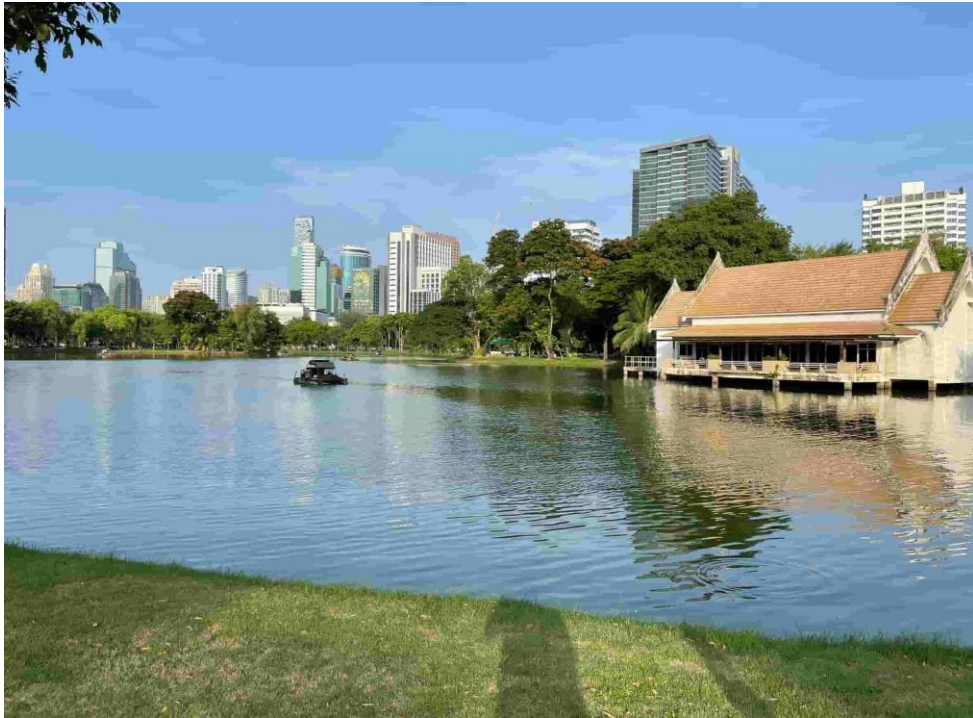
ภาพประกอบ 43 ข้อมูลพรรณไม้

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 44 ต้นไม้ไม่มีข้อมูล

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

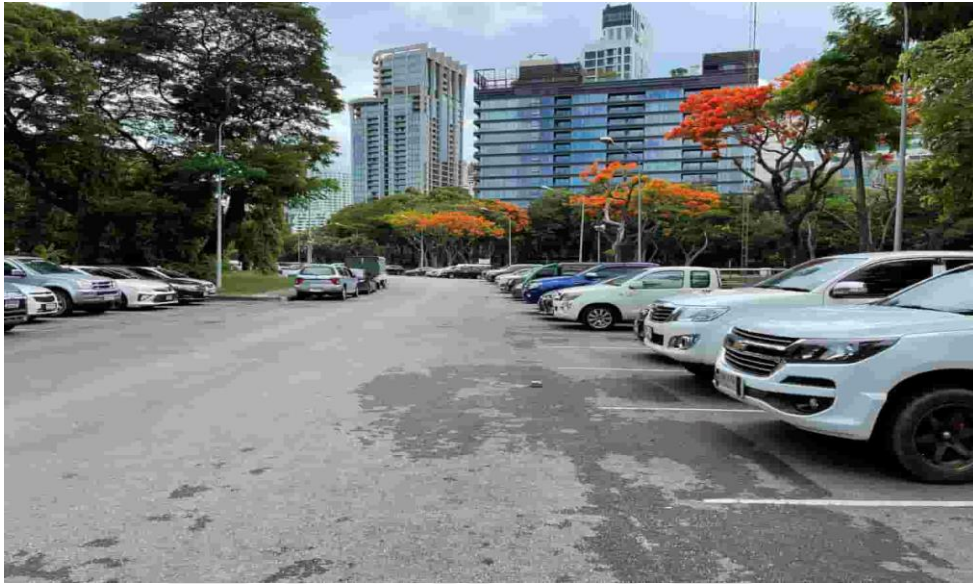
ภาพประกอบ 45 สระน้ำภายในสวน

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 46 โรงอาหาร

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 47 สถานที่จอดรถในสวน

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 48 สถานที่จอดรถสำหรับคนพิการ

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

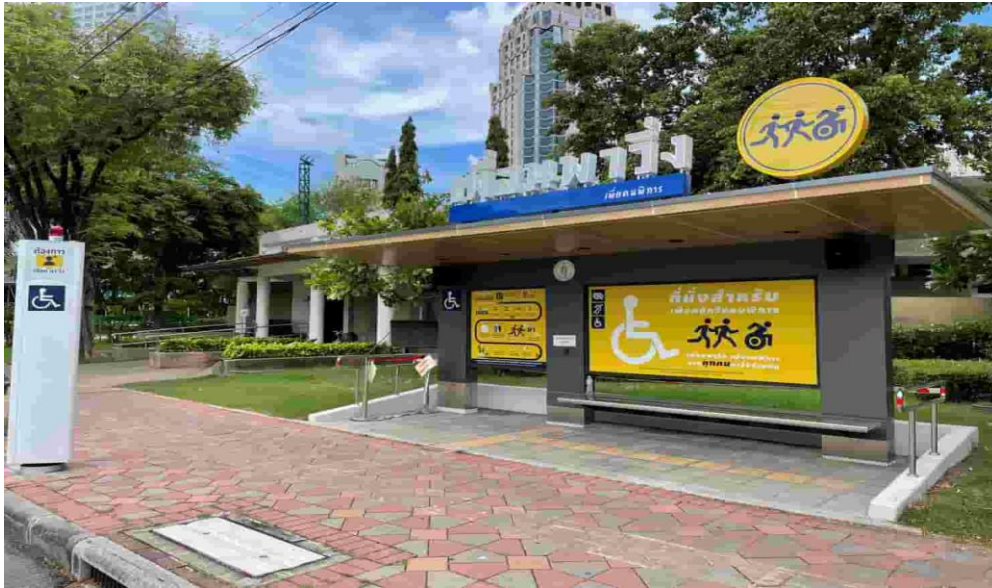
ภาพประกอบ 49 โรงยิมออกกำลังกายสำหรับสมาชิก

ที่มา : (สุวสิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 50 สระว่ายน้ำสำหรับสมาชิก

ที่มา : (Kei, 2019)

ภาพประกอบ 51 ที่นั่งสำหรับบุคคลพิเศษ

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 52 เครื่องกรองฝุ่นละออง P.M 2.5

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 53 ถึงขยะระหว่างทางเดิน

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 54 พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ที่มา : (สุวศิน พรหมพันธ์, 2022)

ภาพประกอบ 55 ตัวอย่างการพัฒนาสวนภูมิทัศน์ให้น้ำใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 56 ตัวอย่างการพัฒนาสวนภูมิทัศน์ให้น้ำใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 57 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 58 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 59 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 60 ตัวอย่างการพัฒนาสวนลุมพินีให้น่าใช้งานในอนาคต

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2021)

ภาพประกอบ 61 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

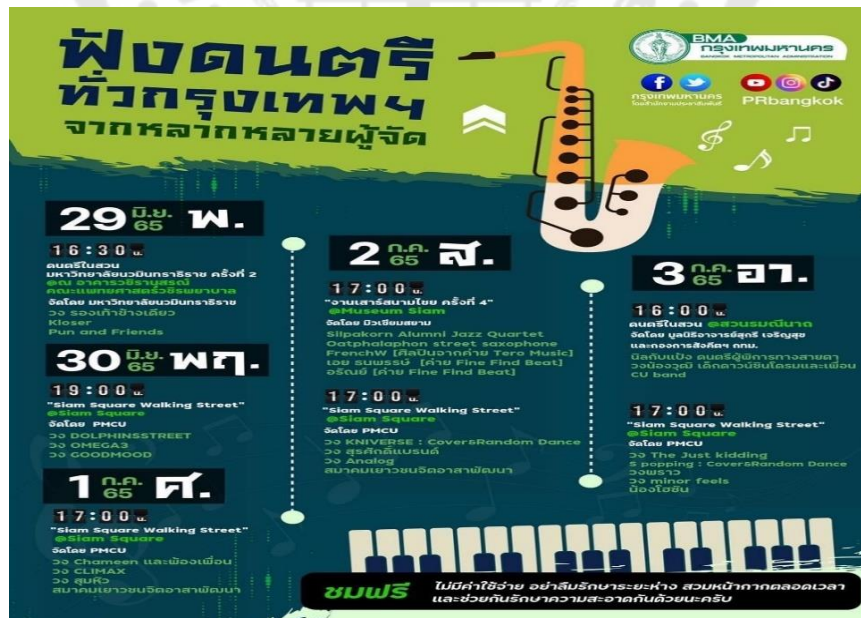
ภาพประกอบ 62 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ภาพประกอบ 63 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ภาพประกอบ 64 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ฟังดนตรีกันกับ อีเวนต์ดนตรี ฟรี! สัปดาห์นี้

พ.ท. 28 ก.ค. 65

- 17.00 | Block 1 สยามสแควร์**
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - Hoto Bito
 - Asoy
 - มนต์เดี่ยว ชูเกียรติ & พีช 3ยศวีสกุล
 - 17.30**
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - URBAN
 - Pro Once Dogs
 - อิม - อิม
- พ.ท. 29 ก.ค. 65**
 - 16.30 | Block 1 สยามสแควร์**
 - กรุงเทพมหานคร
 - Urban Street Show
 - Fool Step
 - Lukpeach
 - วงดนตรี ดินฟ้าวิทยาสัย
 - ดุริยางค์ปี่ วิทยาลัยศิลป
 - 17.00 | Siam Square**
 - Siam Square Walking Street
 - babenzchy x 23.band
 - Deepless (หน้า centerpoint)
 - GINGERBREAD (หน้าสยามสแควร์ 5/1)
 - Kathannan (หน้าซอย)
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - 17.30**
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - โอว ธรณวิภี the voice
 - พ.ท. 30 ก.ค. 65**
 - 16.30 | Block 1 สยามสแควร์**
 - กรุงเทพมหานคร
 - Urban Street Show
 - Marc Tatchapon
 - 2 days ago kids
 - 17.00**
 - ดนตรีในสวน
 - Holy
 - 17.00 | Siam Square**
 - Siam Square Walking Street
 - Broccoli (หน้าซอย 2)
 - Cocamood (หน้า Centerpoint)
 - Different และ Corallineband (หน้า สยามสแควร์ 5/1)
 - 17.30**
 - สมน 60 และนา
 - กรุงเทพมหานคร
 - Coconut Sunday
 - พ.ท. 31 ก.ค. 65**
 - 15.00 | สวนจตุจักร**
 - กรุงเทพมหานคร
 - SISI Band
 - "ปลัด เชน จอ 456" Feat. โจ อนุชิต
 - Drama Stream
 - Urban Street Show
 - "ปุก" ELEVENFINGER
 - พ.ท. 31 ก.ค. 65**
 - 16.00 | ลานซีไรต์ สวนจตุจักร**
 - บางกอก...กำลัง(ใจ)ดี
 - พีบีดีที เดอะ อาร์ท
 - วงดาวทะเล
 - Rootman Creation
 - เอ็ม วรธนา
 - อิม บุไลถิ่น
 - อิม สุธิษา
 - 17.00 | สวนจตุจักร**
 - กรุงเทพมหานคร
 - KItasewi Jazz Collective (New Orleans Jazz)
 - ดนตรีในสวน
 - ๖๖ Music Lovers
 - 17.00 | Siam Square**
 - Siam Square Walking Street
 - GoodD Dance : Cover & Random Dance (Block 1)
 - PWVB x skopeo (หน้าซอย 2)
 - You Lead, I follow (หน้าสยามสแควร์ 5/1)
 - จีนาฟิวเจอร์ (หน้าซอย 3)
 - 17.00 | อ่างน้ำร้อน และ Vajira Park สวนจตุจักร**
 - ดนตรีในสวน ครั้งที่ 3
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร
 - กรุงเทพมหานคร

ชมฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย เตรียมเลือกกันผ่น ผกรม อ่าลิ้มรึกษาาระยะห่าง สวมหน้ากากตลอดเวลา และช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยนะ

กรุงเทพมหานคร PRBangkok 26 กรกฎาคม 2565

ภาพประกอบ 65 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

หนังสือในสวน

29 กรกฎาคม 2565 | 16.00 - 19.00 น. | ณ สวนลุมพินี

กิจกรรมภายในงาน

- Book Club**
 - ล้อมวงพูดคุยแบ่งปันหนังสือ
 - ไม่ว่าจะชอบอ่านแนวไหนก็เข้ากันได้
 - แลกความคิดเห็นที่จะพูดคุยกัน
- MINI TALKS**
 - เสวนาชีว ๆ สำหรับสายชอบฟังกับทอล์คเล็ก ๆ
 - ที่จะทำให้คุณตกหลุมรักหนังสือมากกว่าที่เคย
 - จาก โทมัส ศุภปรีชา วิธพร นิตยประภา สฤณี อัจฉวานิชกุล
- EXHIBITION**
 - เต้นชมกิจกรรมการแจ้ง ๆ
 - และเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงผลงาน
 - ให้คนทั่วไปรู้ว่ามีหนังสือมันดีแค่ไหน

การเดินทาง

MRT สวนลุมพินี BTS ศาลาแดง

ขนส่งสาธารณะ: สาย 4 , 13 , 14 , 15 , 45 , 46 , 50 , 62 , 67 , 74 , 76 , 109 , 115 , 141 , 505 , 507 , 514 , 547 , A3 , สองแถว 1249

เตรียมหนังสือสักเล่ม, เสื้อหรือกางเกงรณรงค์, หนังสือหรือ E-book มาชวนกิจกรรม Book Club 1 เล่ม และหนังสือที่อยากส่งต่อ: 1 เล่ม

JUSTREAD PRBangkok 26 กรกฎาคม 2565

ภาพประกอบ 66 ประชาสัมพันธ์หนังสือในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ภาพประกอบ 67 ประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานครกลางแปลง

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ภาพประกอบ 68 ประชาสัมพันธ์หนังสือในสวน

ที่มา : (กรุงเทพมหานคร, 2022)

ดนตรีในสวน
๗ สอนหลวง ร.9
มิถุนายน – สิงหาคม

เวลา 17.00 – 19.00 น.

กำหนดการ
 มิถุนายน ตั้งแต่วันที่ 11, 17, 19 และ 25
 กรกฎาคม ตั้งแต่วันที่ 1, 3, 9, 15, 17, 23, 29 และ 31
 สิงหาคม ตั้งแต่วันที่ 6, 12, 14, 20, 26 และ 28

กรมกิจการพลเรือนทหารบก
 facebook/กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ภาพประกอบ 69 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : (กรมกิจการพลเรือนทหารบก, 2022)

ดนตรีในสวน
ทพ. เต็มพลังใจ ให้คนกรุง

พบกับวงดนตรี กรมดุริยางค์ทหารบก
 มิถุนายน - สิงหาคม นี้ (ศ.-ส.-อา. เวลา 17-19 น.)

สอนหลวง ร.9
 ถนน เจริญพรเจริญ ร.9 แขวง นวมจินดา เขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250

สอนเบญจกิติ
 ถนน สีสุทิวา แขวง บางโพงโพธิ์ เขต คลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

11 มิ.ย. 65 : วงอินดี้
 17 มิ.ย. 65 : วงสามล้อ
 19 มิ.ย. 65 : วงลินดา
 25 มิ.ย. 65 : วงไอริช

10 มิ.ย. 65 : วงลินดา
 12 มิ.ย. 65 : วงไอริช
 18 มิ.ย. 65 : วงระสิณทิพย์
 24 มิ.ย. 65 : วงอินดี้
 26 มิ.ย. 65 : วงสามล้อ

ภาพประกอบ 70 ประชาสัมพันธ์ดนตรีในสวน

ที่มา : กรมกิจการพลเรือนทหารบก, 2022)

ประวัติผู้เขียน

